

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

familieret@sm.dk + mjo@sm.dk

DATO: 27. oktober 2014
SAGSNR.: 2014 - 2990
ID NR.: 316732

Høring - over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdsskikane m.v.)

Ved e-mail af 29-09-2014 har Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Forældreansvarslovens § 29 vedrører fastsættelse af midlertidigt samvær eller anden kontakt, mens en sag verserer. Om bestemmelsen siges det i KARNOVs noter, at:

Bestemmelsen, der svarer til FML § 26, giver mulighed for at træffe midlertidig afgørelse om samvær i en række forskellige situationer:

Under behandlingen af en samværssag: Afgørelse om suspension eller begrænsning af samværet i hastesager, hvor det af hensyn til barnet er nødvendigt at træffe en hurtig afgørelse, f.eks. ved bestyrket mistanke om grænseoverskridende handlinger; afgørelsen kan eventuelt træffes uden partshøring, jf. forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 3. Afgørelse om fastsættelse eller udvidelse af samvær, hvor der ikke er tvivl om, at der skal være samvær, eller at samværet skal udvides, men hvor fastlæggelsen af det endelige omfang af samværet afventer f.eks. en børnesagkyndig undersøgelse.

Under en sag om forældremyndigheden eller barnets bopæl: Der kan træffes afgørelse om samvær, der sikrer, at barnet har kontakt med begge forældre under sagen.

Afgørelser efter denne bestemmelse træffes, jf. ovenfor på et foreløbigt og til tider uoplyst grundlag; i hvert fald ikke fuldt oplyst grundlag. Det kan fungere, men er ikke betryggende for de involverede parter.

Advokatrådet finder det retssikkerhedsmæssigt meget betænkeligt, når det i forslaget pkt. 3, ny § 29, stk. 3, tilsyneladende fastsættes, at midlertidige afgørelser skal være endelige. Advokatrådet skal derfor opfordre til, at forslaget genovervejes.

§ 31 a i forældreansvarsloven, foreslås en ny stk. 2 indsat med følgende ordlyd:

”Stk. 2. Parterne har pligt til at deltage i mødet, medmindre helt særlige omstændigheder gør sig gældende.”

Det fremgår imidlertid af § 31a, stk. 1, sidste punktum, at ”Statsforvaltningen kan undlade at indkalde til et møde, hvis det er unødvendigt eller uhensigtsmæssigt at afholde et møde.”

Om bestemmelsen siges i KARNOVs noter, at:

”Statsforvaltningen kan i særlige situationer undlade at indkalde til møde, hvis det er unødvendigt eller uhensigtsmæssigt. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis forældrene på forhånd har anmodet om konfliktløsning, hvis der for kort tid siden har været gennemført forgæves forligsbestræbelser, hvis der er risiko for bortførelse af barnet, hvis barnet er blevet bortført, hvis en forælder bor i udlandet, eller hvis en af forældrene har behov for en dom, der kan anerkendes i udlandet. Se [vejl 2013 9654](#), pkt. 4.4.2.1., jf. pkt. 4.4.6.3. En forælder, der ønsker sagen behandlet uden indkaldelse til møde, bør meddele statsforvaltningen dette samt begrunde ønsket.”

Advokatrådet finder således, at det kan synes overflødig at pålægge mødepligt som foreslået i stk. 2 til bestemmelsen, når statsforvaltningen allerede kan undlade at indkalde parterne, hvis det skønnes for uhensigtsmæssigt. Advokatrådet er dog samtidigt opmærksomt på, at der naturligvis er en vis signalværdi i bestemmelsen. Såfremt man vælger at tilføje den foreslåede stk. 2 bør der imidlertid så også overvejes et forslag til sanktion. Ligeledes bør det overvejes, at give Statsforvaltningen adgang til at informere parterne om, at manglende fremmøde vil medføre, at Statsforvaltningen fortsat er i stand til træffe en afgørelse, og at udeblivelse kan opfattes/vil blive opfattet som et forsøg på samarbejdschikane.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2014.46

Den 30. oktober 2014

Ved en mail af 29. september 2014 har Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdsskikane m.v.).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at udkastet giver byretterne anledning til at fremkomme med følgende bemærkninger.

Lovforslaget om forældreansvarslovens § 32 a og retsplejelovens § 537, stk. 4, har særlig betydning for fogsager om tvangsfuldbyrdelse af samvær. Ifølge forslaget § 537, stk. 4, skal fogedretten, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, kortvarigt udsætte samværssagen på, at Statsforvaltningen tilbyder børnesagkyndig rådgivning, inden fogedretten træffer bestemmelse om fuldbyrdelse ved umiddelbar magtanvendelse. Efter bemærkningerne til lovforslaget er en kortvarigt udsættelse 14 dage.

Retterne har et samarbejde med et korps af børnesagkyndige i forbindelse med forældreansvars-sager, ligesom fogedretten samarbejder med disse børnesagkyndige i samværssager. En børnesagkyndig kan således deltage i fogedens samtale med barnet, som samværssagen angår, jf. retsplejelovens § 537, stk. 2. Skal fogedretten anvende umiddelbar magt, skal der blandt andet deltage en børnesagkyndig til at varetage barnets interesser, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder, jf. den nugældende § 537, stk. 4.

En ordning, hvor fogedretten fik pligten til at tilbyde børnesagkyndig rådgivning, ville indebære en naturlig udbygning af det allerede eksisterende samarbejde med de børnesagkyndige, og det ville ikke

være nødvendigt at sende parterne fra fogedretten "tilbage til Statsforvaltningen". Sagsbehandlingstiden ville alt andet lige blive kortere.

Det bemærkes endvidere, at udmøntningen af den foreslåede regel om erstatningssamvær må afklares ved en række konkrete afgørelser i fogedretterne og landsretterne.

Der henvises til j.nr. 2014-6376.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Søren Axelsen', is written over the printed name. The signature is fluid and cursive, with a large initial 'S'.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att: familieret@sm.dk og mjo@sm.dk

Dato: 27/10 /2014

Høringssvar vedrørende: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikaner m.v.)

Børne – og Kulturchefforeningen (BKF) takker for muligheden for at afgive høringssvar.

BKF hilser det velkommet, at der fastsættes lovgivning med tydelige rammer for bedre regulering af samvær mellem børn og forældre i skilsmissesager. Konflikt mellem forældre går ud over børn.

Af hensyn til børnene bør tidsfristen for afgørelse reduceres mest muligt, fx til 14 dage.

Med venlig hilsen

Christian L. Hansen
Bestyrelsesmedlem
og formand for netværk Børn & Familie

Eventuelle henvendelser til:
Formand for bestyrelsen Eik Møller
Formand for netværk Børne og Familie Christian L. Hansen (tlf: 51 51 24 78 / clha@aabenraa.dk)

Børnerådet

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

27. oktober 2014
j.nr. 3.6.15. sbd/amc/sgb

Høringsvar til Udkast til Forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane mv.)

Generelle betragtninger.

Indledende

Børnerådet forholder sig positivt til, at regeringen har indgået en aftale om at sætte fokus på, hvad der er bedst for barnet i forbindelse med samværsager ved skilsmisse, specifikt i de sager, hvor et barn afskæres fra samvær med den forælder, som det ikke bor hos.

Erfaringen viser, at det krav om samarbejde mellem forældre, der forudsættes ud fra forældreansvarsloven, langt fra bliver opfyldt ud fra barnets bedste. Det er væsentligt her at gøre opmærksom på den diskrepans, der er mellem lovgivning og de tilbud der gives til forældrene, så de reelt kan blive i stand til at arbejde sammen for barnets bedste.

Da der er set eksempler på, at forældres manglende evne eller mulighed for at samarbejde for barnets bedste, kan medføre urimelige forhold for børnene, kan Børnerådet med vægt tilslutte sig, at der arbejdes for at skabe et bedre og mere realistisk grundlag for forældrenes forventede samarbejde. Et grundlag som indeholder systematiske tilbud til forældrene om ny læring.

Med henblik på at undgå forhaling af sagen, med den mulige konsekvens at samvær afbrydes eller udskydes uhensigtsmæssigt set ud fra barnets tarv, fokuseres der i udkast til ændringsforslag på at tydeliggøre og skærpe kravene til forældrene og at stramme op på Statsforvaltningens procedurer og handlemuligheder. Børnerådet vil her pointere, at skærpede krav alene ikke hjælper de forældre, som har svært ved på egen hånd at samarbejde, og at der i Statsforvaltningen med fordel kan indtænkes nye og bedre tilbud til forældrene.

Stor faglighed og tilstrækkeligt med ressourcer i hjælpen til forældre

Børnerådet vil fremhæve, at der bør sættes ind med mere hjælp til forældrene og ikke mindst med tidlig opsporing af et uhensigtsmæssigt samarbejde mellem disse.

Der gøres opmærksom på, at netop detailspørgsmål, som ifølge loven skal afgøres af forældrene selv, i mange tilfælde kan være selve grundlaget for store uoverstigelige konflikter mellem forældrene, fordi en uenighed om småting kan være en forskydning af en større følelsesmæssig konflikt.

Det er afgørende, at den hjælp, der tilbydes forældre, har et forebyggende sigte. Hjælpen skal være realistisk i forhold til at kunne skabe forandring for forældrene, i form af øget selvindsigt og bedre handlemuligheder, gennem systematisk rådgivning, mægling eller terapeutiske forløb. Netop fornyet selvindsigt er ganske ofte en forudsætning for, at forældrene kan ændre noget til gavn for deres børn. Et sådant tilbud til forældre forudsætter, at der afsættes en realistisk tidsramme, tilstrækkelig ressourcetildeling og ikke mindst nødvendige faglige kompetencer hos de, der tager ansvar for tilbuddet. Det er en både fagligt krævende og ressourcetung opgave at arbejde forebyggende med at hjælpe forældre til at undgå det uhensigtsmæssige samarbejde, der kan give anledning til, at børnene oplever loyalitetskonflikt, utryghed og ængstelse.

Et lovforslag kunne med fordel indeholde mere specifikt og konkret formulerede minimumskrav til den hjælp der tilbydes forældre, hvis samarbejde er til skade for børnene eller forventeligt kan blive det.

Tvangsfuldbyrdelse af forældreansvar

Børnesagkyndig faglighed nødvendig

Børnerådet bifalder udkastets fokus på den potentielt traumatiserende oplevelse, det kan være for et barn at blive udsat for en tvangsfuldbyrdelse af en forælders ansvar for at opfylde en samværsaftale. Børnerådets holdning er her, at der altid skal inddrages børnesagkyndige psykologer til konkret vurdering af, hvordan barnet vil kunne påvirkes af tvangsfuldbyrdelsen, samt til at sikre opfølgning for barnet. Børnesagkyndige skal også stå for rådgivning om, hvordan en besluttet tvangsfuldbyrdelse kan gennemføres mest skånsom for barnet.

Samtidig kan Rådet tilslutte sig, at der prioriteres Børnesagkyndig rådgivning til forældre, når tvangsfuldbyrdelse er på tale – også her skal et tilbud til forældrene være af en sådan faglig kvalitet, at man reelt kan gøre sig forhåbning om, at forældrene kan ændre holdning og adfærd.

Samarbejde og klar ansvarsfordeling vigtig.

Det er Børnerådets holdning, at der i alvorlige højtkonfliktsager skal sikres et effektivt samarbejde mellem det familieretlige system og de sociale myndigheder. Blandt andet er det vigtigt at afklare, hvem der har ansvar for at forebygge et så u hensigtsmæssigt samarbejde mellem forældre, at børnenes behov tilsidesættes. Et sådant fokuspunkt kan med fordel sættes ind i denne ændring af forældreansvarsloven. Der henvises her til Børnerådets tidligere høringssvar i forbindelse med Forældreansvarsloven.¹

Hensyn til barnets tarv i fokus

Helt overordnet vil Børnerådet henvise til, at trods det, at Rådet tilslutter sig en hensigt i forældreansvarsloven om inddragelse af børn og unges perspektiv, og trods det, at Rådet tilslutter sig barnets ret til begge sine forældre, bør hensynet til barnet bedste altid komme i første række. Dette hensyn er netop fastslået i den seneste ændring af Forældreansvarsloven i 2012, hvor man har fastsat en særlig procedure for de tunge og særligt konfliktfulde sager, og hvor der er forventning om, at der fortsat er fokus på, hvorvidt et samvær er det bedste for barnet. Børnerådet mener, at hensynet til barnets bedste også betyder, at barnet skal gøres tydeligt opmærksom på sin ret til *ikke* at blive hørt i forbindelse med forældrenes konflikt.

Barnet skal tilbydes en bisidder, som kan være barnets mulighed for at opleve sig støttet af en neutral person i inddragelsen og i processen op til, og ikke mindst skal barnet sikres de bedste muligheder for at få støtte i forbindelse med den ofte svære situation, det er at skulle håndtere at være i en loyalitetskonflikt mellem mor og far. Der skal derfor også her formuleres klar ansvarsfordeling i de forskellige systemer ift., hvem der tilbyder barnet den nødvendige form for hjælp fx individuelle- eller gruppesamtaler eller terapeutiske forløb, og hvad disse tilbud indeholder på kort og på lang sigt.

Børnerådets bemærkninger til Lovforslagets indhold:

Ad. 3.2 Aflysning og bortfald af samvær - automatisk erstatningssamvær og barnets ferie med forældrene.

Børnerådet mener, at den intention der ligger bag det, at en bopælsforældre ikke skal kunne aflyse et samvær - nemlig at sikre barnet kontinuerlig kontakt med samværsforældrene – kan anskues problematisk. Hvordan sikrer man her, at samværsforælderen ikke udøver chikane ved at forhindre bopælsforælderen – og dermed barnet - i at få en længerevarende ferie, som kan være til barnets bedste? Der mangler i disse overvejelser barnets perspektiv og større fokus på en hjælp til forældre, så de vil være i stand til at lytte til barnet og se dets behov frem for at fokusere på

¹ Høringssvar: Forældreansvarsloven, retsplejeloven og Lov om Det Centrale Personregister (Revision af Forældreansvarsloven mv.) 2012
Høringssvar vedrørende Familiestyrelsens rapport om evalueringen af Forældreansvarsloven.2011

deres egen ret til ferie eller samvær med barnet. Dette skabes kun ved ny læring og gennemarbejdede tilbud.

Intentionen bag et automatisk erstatningssamvær er at sikre barnet forudsigelighed og forhåbentlig en mindre grad af oplevet konflikt mellem forældrene. Denne intention kan Børnerådet bifalde. Det bør dog her indføjes, at barnets perspektiv skal inddrages, idet et automatisk erstatningssamvær ikke nødvendigvis er ønskeligt for barnet. Hvordan vil barnet fx opleve praksis omkring erstatningssamværet? I mange tilfælde vil det betyde, at barnet fx skal være 3 weekender i træk hos samværsforælderen, hvilket ikke nødvendigvis er optimalt fra barnets synspunkt.

Børnerådet vil påpege, at barnets perspektiv her er fraværende, og at man må præcisere i forslaget, at et automatisk erstatningssamvær skal sikre barnets oplevelse af kontinuitet og *ikke* forældres ret til samvær. Sigtet er at give barnet trygge forudsigelige rammer, men det vurderes væsentligt at barnet - alt efter alder og modenhed - får mulighed for at give sine ønsker til kende.

Rådet finder det desuden mangelfuldt, at erstatningssamvær ikke tages i overvejelse, hvis samværsforælderen aflyser samvær. I de tilfælde, hvor en samværsforælder er syg eller fraværende, fx på grund af arbejdsrelaterede forpligtelser, vil barnet stadig kunne have brug for at holde kontakten med samværsforælderen.

Endelig bør man indskrive i forslaget, at det må bero på en konkret vurdering, hvorvidt bopælsforælderen har hjemmel til at aflyse et planlagt samvær. På den måde gives signal til såvel barnet som bopælsforælderen om, at det betragtes som betydningsfuldt ud fra barnets perspektiv, at samværsaftalen ændres, og at barnet kan opleve det problematisk at få ændret på den rytme, der er fastsat.

3.3. Midlertidige afgørelser om samvær

Børnerådet finder det problematisk at midlertidige afgørelser om samvær automatisk gøres endelige. For at komme frem til en beslutning, som skal sikre barnet de bedst mulige forhold, kræver det et grundigt arbejde – herunder inddragelse af barnets perspektiv. En midlertidig fastsættelse skal netop kunne fungere som *midlertidig* i den tid, det tager at komme til en endelig og optimal løsning for barnet. At et midlertidigt fastsat samvær automatisk gøres endeligt udhuler hele betydningen af det midlertidige samvær. Rådet mener, at en fare ved dette er, at man bliver tilbageholdende med at fastsætte midlertidige samvær, som netop skal hindre uhensigtsmæssige brud i kontakten.

Lovforslaget kan med fordel formuleres så det fremgår, at de midlertidige afgørelser har gyldighed indtil en endelig afgørelse er effektueret.

Børnerådet vil pege på, at den fastsatte tidsfrist for sagsbehandlingen af samvær på 3 uger forudsætter en realistisk ressourcetildeling. På samme måde anses det som ambitiøst, ud fra de

ressourceovervejelser der lægges frem, indenfor 4 uger at kunne fastsætte et midlertidigt samvær, som skal kunne fungere som endeligt. Det er vigtigt, at kvaliteten af undersøgelsesarbejdet er høj. Fx at barnet får mulighed for at få kontakt med en bisidder, at den børnesagkyndige samtale med barnet har en stor faglig kvalitet sikret af veluddannede børnesagkyndige, samt at der sættes en tidsramme for de børnesagkyndige samtaler, som går ud over de berammede 45 min.

Ad.3.4. Mødepligt i statsforvaltningen

Børnerådet er tilfreds med, at forslaget i sin intention søger at dæmme op for de situationer, hvor afgørelse af sagen udsættes uhensigtsmæssigt på grund af aflysninger og afbud.

I forslaget ønsker man at give signal til forældre om, at der i afgørelsesfasen er mødepligt, og at en konsekvens af ikke at møde op er, at der ikke indkaldes til nyt møde.

Børnerådet finder det problematisk, at der er en retorik her, som signalerer pligt og straf i højere grad end hjælp, støtte og forebyggelse til forældre, så man netop undgår den situation, at forældre afviser samarbejde med hinanden og Statsforvaltningen – til skade for barnet.

Det er vigtigt, at tilbud til forældre om mægling, vejledning og lignende, dels findes i et tilstrækkeligt omfang, dels at kvaliteten af tilbuddene har den faglige tyngde, som disse svære konflikter fordrer.

Børnerådet vil fremhæve, at forøget ansvar på forældrene ikke løser noget, så længe forældrene ikke oplever sig hjulpet ift. deres netop uoverstigelige konflikter.

I bestræbelsen på at undgå at et sagsforløb forhales, fremhæver Børnerådet tillige, at et signal om mødepligt bør gælde alle parter i sagen – således at aflysninger og udsættelser fra implicerede fagpersoner heller ikke tolereres.

Ad.3.5. Børnesagkyndig rådgivning ved fuldbyrdelse af forældreansvar.

Børnerådet vil påpege, at det vil være et vigtigt signal at indskrive i loven, at der *bør* holdes flere møder ved børnesagkyndig rådgivning, konfliktmægling eller andet, til erstatning for formuleringen ”.. *kan der af holdes flere møder.*” Børnerådet ønsker med denne kommentar at tydeliggøre, at kvaliteten af den hjælp, der gives til forældre skal løftes, hvis målet, som beskrevet i afsnittet er, ”..*at skabe faste rammer for barnet og at reducere konflikten mellem forældrene, hvilket har betydning for barnets trivsel.*”

Børnerådet tilslutter sig det vigtige i at tilbyde forældre børnesagkyndig rådgivning i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse af forældreansvar.

Børnerådet foreslår, at forældre, som ikke umiddelbart oplever sig i stand til at tage imod denne rådgivning, kontaktes enten telefonisk eller skriftligt af den børnesagkyndige, samt at forældrene informeres om den potentielt traumatiserende oplevelse, det kan være for et barn, at der

gennemføres en beslutning gennem tvang. Et forslag som ikke kan effektueres uden ressourcetildeling.

Rådet forudsætter, at der forudgående har været tilstrækkeligt med forebyggende tilbud til forældrene.

Børnerådet bemærker, at tidsfrist, fx for udskydelse af sagen i forbindelse med rådgivning, ikke bør være mere end 2 uger. Det er vigtigt at undgå unødigt udsættelse af tvangsfuldbyrdelse, og der skal være tilstrækkeligt med børnesagkyndige til, at sagsforløbet ikke bliver forhalet.

I den forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at en konkret sag kan fordr særlige hensyn, fx vil et afbrud i samvær for et meget lille barn være betydningsfuldt for tilknytningen, mens et større barn, som har andre behov og tidsforfølelse, vil opleve det anderledes. Derfor vil det være vigtigt med den tilstrækkelige børnesagkyndige faglighed for at kunne vurdere det enkelte barns behov.

Afrunding

Børnerådet vil som afrunding fremhæve at en skærpet retorik, vedrørende pligt og øget ansvar for forældrene, ikke i sig selv løser et fastlåst og uhensigtsmæssigt samarbejde omkring børnene.

En af de i ændringsforslaget fremstillede konsekvenser for forældrene er, at de ikke vil blive indkaldt til et erstatningsmøde, hvis de udebliver. Børnerådet ønsker at gøre opmærksom på, at det kan have negativ betydning for barnet, at sagen afgøres på et grundlag, hvor kontakt med forældrene er opgivet.

Børnerådet finder det afgørende, at der samtidig med at der stilles krav til forældrene, også tilbydes dem hjælp og støtte til at kunne agere bedst muligt ud fra barnets behov.

Børnerådet vil gøre opmærksom på de vanskeligheder, der kan ligge i, at et system skal være rammesættende myndighed samtidig med, at samme system tilbyder råd, vejledning og hjælp. Det kan med fordel overvejes, om det kunne være mere hensigtsmæssigt at flytte den støttende, vejledende og forebyggende indsats til en anden instans end der, hvor beslutningerne bliver taget. Dette vil i givet fald fordr overvejelser om omfordeling af ressourcer og effektivt samarbejde mellem de involverede, så beslutningsprocesser ikke forhalet unødigt, og så et helhedssyn ud fra barnets bedste kommer i fokus.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

Til: Merethe Johansen (mjo@sm.dk), Familieret (Familieret@sm.dk)
Fra: Børnesagens Fællesråd (bf@boernesagen.dk)
Titel: Høring: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreasvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)
Sendt: 23-10-2014 11:52:31

Børnesagens Fællesråd har ikke bemærkninger til de 2 lovforslag.

Venlige hilsener

Inge Marie Nielsen
Sekretariatschef

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD
JOINT COUNCIL FOR CHILD ISSUES IN DENMARK

Dronningensvej 4, 1.

2000 Frederiksberg

Tlf. 24626229

bf@boernesagen.dk

www.boernesagen.dk

Mød os på Facebook og følg os på <https://twitter.com/Boernesagen/>

Minister for børn, ligestilling,
integration og sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Familieretskontoret,
Merethe Johansen

Børns Vilkår
Trekronergade 126 F, 2. sal
2500 Valby

21. oktober 2014

Vedr. udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane mv.)

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane mv.)

Børns Vilkår er enig i, at det er af afgørende betydning for børn, hvis forældre ikke bor sammen, at forældrene samarbejder om forhold, der vedrører barnet – også samvær, hvis det er bedst for barnet. Børns Vilkår ser det derfor også generelt som noget positivt, at man fra lovgivers side har fokus på at fremme begge forældres loyale og aktive medvirken til en samværs sags behandling.

Børns Vilkår mener dog generelt ikke, at man når langt ved at lovgive sig ud af følelsesmæssige konflikter og håber derfor, at kommende initiativer vil adressere forebyggelse af konflikter og konflikthåndtering i den enkelte familie.

Børns Vilkår havde derudover gerne set, at man i forbindelse med lovændringen havde fremlagt data, der belyste omfanget af den chikane man med dette forslag ønsker at imødegå.

Aflysning og bortfald af samvær – automatisk erstatningssamvær og barnets ferie med forældrene

Set fra et børneperspektiv er det betænkeligt, at lovgivers udgangspunkt tilsyneladende er, at samvær aldrig bør aflyses – uanset grunden. Vi mener ikke, at dette udgangspunkt tager hensyn til forhold, der opstår i et børneliv og som betyder, at det for barnet er bedst at blive hos bopælsforælderen.

Aflysning af samvær bør selvfølgelig ikke foregå i et omfang, hvor det går ud over barnets kontakt til samværsforælderen, hvilket den hidtidige lovgivning og praksis også har taget højde for. Børns Vilkår er dog ikke af den opfattelse, at det fx er til barnets bedste, hvis det er syg og skal transporteres fra én landsdel til en anden, eller hvis en planlagt lejrskoletur må aflyses, fordi den vil udløse erstatningssamvær.

Børns Vilkår ser endvidere ofte i sager med et højt konfliktniveau, at barnets hverdag er meget adskilt hos hhv. bopæls-og samværsforælder. Det betyder, at barnet fx går til ballet når det er hos den ene forælder og fodbold når det er hos den anden. Eller at barnet deltager i en klasses sociale liv hos den ene forælder og ikke hos den anden. Når der fastsættes automatisk erstatningssamvær, kan det betyde, at barnet ikke alligevel ikke deltager ved fødselsdagen hos klassekammeraten og må melde afbud til kampen med fodboldholdet, fordi barnet skal på samvær. Der vil i nogle tilfælde være gode grunde til at dette ikke kan lade sig gøre i forbindelse med samvær – andre gange ikke. I alle tilfælde vil det betyde en skuffelse for barnet. Forslaget vil således til at få stor konsekvens for det enkelte barns sociale liv og er i højere grad udtryk for et forældrerettighedsperspektiv, end et børneperspektiv.

Endelig er Børns Vilkår i tvivl om, hvorvidt en forælder, der ikke i forvejen har respekt for den betydning samvær har for barnet, vil have respekt for det automatisk udløste erstatningssamvær. Børns Vilkår er derfor bekymret for, hvor meget yderligere konflikt det akkumulerede erstatningssamvær vil føre med sig og hvor stor skade dette vil have på det barn, der står midt i konflikten. Særligt overfor de få, men meget svære samværskonflikter, hvor der er beskyldninger om omsorgssvigt på samvær, er Børns Vilkår bekymret for om dette ville kunne føre til en stigning af forældre, som føler sig nødsaget til at gå under jorden med barnet.

Børns Vilkår så hellere, at man tilførte yderligere ressourcer til området, således at Statsforvaltningen havde reel mulighed for at træffe en afgørelse om erstatningssamvær ud fra en konkret vurdering af forholdene omkring barnet.

Generelt ser Børns Vilkår positivt på alle forslag, der kan være med til at eliminere konfliktpotentialer mellem forældre. Det fremsatte lovforslag eliminerer dog ikke den konflikt, der drejer sig om bopælsforældres ferieafholdelse, men flytter den. Den tidligere løsning var u hensigtsmæssig for de forældre, der har et meget højt konfliktniveau og slet ikke samarbejder. Den foreslåede ordning gør livet besværligt for de resterende, der lever et helt almindeligt liv, hvor alt ikke kan planlægges efter, hvornår et barn i familien har samvær (f.eks. fordi det er en sammenbragt familie med flere børn og derfor 'flere samværsordninger'). Dette mener vi er u hensigtsmæssigt for de implicerede børn, der i sidste ende vil kunne blive afskåret fra at deltage i et almindeligt familie- og fritidsliv.

Midlertidig afgørelse om samvær

Børns Vilkår er enig i, at det er bekymrende, at et barn fratages kontakt til den ene forælder pga. sagsbehandlingsregler og Statsforvaltningens generelle sagsbehandlingstid. Statsforvaltningen opererer imidlertid allerede nu med en regel om at midlertidige afgørelser skal træffes hurtigst muligt og så vidt muligt inden 4 uger. Børns Vilkår går ud fra, at Statsforvaltningen forsøger at overholde denne frist. Vi er imidlertid også klar over, at dette ikke altid lykkedes. Børns Vilkår mener, at det er urealistisk at skærpe sagsbehandlingstiden, hvis man ikke også tilfører Statsforvaltningen de nødvendige ressourcer til at sørge for, at dette reelt kan lade sig gøre.

Dernæst giver en række af de elementer, der ligger i styrkelsen Statsforvaltningens mulighed for at træffe afgørelse om midlertidigt samvær, anledning til bekymring. Børns Vilkår mener, at det bør defineres langt klarere, hvornår der er 'begrundet tvivl om, at samvær er bedst for barnet'. I mange af de sager, Børns

Vilkår har kendskab til, går forældrenes uenigheder netop på, hvorvidt samværet er til gavn for barnet. At afdække, hvorvidt dette er tilfældet, kræver en grundig undersøgelse. Derfor er det vores holdning, at der altid bør være fokus på, at der træffes en god og velunderbygget afgørelse.

Derudover mener vi, at samvær altid skal tage udgangspunkt i en konkret vurdering af det enkelte barns behov, hvorfor et 'standardiseret minimumssamvær' ikke er løsningen på hverken den konflikt barnet står i, eller den ressourcemæssige udfordring Statsforvaltningen har.

I nogle tilfælde vil den midlertidige samværsordning fungere så godt for både barn og forældre, at det er hensigtsmæssigt at den fortsætter efter en afgørelse. Børns Vilkår ser derfor positivt på muligheden for at en midlertidig afgørelse om samvær truffet under en forældremyndigheds- eller bopælssag automatisk bliver endelig, da sager ikke unødigt skal behandles forfra. Men det er vigtigt, at man fastholder muligheden for, at en af forældrene kan bede Statsforvaltningen genoptage sagen og ændre samværet, hvis det midlertidige samvær har haft en karakter, eller et omfang, der ikke er hensigtsmæssigt for barnet. Statsforvaltningen bør ikke i disse tilfælde kunne afvise sagen med henvisning til, at der ikke er 'væsentligt forandrede forhold', idet midlertidige afgørelser alt andet lige ikke er truffet på det samme grundlag som en endelig afgørelse og da de nogle gange også vil tilgodese andre hensyn, fx en ligelig fordeling af tid med forældrene forud for en afgørelse om forældremyndighed eller bopæl.

Mødepligt i statsforvaltningen

Børns Vilkår er enig i, at det er uhensigtsmæssigt, at forældre bevidst forhæler en sag, hvorfor indførelse af mødepligt som udgangspunkt er en god ide. Vi mener, at det er positivt, at man med aftalen forsøger at afskaffe muligheden for at forhæle sagsbehandlingen. Det kan påvirke børnene negativt, når deres forældre kører en sag om forældremyndighed, bopæl eller samvær, da børnene typisk befinder sig i en konfliktzone, der præger barnets trivsel.

Børns Vilkår skal dog gøre opmærksom på, at der er forældre, hvor alene det at skulle forklare, hvorfor de ikke magter at dukke op til et vejledningsmøde vil være traumatisk, fordi de fx har været udsat for vold fra den anden forælder. Det er af afgørende betydning, at man i disse meget vanskelige sager bevarer fokus på barnets bedste i forbindelse med afgørelsen og ikke alene fokuserer på udeblivelsen, men også grunden til denne, hvis den er kendt af Statsforvaltningen. Den processuelle skadesvirkning bør aldrig vægtes højere end hensynet til barnets bedste.

Børnesagkyndig rådgivning ved fuldbyrdelse af forældreansvar.

Børn Vilkår ser meget positivt på initiativer, der har til formål at undgå at børn hentes med magt af fogen. Vi så helst, at tvangsfuldbyrdelser overfor børn i disse sager ikke var muligt, da det altid har stor konsekvens for det impliceredes barns sjælelige sundhed. Derfor bør tvangsfuldbyrdelser til enhver tid undgås.

I stedet bør de højspændte konflikter forebygges ved at forældre, der gennemgår en skilsmisse, f.eks. er sikret rådgivning på et tidligere tidspunkt i skilsmissen – gerne igennem et egentligt rådgivningsforløb.

Vi anerkender intentionen bag forslaget om at tilbyde rådgivning til forældrene inden en eventuel fuldbyrdelse, som led i forligsbestræbelserne, men mener samtidig, at der kan knytte sig en række problemstillinger til forslaget, når tilbuddet ligger så sent i processen.

I forslaget placeres rådgivningen lige umiddelbart inden en tvangsfuldbyrdelse. Vi er bekymrede for, om rådgivningen alene har karakter af at skulle overtale den forælder, der tilbageholder barnet til at udlevere til samvær. Det reelle indhold og formål med denne rådgivning kan derfor blive noget uklart. Når rådgivningen derudover er et frivilligt tilbud, er vi tvivlende overfor om den forælder, der tilbageholder barnet, har incitament til at tage imod tilbuddet på dette tidspunkt i konflikten.

Børns Vilkår ønsker at undgå fogedsager ved at styrke den forebyggende indsats generelt. Vi vil også pege på muligheden for at rådgivning bliver prioriteret inden sagen bliver til en fogedsag. Eksempelvis kunne man forestille sig rådgivning til par, når et samvær bryder sammen. På den måde får de børnesagkyndige medarbejdere en reel mulighed for at rådgive forældrene om de problemstillinger, som knytter sig til det afbrudte samvær. Men rådgivning alene kan ikke dæmme op for de højkonfliktramte samværsager.

Børns Vilkår har tidligere forslået et udrykningshold til håndtering af de meget komplekse sager. Dette bør være en specialiseret tværfaglig enhed, der kan sikre en hurtig indgriben og som har vide rammer for at undersøge, hvad der er på spil i familien, når et samvær er i fare for at bryde sammen eller er brudt sammen. Her skal det samtidig understreges, at en særlig viden omkring forældrefremmedgørelse er vigtig ift. denne indsats - og ikke mindst om den konsekvens det har at tvinge samvær igennem overfor et barn, som er blevet forældrefremmedgjort.

Venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl, direktør

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

København, den 20. oktober 2014

Vedr. høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)

Dansk Psykolog Forening takker for lejligheden til at afgive høringssvar på dette vigtige område, som forhåbentlig kan være medvirkende til at reducere antallet af konfliktfyldte samværsager. Det er Dansk Psykolog Forenings vurdering, at et yderligere fald i antallet af højkonfliktsager vil kræve et øget fokus på forebyggende indsatser på et tidligere tidspunkt i processen. I Norge har man med succes indført obligatorisk mægling blandt alle forældre, som søger skilsmisse. Ved behov kan mæglingen suppleres med børnegrupper og rådgivningssamtaler, hvor forældrene undervises i, hvordan de bedst kan støtte deres børn gennem skilsmissen og styrke deres kommunikation og samarbejde som forældre – alt sammen med fokus på barnets tarv. Inspireret af forholdene i Norge ønsker Dansk Psykolog Forening bedre muligheder for at forebygge konfliktfyldte samværsager herhjemme langt tidligere, end hvad det er tilfældet i dag.

I forhold til nærværende høring baserer de følgende kommentarer sig på bidrag fra Selskab for Børnesagkyndige under Dansk Psykolog Forening:

Dansk Psykolog Forening støtter udkastet til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.). Dog vil foreningen henstille til, at al børnesagkyndig rådgivning i udgangspunktet foregår i Statsforvaltningen og ikke i forældrenes hjem (jf. pkt. 3.5.2. og 3.5.3). Baggrunden for denne henstilling skal findes i to forhold. Dels er det vores vurdering, at den bedste faglighed kan leveres inden for Statsforvaltningens rammer; dels er det vores vurdering, at forældre i højkonfliktsager ikke altid kan betragtes som tilregnelige, hvorved den børnesagkyndige rådgivers sikkerhed kan blive kompromitteret.

Dansk Psykolog Forening vil endvidere henstille til, at den psykologfaglige del af den børnesagkyndige rådgivning og undersøgelse (herunder mægling, børnesamtaler, forældrekompetenceundersøgelser o.a.) altid skal udføres af enten specialuddannede psykologer eller psykiatere. Baggrunden for denne henstilling skal findes i, at det kræver en særlig grad af psykologfaglig kompetence at håndtere disse elementer af den børnesagkyndige rådgivning på en forsvarlig måde. Andre dele af den samlede børnesagkyndige rådgivning, inkl. juridiske, økonomiske og sociale aspekter, bør naturligvis varetages tværfagligt af Statsforvaltningens øvrige medarbejdere.

Med venlig hilsen

Eva Secher Mathiasen
Formand, Dansk Psykolog Forening

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-mail: familieret@sm.dk og mjo@sm.dk

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mait@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr.: D-2014-031559
Ref.: lpe

27. oktober 2014

Vedr.: Høring over udkast til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (imødegåelse af samarbejdsskikene m.v.)

1. Indledning

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold har den 29. september 2014 (sagsnummer 2014-6376) sendt udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdsskikene mv.) i høring med anmodning om eventuelle bemærkninger senest den 27. oktober 2014.

Lovforslaget går ud på at udmønte den politiske aftale, der blev indgået den 3. september 2014 mellem regeringen og aftalepartierne. Det overordnede formål med lovforslaget er at fremme begge forældres aktive og loyale medvirken til en samværssags behandling og imødegå de problemer, der opstår, når sagens proces og afklaring forhales. Det er intentionen at sikre, at barnets kontakt med den ene forælder ikke afbrydes uden, at der er en væsentlig grund til det, og det dermed er til barnets bedste.

Danske Familieadvokater og Danske Advokater er generelt positive over for, at der sættes ind mod den samarbejdsskikene, der desværre ses praktiseret af den ene forælder i særlige tilfælde. Det fremsatte lovforslag reparerer på nogle af de forhold, som ikke fungerer optimalt i forhold til forældreansvarsloven, men det er vores opfattelse, at der fortsat er behov for en

gennemgribende revision af hele området - en revision, som denne lappeløsning ikke overflødigger.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at langt de fleste samværssager kører rimeligt, og at begge forældre – uanset uenighed om, hvad de mener, er bedst for børnene – efterlever statsforvaltningernes afgørelser om samvær.

2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til forslaget enkelte bestemmelser bemærkes følgende:

§ 1:

Til nr. 1 – § 21 a - bortfald af aftalt eller fastsat samvær

Det vil utvivlsomt kunne mindske konflikterne, hvis Statsforvaltningen kan fastsætte ferie for bopælsforælderen.

Danske Familieadvokater og Danske Advokater finder imidlertid, at det er nødvendigt at få en nærmere præcisering af, hvad der menes med "rimeligt omfang og almindelige ferieperioder". Er det f.eks. rimeligt at have 5, 6 eller 7 ugers ferie med sine børn? Er en almindelig ferie en ferie, som er placeret i skoleferier, eller kan den også ligge uden for skolernes ferie?

Det er tidligere af vejledningen om samvær fremgået, at ferie normalt alene kan meldes for en periode af 7 dage i træk. Vejledningen er imidlertid ændret, og det vil være hensigtsmæssigt, at det præciseres, om bopælsforælderen kan opdele sin ferie til flere forlængede week-ends – f.eks. stor bededags ferien, kristi himmelfarts ferien, pinse mv. – eller om sådanne kortere ferier ikke er omfattet af bopælsforælders ret til at holde ferie.

For skolebørn følger de naturlige ferieperioder vel naturligt af skolernes ferier, men for mindre børn må og er det vel ganske sædvanligt at holde ferie uden for skoleferierne.

Det fremgår af bemærkningerne, at ønsker bopælsforælderen feriesamvær uden for almindelige ferie- og helligdagsperioder, og går denne ferie ud over barnets almindelige samvær, vil bopælsforælderen kunne søge statsforvaltningen om bortfald af samvær i denne periode.

Danske Familieadvokater og Danske Advokater finder, at der bør fastsættes en frist for, dels hvornår bopælsforælderen skal ansøge, dels for hvornår Statsforvaltningen skal træffe afgørelse herom. Sagsbehandlingstiderne i disse sager bør af hensyn til forældrenes mulighed for at bestille ferier mv. være ganske korte. Det er problematisk, at Statsforvaltningen kan afvise at behandle sådanne ansøgninger med henvisning til, at der er tale om enkeltstående begi-

venheder – idet en udlandsrejse eller lignende uden for almindelig ferieperioder meget ofte er en enkeltstående begivenhed.

Endvidere finder Danske Familieadvokater og Danske Advokater, at det er problematisk, at almindeligt samvær, i henhold til de gældende resolutioner og vejledningen om samvær, bortfalder helt, hvis bopælsforælders ferie helt eller delvist overlapper samværsforælders samvær, uanset at det måske kun er nødvendigt at lade samværet bortfalde delvist. Dette er ofte tilfældet i sager, hvor der er fastsat et udvidet weekendsamvær, og hvor f.eks. efterårsferien alene berører weekend – men ikke hverdagssamværet.

Til nr. 2 - § 29, stk. 2 – midlertidige afgørelser

Danske Familieadvokater og Danske Advokater finder det positivt, at der søges truffet hurtigere midlertidige beslutninger, så barnets kontakt til begge forældre sikres under sagsbehandlingen

Til nr. 3 - § 29, stk. 3 – endelighed af midlertidige afgørelser

Det er Danske Familieadvokaters og Danske Advokaters opfattelse, at allerede i dag vil en midlertidig afgørelse være gældende, indtil denne enten efter sin ordlyd ophører – eller indtil der træffes en anden afgørelse.

Da Statsforvaltningen ofte i forbindelse med samlivsbrud, hvor der ikke er enighed om barnets bopæl, fastsætter enten en deleordning eller et meget udvidet samvær, for ikke at forrykke parternes muligheder under den efterfølgende bopælssag, er det problematisk, hvis denne aftale bliver endelig, og statsforvaltningen kan afskære at behandle samværsagen på ny efter § 39. Der bør derfor altid være en ret til at få en midlertidig afgørelse om samvær ændret.

Til nr. 4 - § 29 a – frist

Det er positivt, at det tilstræbes, at der hurtigere fastsættes midlertidigt kontaktbevarende samvær i de sager, hvor der ikke er nogen grund til, at barnet ikke har kontakt med samværsforælderen, og at der fastsættes en kort frist for Statsforvaltningen til at fastsætte dette.

3 uger kan være en meget kort frist, da der skal ske partshøring, og da parterne og Statsforvaltningen skal have rimelig tid til at indhente relevante oplysninger, uanset der er tale om en midlertidig afgørelse.

Det er vigtigt, at reglerne i § 39 ikke hinder en efterfølgende mere grundig sagsbehandling.

Til nr. 5 –§ 31 a, stk. 2 - mødepligt

Generelt opleves udeblivelse fra møder ikke som et problem.

Generelt er det Danske Familieadvokaters og Danske Advokaters vurdering, at Statsforvaltningen er blevet bedre til at få berammet møderne hurtigt – også i de tilfælde, hvor møderne må omberammes, fordi en part eller dennes rådgiver er forhindret.

Der er dog fortsat tilfælde, hvor Statsforvaltningen glemmer at aftale møderne med parternes rådgivere, uanset disse på forhånd har meddelt, at de skal deltage.

Der er ingen tvivl om, at det er vigtigt at møderne bliver afholdt hurtigst muligt, men da Statsforvaltningen nu berammer møder efter kl. 16.00, så bør det som oftest ikke være noget problem at finde et tidspunkt, hvor parterne og parternes rådgivere kan deltage.

Når Statsforvaltningen berammer møderne telefonisk, er det næsten altid muligt at få berammet et møde i løbet af kort tid.

Også i tilfælde, hvor parten ikke er syg, bør det være muligt at få omberammet møder. Det kan f.eks. være i situationer, hvor parten er i udlandet på mødetidspunktet, til en nærtståendes begravelse mv.

Det er efter Danske Familieadvokaters og Danske Advokaters vurdering ikke muligt for Statsforvaltningen at vurdere, om parten har behov for advokatbistand.

Det er retssikkerhedsmæssigt stærkt betænkeligt, hvis partens mulighed for at lade sig repræsentere ved advokat afskæres. Der er ingen tvivl om, at det forhold, at parten føler sig hørt, og at parten under møderne kan blive bistået af en advokat, klart medfører færre konflikter. Det gælder også efter, at sagen er afgjort i Statsforvaltningen. Egmontfonden lavede i 2006 en undersøgelse om advokatbistand i børnesager med et højt konfliktniveau: "Når gode råd er dyre". Rapporten konkluderede entydigt, at sager med højt konfliktniveau blev løst hurtigere og bedre, når parterne havde advokatbistand. Konfliktniveauet faldt, når parterne blev repræsenteret ved advokat.

I langt de fleste sager er såvel parter som rådgivere interesserede i at få sagerne fremmet, så der skabes ro om barnet. Det er derfor ikke adækvat at hindre broderparten af forældre mulighed for repræsentation – af hensyn til en udokumenteret og lille gruppe, der antages at spekulere i en lang sagsbehandlingstid. Dette gælder særligt, da der jo er mulighed for at fastsætte midlertidigt samvær under sagens behandling.

Til nr. 6 – § 32 a - børnesagkyndig rådgivning under fogedretssager

Danske Familieadvokater og Danske Advokater finder det positivt, at der afsættes ekstra ressourcer til børnesagkyndig rådgivning i de sager, der er indbragt for fogedretten. Man bør også fortsat være opmærksom på muligheden for retsmægling, som måske i disse sager ikke benyttes i tilstrækkelig grad.

Det bør dog være fogedretten, der sørger for at iværksætte denne rådgivning, idet det er vigtigt, at fogedretten ikke slipper sagen. Der er risiko for, at en fremsendelse mellem Statsforvaltningen og fogedretten vil medføre, at sagerne trækker længere ud, og at parterne får indtryk af, at de nu har en ekstraordinær mulighed for at få Statsforvaltningen til at genoptage sagen.

Det fokus, der vil skulle være under den børnesagkyndige rådgivning under en fogedsag – nemlig at få forældrene til at kommunikere omkring samværet på en for børnene så problemfri måde som muligt, vil retternes almindelige sagkyndige sagtens kunne forestå, og det er ikke en problemstilling, som Statsforvaltningen sædvanligvis arbejder med.

Der synes derfor ingen grund til i disse sager pludselig at involvere en anden myndighed end den, der træffer afgørelsen – nemlig fogedretten.

Det vil være positivt, hvis fogedretterne i højere grad end nu involverer de børnesagkyndige for at få løst konflikten, herunder at de børnesagkyndige kan være behjælpelige med at få genoptaget samværet. Det vil i flere sager være formålstjenligt, hvis dette allerede skete på møderne i fogedretten.

Det er endvidere problematisk, at advokatbeskikkelse i flere sager afskæres, idet det er Danske Familieadvokaters og Danske Advokaters vurdering, at advokater ofte har en rigtigt god mulighed for at få parterne til konstruktivt at medvirke til gennemførelsen, jf. hermed også Egmontrappen fra 2006.

Til nr. 7 – § 32, nr. 3, - erstatningssamvær

Det er positivt, at erstatningssamværet bliver fastsat, men det bør præciseres, at samværsforælderen har mulighed for at søge samværet fastsat på et andet tidspunkt end den kommende weekend, så det ikke er muligt for bopælsforælderen at aflyse samvær op til dennes ferier og/eller samværsforælderen udlandsophold med den følge, at samværsforælderen ikke opnår erstatningssamvær.

Videre bør det præciseres, hvornår samværsforælderen senest skal have givet besked om, at man ønsker samvær den følgende weekend.

Endelig synes forslaget i de tilfælde, hvor et barn ønsker at deltage i et stævne, en spejdetur eller er alvorligt syg, at have mere fokus på samværsforælderens ret til samvær end på barnets behov. Det er ikke sikkert, at det er til barnets bedste, at barnet skal være på samvær hos samværsforælderen, fordi barnet den forudgående weekend har været alvorligt sygt eller har ønsket at deltage i en aktivitet, f.eks. en spejderlejr, og af den grund ikke har kunnet være på samvær hos samværsforælderen.

Til § 2 – om ændring af retsplejeloven

Se under nr. 6.

Til § 3

Danske Familieadvokater og Danske Advokater har ingen bemærkninger til ikrafttrædelsesbestemmelsen ud over, at det naturligvis vil være en fordel med så hurtig en ikrafttrædelse som muligt.

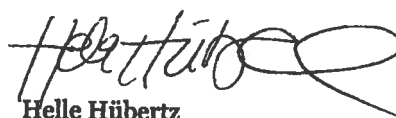
---o0o---

Afslutningsvis bemærkes, at uanset lovgivningen lægger vægt på, at forældrene selv skal tage ansvar for samværet og transport til og fra samværet, skaber dette ofte konflikter mellem parterne. Det vil derfor formindske konflikterne, hvis det i stedet (som tidligere) fremgik, at det var samværsforælderen, der var ansvarlig for at hente barnet til samvær, og at bopælsforælderen var ansvarlig for at hente efter samvær.

Med venlig hilsen

Lone Brandenborg
Danske Familieadvokater

Helle Hübertz
Danske Advokater

dommerfuldmægtigforeningen

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold

Odense, den 27. oktober 2014

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (imødegåelse af samarbejdschikaner m.v.), Deres sagsnr. 2014-6376

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold har ved e-mail af 29. september 2014 anmodet om Dommerfuldmægtigforeningens eventuelle bemærkninger til forslaget.

Foreningen skal i den anledning meddele, at udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (imødegåelse af samarbejdschikaner m.v.) giver anledning til følgende bemærkninger:

A. Gældende ret om politiets medvirken

I afsnit 3.5.1.2. om gældende ret udtales

”Umiddelbar magtanvendelse ved tvangsfuldbyrdelse af forældremyndighed, barnets bopæl og samvær betyder således, at fogedretten i praksis kan anmode politiet om ved magt at borttage barnet fra den ene forælder og give det til den anden forælder.”

Det har været en klassisk fogedretlig diskussion, om politiets eventuelle magtudøvelse kan rettes mod barnet og ikke kun mod en modvillig udleveringsforælder, der lægger fysiske hindringer i vejen for udleveringen ved at holde fast om barnet etc.

Lovforslagets udtalelse om gældende ret er på dette punkt ikke i overensstemmelse med, hvad fogedretterne anser for gældende ret. Det er den ganske overvejende opfattelse blandt de fogedretter, som har udtalt sig om spørgsmålet, at der ikke er hjemmel til, at politiet ”lægger hånd på barnet”. Det er således opfattelsen, at det er afhentningsforælderen personligt, der – inden for de almindelige rammer for forældres magtudøvelse over for børn – må udøve den fornødne magt over for barnet i selve afhentningssituationen. Dette kan kun ske, hvis det er påkrævet, og hvis det kan ske uden, at sådan magt efter en konkret vurdering i situationen udsætter barnets legemlige eller sjælelige sundhed for alvorlig fare, jfr. rpl. § 536 stk. 6.

Der er videre oplysninger om, at politiet i adskillige politikredse har interne tjenstlige instrukser om ikke at ”lægge hånd på barnet”. Der foreligger kun en modstående oplysning, hvor det i den pågældende politikreds’ notat slutteligt er anført: ”Det er min vurdering, at det i praksis er nærmest utænkeligt, at denne situation opstår.”

Det skal bemærkes, at der ikke foreligger oplysninger fra alle rets- og politikredse.

Der ses ingen appelafgørelser om spørgsmålet.

Dette giver anledning til begrundet tvivl om den nuværende retsstilling. Heraf følger;

dommerfuldmægtigforeningen

At det er næppe ligegyldigt for politikernes overvejelse af et lovforslag, at det bygger på nogle forkerte eller omdiskuterede forudsætninger om, hvad den gældende retsstilling er, og

At uvisheden om den gældende retsstilling kunne afklares ved en præciserende lovændring, når anledning gives. Sådant anledning foreligger nu, når der verserer lovforslag om andre foranstaltninger i forbindelse med magtudøvelsen.

I praksis har der været to situationer.

Den ene angår handicappede rekvirenter, der ikke selv formår at fjerne barnet ved magt. Denne situation bør dog løses ved regelsættet om hjælp til handicappede og ikke indgå i generelle overvejelser om politiets rolle i børnesager. I øvrigt er en handicappet forælders manglende mulighed for at udøve magt over for barnet jo ikke kun et problem i udleveringssituationen, men også et problem i dagligdagen efter en udlevering, herunder med at hindre barnet i at stikke af.

Den anden situation angår større børn, der er afhentningsforælderen fysisk overlegen, og hvor afhentningsforælderen ikke selv kan tage barnet med sig. I de tilfælde, hvor situationen er spidset til på denne måde, må man også kunne lægge vægt på, at det er en meget kortsigtet problemløsning, at politiet eventuelt hjælper i udleveringsøjeblikket, men ikke efterfølgende kan hindre barnet i at stikke af.

Man kan muligt rejse videregående forvaltningsretlige spørgsmål om hjemmelsgrundlaget for politiets magtudøvelse over for børn, og om barnet (eller i hvert fald større børn) har status som anholdt eller på anden måde frihedsberøvet for at sikre udleveringen til afhentningsforælderen. Disse forhold må afstemmes bl.a. over for FN's Børnekonvention.

B. Erstatningssamvær

Der lægges op til automatisk erstatningssamvær "ugen efter" uanset årsagen til, at et samvær ikke gennemføres. Der kræves kun et simpelt påkrav fra samværsforælderen.

Det virker ikke indlysende, at beskrivelsen i udkastets § 21 a er tilstrækkelig, hvis dette er det tilsigtede mål. En regel om, at ikke gennemførte samvær ikke bortfalder, ses ikke i sig selv egnet til at bære så vidtgående en konsekvens, at det betyder automatisk erstatningssamvær ugen efter. Det må skrives mere tydeligt, hvis der er det, man vil.

Der kan også rejses spørgsmål om ønskeligheden af "automatisk erstatningssamvær ugen efter". Et på forhånd tidsfæstet erstatningssamvær kan være ødelæggende for langtidsplanlægningen af navnlig større børns aktiviteter, og det kan bryde barnets rytme en gang mere end ved det ikke gennemførte samvær. Disse forhold vil gælde med ekstra vægt, hvis der opstår en "opsparing" af adskillige automatiske erstatningssamvær.

De begrænsninger i ordningen, der fremgår af forarbejderne bør indarbejdes i lovtæksten for at undgå "lovgivning i motiverne".

Særligt om ferier anføres i afsnit 3.2.3.:

dommerfuldmægtigforeningen

”Forslaget gør ikke op med, at barnet har ret til ferie med begge forældre, og at bopælsforælderen som hidtil har ret til at planlægge sin ferie med barnet i de ferieperioder, hvor barnet ikke har feriesamvær med den anden forælder eller udenfor almindelige ferieperioder, når der ikke er løbende samvær.”

Det synes uklart, om der er automatisk erstatningssamvær for en ferie, hvis dette ikke kolliderer med bopælsforælders ferie. I øvrigt kan en automatisk erstatning for ferie efter princippet ”ugen efter” ofte være en praktisk umulighed på grund af samværsforælders egen ferie, bestilte rejser o.l.

Det synes også at skabe uigennemsigtige konsekvenser, hvis det skal være automatisk erstatningssamvær med andre ordninger end sædvanligt weekendsamvær hver anden weekend, f.eks. 7-7 ordninger. Dette kan navnlig blive uoverskueligt, hvis der i sådanne tilfælde ”opsares” flere erstatningssamvær. Det kan e.o. få karakter af ”omvendt bopæl” i en længere periode.

Den foreslåede regel vil give anledning til det særlige fagedretlige problem om, hvorvidt et automatisk erstatningssamvær vil være omfattet af rpl § 478 stk. 1 nr. 1-3 alene begrundet i, at det ordinære ikke gennemførte samvær er det. Dette er afgørende for, om misligholdelse af et automatisk erstatningssamvær vil kunne begrunde krav på fagedrettens bistand. Der kan tænkes det tilfælde, at aflysningen af det oprindelige samvær ikke kan anses for misligholdelse, men alligevel udløser et erstatningssamvær, der så misligholdes. Det bør præciseres, om dette så giver krav på fagedrettens bistand.

Det har også været omtalt som et problem, om en bopælsforælder kan ”afværge” sin misligholdelse ved at tilbyde udlevering ugen efter. Konsekvensen skulle så – hvis denne forståelse er rigtig – være, at der ikke kan begæres fogedsag på grund den oprindelige misligholdelse, fordi man har rettet for sig inden fagedretten når at behandle sagen. Det bør under alle omstændigheder præciseres, om dette er eller ikke er meningen

Mulighed for uden konsekvens at tilbyde erstatningssamvær ugen efter kunne tænkes udnyttet chikanøst f.eks. ved at tilbyde erstatningssamvær på et tidspunkt hvor bopælsforælderen ved, at samværsforælderen har weekendvagt.

Med det nu foreliggende forslag vil der i øvrigt kunne argumenteres for, at fagedrettens fastsættelse af erstatningssamvær bliver overflødig, fordi der – også medens fuldbyrdelsessagen verserer – er automatisk erstatningssamvær ugen efter. Hvis dette er meningen, bør det fremgå tydeligt.

I relation til erstatningssamvær kunne det være nærliggende at ændre rpl. § 537 stk. 5, så fagedretten gøres generelt kompetent til at fastsætte erstatningssamvær for misligholdte samvær. Den nuværende bestemmelse deler på en uhensigtsmæssig måde kompetencen mellem Statsforvaltningen og fagedretten, der efter de nugældende regler kun kan fastsætte erstatning for samvær, der ikke har kunnet gennemføres ”under fuldbyrdelsessagen”, det vil sige efter sagens anlæg. Derimod kan fagedretten ikke give erstatning for det misligholdte samvær, som begrundes fogedsagen, da dette hører under Statsforvaltningens kompetence. Denne forskel er uhensigtsmæssig, vanskelig at forklare for samværsberettigede og udtryk for dårlig publikumsbetjening. Denne problemstilling gøres dog uden praktisk betydning, hvis erstatningssamværerne påløber automatisk uden myndighedsbeslutning, jf. oven for.

Man kan også spørge, om der – f.eks. medens der måske over mange uger pågår en undersøgelse efter rpl § 536 stk. 3 – kan ”opsares” så mange automatiske erstatningssamvær, at rytmen helt forsvinder. Er det så meningen, at fagedretten i stedet for at fastsætte erstatningssamvær skal benytte rpl § 536 stk. 4, til at

dommerfuldmægtigforeningen

undgå erstatningssamvær, der gentagne gange bryder rytmen eller som kan være i strid med formålet med undersøgelsen og – viser det sig måske senere – dens resultat.

Sammenfattende bliver henstillingen derfor, at man opretholder systemet med, at der skal en myndighedsafgørelse til at fastsætte erstatningssamvær, og at man samler kompetencen et sted, mest naturligt hos den myndighed, der på det relevante tidspunkt i øvrigt behandler sagen, dvs.. fogedretten.

C. Rådgivningsordningen før magtanvendelse.

Hensynene bag den foreslåede rådgivningsordning kan tiltrædes.

Det må komme an på en prøve, om rådgivningen kan gennemføres inden for de skitserede tidsrammer. Men umiddelbart kan man have sin tvivl.

Det synes uklart i hvilke situationer, man skal benytte rådgivningen. Den foreslåede regel omfatter ikke alle tilfælde, hvor en forretning skal fremmes, men kun tilfælde, hvor der skal ske fuldbyrdelse ved anvendelse af umiddelbar magt. Hvorvidt der bliver tale om udøvelse af umiddelbar magt kan imidlertid ofte først ses på et meget sent tidspunkt i forløbet. En udgående forretning behøver jo (heldigvis) ikke at resultere i udøvelse af magt. Det virker ikke hensigtsmæssigt, at rådgivningen først skal iværksættes på det meget sene tidspunkt, hvor man "er lige ved at tage barnet", og hvor hele situationen klart rummer en ikke udtalt trussel om, at der kan blive tale om magtanvendelse. Hvis man først stopper fuldbyrdelsen på dette tidspunkt, er en del af den traumatiserende skade allerede sket, og der opstår risiko for, at barnet en gang mere udsættes for hele iscenesættelsen (foged, evt. fogedvidne, to advokater, to sagkyndige, politi) med henblik på eventuel fysisk magtanvendelse.

Det bør derfor præciseres, at rådgivningen skal iværksættes, når der er truffet bestemmelse om at fremme sagen, og hvor der ikke er fastsat tvangsboeder. I disse tilfælde er der mulighed for, at det kan ende med magtanvendelse. Rådgivningen bør således ikke først iværksættes på det tidspunkt, hvor man når til den erkendelse, at magtudøvelse er nødvendig.

I den forbindelse skal i øvrigt bemærkes, at bestemmelsen om at nægte sagen fremme med den begrundelse, at fuldbyrdelsen vil udsættes barnets legemlige eller sjælelige sundhed for alvorlig fare, jfr. rpl § 536 stk. 6, undertiden først træffes meget sent i forløbet, omtrent på det tidspunkt hvor der efter forslaget skal iværksættes rådgivning.

Sådan nægtelse af fuldbyrdelse kan være i tilsyneladende strid med tidligere afgørelser i sagen og vil – på dette tidspunkt – oftest være begrundet i konkrete omstændigheder i selve fjernelsessituationen, herunder omfanget og karakteren af den magtanvendelse, som må påregnes nødvendig, eller som forgæves har været søgt iværksat.

Det kan også tænkes, at der over flere gange opstår spørgsmål om fuldbyrdelse med magt, og der kan så rejses spørgsmål om, hvorvidt der skal rådgives hver gang.

Der er ikke regler om, at rådgiverne skal afgive rapport til fogedretten. Problemet i den praktiske verden kan blive, at "rådgivningen" de facto udvikler sig til en miniundersøgelse efter rpl § 536 stk. 3, og rådgiverne kan undertiden ved samtalerne med forældrene og barnet få et grundlag for at udtale sig om, hvad der nu er bedst for barnet, respektive om fuldbyrdelse vil være til alvorlig skade for barnets legemlige eller

dommerfuldmægtigforeningen

sjælelige sundhed. I disse tilfælde virker det ikke rimeligt, hvis de pågældende skulle være afskåret fra at udtale sig til fogedretten, Dette gælder også, hvis de på forhånd skønner, at selve magtanvendelsen sandsynligt kan få en karakter, der i sig selv vil være til alvorlig skade for barnets legemlige eller sjælelige sundhed.

Der er også et uafklaret spørgsmål om parternes og deres advokaters adgang til at stille spørgsmål til rådgiverne for at belyse, om fuldbyrdelse vil være til alvorlig skade for barnets legemlige eller sjælelige sundhed.

Efter forslaget er det forældrene, der tilbydes rådgivning. Der kan ikke bortses fra, at der også kunne være behov for, at barnet fra en neutral person – måske over flere samtaler - forberedes på, hvad der skal ske. I nogle tilfælde er barnet aldeles påvirket af udleveringsforælderen på en måde, hvor barnet uforvarende selv medvirker til at skabe den situation, at magt bliver nødvendig.

Foreningen anser det endvidere for problematisk, at sagen sendes i et forvaltningsregi, efter retten har truffet en eller flere afgørelser, Der sker herved en uheldig sammenblanding af den udøvende og den dømmende magt. Rådgivningen bør i stedet lægges i rettens regi. Domstolene har allerede tilknyttet et korps af særligt børnesagkyndige psykologer, der bistår i familiesagerne, herunder samværssager m.v., og som kan tilkaldes med kort varsel. I disse meget konfliktfyldte sager har retten ofte behandlet forældreansvarssagen tidligere, og der har måske allerede været tilknyttet en børnesagkyndig psykolog, som kender parterne og barnet. Det sikrer en hurtigere og smidigere sagsbehandling i den instans, hvor sagen er anlagt.

Det bør også præciseres, om "rådgiverne" tillige kan fungere som hidkaldte sagkyndige efter rpl § 537 stk. 4.

Der bør endelig ske en præcisering af ordningen i tilfælde af appel, hvis landsretten fremmer sagen.

Der bør i øvrigt også ske en præcisering af situationen ved appel vedrørende de øvrige bestemmelser om særlige foranstaltninger, navnlig når der er spørgsmål om magtanvendelse.

Dette gælder navnlig reglerne om børnesamtaler i rpl § 537 stk. 2, børnebortførelseslovens § 16 og børnekonventionens artikel 12.

Det gælder videre regler om sagkyndig medvirken i rpl § 537 stk. 4.

Dette høringssvar sendes alene elektronisk til: familieret@sm.dk og mjo@sm.dk.

På foreningens vegne,

Teresa Lund Tøgern
Høringsansvarlig
Dommerfuldmægtigforeningen

Domstolsstyrelsen

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Att. Merethe Johansen
Holmens Kanal 22
1060 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR-nr. 21659509
EAN-nr. 5798000161184

Sendt pr. e-mail til familieret@sm.dk og mjo@sm.dk

J.nr. 2014-4102-0043-2
Sagsbeh.: Marianne Ploug
Dir.tlf.: +45 99 68 42 26
Mail: MAPL@domstolsstyrelsen.dk
29. oktober 2014

Udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)

Ved brev af 29. september 2014 har ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold bedt om Domstolsstyrelsens eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven.

Domstolsstyrelsen har ikke bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Marianne Ploug

Til: Familieret (Familieret@sm.dk)
Cc: Merethe Johansen (mjo@sm.dk)
Fra: Lovekspeditionen (Ingen afsender)
Titel: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)
Sendt: 14-10-2014 09:52:00

Hej
Denne er til jer.

Mvh. Elsebeth

Fra: Henrik Kollerup [mailto:kollerup@jyskebank.dk]
Sendt: 14. oktober 2014 08:37
Til: Lovekspeditionen
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)

Foreningen "Et barn To forældre" er blevet anmodet om svar til høring om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven omkring imødegåelse af samarbejdschikane m.v.

Som udgangspunkt er det foreningen "Et barn To forældres" entydige anbefaling af Statsforvaltningerne bør lukkes for så vidt angår familieretlige spørgsmål og erstattes af en Familiedomstol med speciale i forældrefremmedgørelse og chikane. Historien gennem de seneste 35 år viser at Statsforvaltningerne med Ankestyrelsen i spidsen ikke magter at løse familieretlige spørgsmål. Herunder specifikt generalklausulen i FAL § 4 - at beslutninger skal træffes ud fra hvad der er bedst for barnet.

Et meget stort antal af de problemer som vercerer i dag ville kunne løses ved at man kunne diskvalificere sin egen forældreevne ved ikke at samarbejde og tilgodese barnets behov for både en mor og en far.

I dag er det således at bopælsforælder kan diskvalificere samværsforælder og det anser foreningen "Et barn To forældre" som den største årsag til de konfliktfyldte forhold. En bopælsforælder bliver ganske enkelt belønnet for af obstruere et samarbejde i fald en hævn/krigsaktion står øverst på dagsorden for en bopælsforælder. Hele regelsættet/spisesedlen er reguleret i Vejledning 9297, specifikt punkt 14 omkring de konfliktfyldte sager. Det har således intet med barnets tarv at gøre - at suspendere en samværsforælder og i samme moment belønne en bopælsforælder som chikanerer/ postulerer falske anklager.

Sager hvor der postuleres seksuelle overgreb eller vold bør automatisk resultere i øjeblikkelig udvidet overvåget samvær. Det vil lynhurtigt kunne afdækkes hvorvidt der er hold i påstandene. I fald dette ikke er tilfældet, efter behandling i retten, bør bopælen som udgangspunkt overdrages til den anden forælder. Det er foreningen "Et barn To forældre"s opfattelse at antallet af sager med dette udgangspunkt vil falde signifikant.

Det er foreningen "Et barn to forældre"s entydige anbefaling at hele Vejledning 9297, punkt 14 udgår og erstattes af en sagkyndig forældre/børne undersøgelse foranlediget af retten. Det anbefales at man helt afskaffer begreberne bopæls- og samværsforælder ligesom primær og sekundær omsorgsgiver. Dette med henblik på ligestilling og symmetri mellem forældrene for såvidt angår forældreansvaret. At den ene forælder i dag kan "hæve" sig på bekostning af den anden forælder er konfliktskabende i sig selv.

Foreningen bifalder forslaget om at der skal være mødepligt (i retten) dvs. vælger man at fortsætte Statsforvaltningerne som behandlende organ bør det yderligere suppleres hvilke sanktioner som skal i værksættes, ifald en forælder alligevel bliver væk fra mødet.

Foreningen bifalder tillige at der udløses erstatningssamvær i det omfang samvær ikke bliver gennemført grundet bopælsforælders obstruktion heraf.

Foreningen "Et barn To forældre" indstiller entydigt at Familieretlige spørgsmål overdrages og behandles af en Familiedomstol med udvidede beføjelser til erstatning for sagsbehandlingen i Statsforvaltninger og kommuner m.fl.

En sådan løsning vil sikre en ensrettet og fair behandling til markant lavere samfundsomkostninger. Børn og forældre vil blive hørt på et niveau som slet ikke sker i dag. Samtidig vil man sikre at administrative myndigheder ikke behandler strafretlige spørgsmål som det sker p.t. med flerstrengede systemer som kommunikerer ualmindeligt ringe.

P.v.a.

Henrik Kollerup
Landsforeningen "Et barn To forældre"

Fra: Lovekspeditionen [<mailto:p-lex@sm.dk>]
Sendt: 29. september 2014 11:23
Til: Udsendelse Social- og Integrationsministeriet
Cc: Merethe Johansen; Elsebeth Jensen
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)

HØRING

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail sm@sm.dk
J.nr. 2014 - 6376

Dato 29. September 2014

Til Parterne på vedlagte høringsliste

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven
(Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)**

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

27. oktober 2014

Bemærkning til FAL oktober 2014

Det er symptomatisk, at allerede i FAL § 2, omtales forældremyndighedsindehavern, i netop ental. Det er der ikke ændret på, men afspejler lovgivernes forventning. Det vil vi godt beklage.

§ 4 har overlevet, om den er alle (forhåbentlig) enige, men vi ser modsætninger mellem adskillige af lovens øvrige paragraffer og § 4.

Først og fremmest er hele kapitlet 2, der definerer hvem der skal have forældremyndigheden, så klart profeministiske, at det tydeligvis er moderens og ikke barnets interesse der prioriteres. Således fortæller forældremyndighedens placering ikke meget om forældreene, men rigtigt meget om køn.

Når den efterfølgende bruges som udgangspunkt til rigtigt meget, også i anden lovgivning, ligger kønsdiskriminationen underforstået. Det er ikke noget nyt i det aktuelle forslag, men vi må konstantere at det forhold ikke er rettet.

Vi mener at, alle børn er bedst tjent med at vokse op i demokratisk rammer, og at det tostrengede forældreskab netop er med til at sikre en nødvendig dialektik i udgangspunktet. Ånden i FAL er den modsatte, at vi med et familiemæssigt diktatur, kan undgå meget ævl og kævl. Men ævl og kævl er netop demokratiets pris. Det burde de folkevalgte vide.

Så længe denne diskrimination består, forudsiger vi at vi vil have mange skilsmisser og rigtigt mange konflikter. Ethvert forsøg på at dæmpe dem, med bøder, fængsler og udstødelse af ikke blot familien, men ofte også arbejdsmarkedet og samfundet som sådan, undergraver på sigt samfundets beståen.

I dag spænder forventningerne til fædre fra at de skal tage halvdelen af orloven, til at de skal holde sig helt væk, fordi det barn ikke rager dem. De skal selvfølgelig fortsat betale bidrag og skat, men reelt er samfundet uinteressert i deres bidrag til børns opdragelse og uddannelse.

Alle de meget dyre forsøg på at mægle, og gyde olie på de oprørte vande, er utroværdige, fordi de mennesker der skal forstå rådgivningen selvsagt må underkaste sig den politiske forståelse af, at kønnet reelt trumfer enhver diskussion. Derfor er "mæglingen" i bedste fald spild af ressourcer, i værste vil den kaste benzin på de gnister der var til stede i forvejen. Derfor er det næppe formålstjensteligt at indføre mødepligt til mæglingen, vi anbefaler ofte fædre at holde sig langet væk, netop fordi vi frygter at de ikke kan klare diskriminationen, men vil reagere uhensigtsmæssigt.

At de økonomiske incitamenter tilskynder mødre til at få deres børn alene, er endnu et søm i familiens ligkiste. Det skal vi således også beklage.

På foreningens vegne
Kresten Lidegaard

"Demokrati er ikke et system eller en lære, det er en livsform som under talrige nederlag er groet frem i Vesteuropa i løbet af de sidste 2000 år..."

Det er en tankegang man først tilegner sig derved at man lever den igennem i det allersnærvreste private liv, i forhold til familie og naboer, derefter udadtil i større kredse, i forhold til landsmænd, og endelig i forhold til nationer".

Hal Koch i "Hvad er demokrati?" fra 1945

2014

Hørings svar

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven
(Imødegåelse af samarbejdsskikene m.v.)

Foreningen Far
Pasteursvej 2
1799 København V

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre fremsender hermed høringsvar til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)

Indledning

Vi kan i Danmark år 2014 ikke tillade os at tale om det bedste for barnet, når der hverken er lige muligheder eller rettigheder, fuld information, mennesker ikke taler sammen, der er mange forskellige offentlige enheder involveret med vidt forskellig lovgivning, som til tider er modstridende, sagsbehandlingstiden er afgørende og sker markant forskelsbehandling af moderne familier i forhold til familieformer og forældre, som er underlagt vidt forskellig lovgivning.

Forældrene har i dag ikke et frit valg og bliver som det første anmodet om at vælge hvem der er A og B forælder i ligeværdige familier, bare fordi de ikke bor sammen eller aldrig har boet sammen. Det er markant forskelsbehandling af de moderne familier og rigtig mange børn og forældre i Danmark bliver ramt. De fleste ved det først når det er for sent og de står midt i det hele.

Alt for mange hænder er i de mest alvorlige offentlige familiesager, hvilket skaber procestid, tab af viden og risiko for fejl. Et kendt ledelsesmæssigt fænomen.

Foreningen Far finder at der er behov for en helt ny strategi på familie og socialområdet i Danmark og anser politisk gennemførelse af en familiepakke I, II og III som en nødvendighed for at skabe en positiv spiral på familie og socialområdet i Danmark.

Foreningen Far finder at vi herved kan skabe verdens bedste og mest moderne familielovgivning og offentlige praksis til gavn for børn og forældre.

Foreningen Far anser at politikerne og ministerierne har tre muligheder på familie og socialområdet i Danmark.

Model A	Forebyggelse, ligestilling og kvalitetssikring af det moderne familieliv
Model B	Knopskydning med lappeløsninger i den nuværende lovgivning
Model C	Gør ingenting

Foreningen Far vil i det fremsendte lovforslag rose politikerne for fokus på sager, hvor børn mister kontakten til den ene forælder, og hvor der ikke er grund til at tro, at det er bedst for barnet, at der ikke er kontakt.

Det overordnede formål med lovforslaget er at fremme begge forældres aktive og loyale medvirken til en samværsags behandling og imødegå de problemer der opstår, når sagens proces og afklaring forhales. Det er således intentionen at sikre, at barnets kontakt med den ene forælder ikke afbrydes uden, at der er en væsentlig grund hertil, og det dermed er til barnets bedste. Det er et positivt formål alle må støtte.

Foreningen Far vil pointere at det er "forudsigelige overraskelser" det som sker, hvilket er et kendt ledelsesmæssigt fænomen i livsvigtige menneskelige processer. Der er tale om en samfundsudvikling med mere ligestillede forældre i arbejd-, uddannelse- og familie livet uden, at vi har foretaget nødvendig modernisering af familielovgivningen og praksis i forhold til de mange nye familieformer og ligeværdige forældre.

Grundprincippet der potentielt vil virke på familie og social området i Danmark år 2014 kan efter Foreningen Fars oplevelse baseres på frit valg for forældre i alle familieformer med lige rettigheder og ansvar for forældrene. Mulighed for mægling der virker ved uenigheder eksempelvis med tilbud om barnets advokat og rådgivning om effekten for barnet ved manglende samarbejde – eller sagen må overføres til domstolene i tilfælde af dokumentation for alvorlige forhold for barnet eller forældres manglende ønske om mægling med mulighed for, at en domstol kan fastsætte familiekørekort til en eller begge forældre ved domstolsprøvelser. Således at færrest mulige børn og forældre havner i mæglingssituationer og domstolsafgørelser.

Foreningen Far må på denne baggrund pointere at "skilsmissepakken" i det fremsendte lovforslag anses som her-og-nu positive forbedringer af mindre karakter (model B). Det grundlæggende problem i Danmark år 2014 på familie og socialområdet er manglende forebyggelse, ligestilling og kvalitetssikring af dansk familielovgivning og offentlig praksis.

Ønsker politikerne at sikre familie og socialområdet på ordentlig og korrekt vis (model A) kan der som anbefaling fra Foreningen Far eksempelvis sikres følgende familiepakker i lovgivningen og praksis – sat i forhold til det foreliggende lovforslag.

Familiepakke I	Her-og-nu lov og praksis ændringer
Familiepakke II	Lovreform for ligestilling af moderne familieformer og ligeværdige forældre
Familiepakke III	Forebyggelse og kvalitetssikring i offentlig praksis

FAMILIEPAKKE I – Her-og-nu lov og praksisændringer

De lovmæssige ændringer som positivt kan foretages nu anses at være følgende:

Skilsmissepakken (lovforslaget)

Lovforslaget omkring "skilsmissepakken" er generelt positivt. Det vil være vigtigt i forhold til de anbefalede forslag at sikre effektiv mødebooking således, at man ringer forældre / advokater op for at aftale tid i deres kalender på samme vis som det sker ved domstolene.

Dertil at statsforvaltningen har ressourcer nok til gennemførelse af hurtig sagsbehandling og at der sikres en indsats herunder statistik over alle afgørelser som træffes på sagsbehandler niveau, for at sikre at der ikke sker forskelsbehandling og kvalitative mønstre afdækkes. Det sker IKKE i dag og der er markante tegn på forkerte afgørelser af sagsbehandlere på grund af manglende faste regler, manglende ligeværdighed i lovgrundlaget for forældrene samt individuelle subjektive og kulturelle opfattelser hos sagsbehandlere uden ordentlig kvalitetssikring.

Erstatningssamvær må også udløses automatisk, hvis "samværs forælderen" hindres i at have samvær med barnet på grund af uopsættelige årsager, fx egen hospitalsindlæggelse eller nær pårørendes længerevarende alvorlige eller livstruende sygdom.

Brug af børnesagkyndige undersøgelser og rådgivning i Statsforvaltningen skal være gennemsigtig, og enten ske via egne fastansatte psykolog uddannede personer i Statsforvaltningen eller via offentlige udbud, hvor kvalitet og dokumenteret faglig uddannelse og erfaring er vurderet. Alle såkaldte "børnesagkyndige" skal arbejde inden for gældende lovgivning, og habilitet skal være i orden. Dette er IKKE tilfældet i dag!

Konkrete normtal for omfang af forældrenes ferie med barnet skal være offentlig tilgængelige i vejledninger og bekendtgørelser til Forældreansvarsloven, således at sagsbehandlere og fogeddommere i Statsforvaltningen, Ankestyrelsen og Fogedretten ikke skal vurdere dette individuelt ud fra egen overenskomst og ansættelse, men har normtal at træffe afgørelser ud fra. De fleste overenskomstansatte har i dag 5 ugers ferie, hvoraf to uger skal afholdes sammenhængende i sommerferieperioden fra 1. maj til slutningen september måned. Resten kan fx afholdes omkring jul og nytår, vinterferie, efterårsferie og påsken. Det må være muligt konkret at skrive ind i Forældreansvarsloven eller vejledningerne hertil, hvor meget ferie over et år fra 1. januar til 31. december en bopælsforældre kan afholde førend der udløses automatisk erstatningssamvær.

Der bør gælde samme ferieregler for begge forældre i udvidede samværsordninger (7/7, 8/6, 9/5 og evt. 10/4) i forhold til barnet som fast praksis, der kun med særlig dokumentation kan ændres.

Hvis erstatningssamvær efter de foreslået regler herom placeres helt eller delvist i ferie- eller helligdagsperioder, hvor barnet efter samværslovgivningen skal være sammen med bopælsforælderen, skal der udløses erstatningssamvær i førstkommande periode derefter. Da der ellers er tale om et hul i lovgivningen ved bopælsforælders ferieperiode. Erstatningssamvær skal ikke kunne bortfalde, men skubbes i enhver henseende en uge.

Bopælsforælders aflysning af barnets samvær i år, hvor barnets resolution bestemmer at barnet tilbringer jul eller nytår hos samværsforælderen, må automatisk betyde, at barnet skal tilbringe den efterfølgende jul eller nytår hos samværsforælderen, uanset at barnet skulle have været sammen med bopælsforælderen.

Under 4. Ligestillingsmæssige konsekvenser skrives der i bemærkningerne "... I dag opstår der situationer, hvor barnet ikke har kontakt med samværsforælderen - i de fleste tilfælde barnets far... ". Er denne sætningen en erkendelse i lovgivningsprocessen og må Ministeriet skrive sådan, hvor der i princippet sættes lighedstegn i mellem samværsforælderen og barnets far.

Sager med dokumentation eller påstande om alvorlige forhold for barnet som f.eks. alvorlig fremmedgørelse, psykisk sygdom, vold, misbrug, pædofili bør straks behandles kvalificeret af en speciel enhed eller en domstol og under straffeansvar med fuld adgang til alle information og hurtig samt kompetent sagsbehandling for, at afdække virkeligheden for barnet. Dette sker IKKE i dag!

Domstolene må have mulighed for som tidligere at træffe afgørelse om samvær, således at der kan træffes helhedsafgørelser som er bedst for barnet. Kvaliteten af sagsbehandlingen i statsforvaltningen kombineret med sagsbehandlingstiden i ankestyrelsen gør, at der IKKE kan ske retslig prøvelse inden for RIMELIG TID i henhold til den europæiske menneskerettighedskonvention artikel 6.

Statsforvaltningens beføjelser, sandhedspligt og ressourcer eller nye familiecentre

Statsforvaltningen må enten tilføres flere beføjelser med indførelse af sandhedspligt eller der må skabes en ny model baseret på familiecentre og mægling uden afgørelser.

Hvis man politisk ønsker at beholde Statsforvaltningen skal de have mulighed for at behandle forældrene ligeværdigt (forskellen mellem bopæl/samværsforældre må afskaffes i lovgivning og vejledninger), således at den ene forælder ikke kan tillade sig alt og den anden forælder, så at sige "sidder med pistol for tindingen" under det man opfatter som objektiv mægling. Det er ikke muligt at mægle i sager, hvor en part af den ene eller anden grund har hænderne bundet på ryggen eller sidder med en pistol for tindingen og intet kan gøre m/k som det er tilfældet i dag og hvor forkert adfærd og misinformering belønnes.

Kulturen og kvalitetssikring af Statsforvaltningens afgørelser skal i markant fokus med tilfredshedsmålinger hos brugerne, korrekt statistik og omfattende intern kvalitetssikring.

Statsforvaltningen skal samtidig have mulighed for at tale med barnet efter sagen, i stedet for at de må slippe barnet som i dag, hvis de eksempelvis begår fejl eller en forælder fremmedgøre barnet – og det må pointeres at der skal træffes flere afgørelser baseret på mest samarbejdende forældre. Statsforvaltningen skal have mulighed for at træffe afgørelse indtil domsafsigelse sker ved retten, således at barnet ikke som i dag i en længere sagsbehandlingsperiode havner i "ingenmandsland" indtil retten har belyst sagen.

Statsforvaltningen skal have mulighed for at træffes midlertidig afgørelse om fælles forældremyndighed, hvad de ikke kan i dag, hvorved at forældre med eneforældremyndighed frit kan rejse til udlandet uden for Haager landene på ferie og derefter tage ophold. 6 ugers reglen om flytning skal kunne sanktioneres med automatisk fælles forældremyndighed midlertidigt og bopælsvurdering i tilfælde af enhver flytning af børn til udlandet. 6 ugers reglen er uden virkning i dag.

Endelig må Statsforvaltningens arbejde med mægling styrkes og en mulighed er at alle sager med dokumentation for alvorlige forhold eller manglende ønske om mægling for barnets bedste straks overføres til domstolen for hurtigt og kvalitativ korrekt behandling. Det er tvivlsomt om der kan foretages mægling og træffes afgørelser af samme institution, da dette ofte for forældrene til at misinformere myndighederne.

Kommunernes digitale informering af forældre og kvalitetssikring i familie og socialsager

Kommunerne bør straks få fuldstændig styr på barnets informering til begge forældre i enhver henseende medmindre der er tungtvejende dokumentation for andet. Det er ganske uacceptabelt at man som forælder konstant møder tekniske hindringer i almindelig informering om sit barn, der skal ske automatisk til begge forældre i alle moderne familieformer.

Foreningen Far har derudover foretaget procesanalyse af en række børne- og socialsager i Danmark og det er for at sige det mildt gruopvækkende hvad der opleves jfr. bilag A. Kommunerne sidder ofte med socialsager som kan undgås ved ordentlig sagsbehandling og ligestilling af forældre, men hvor fejl opstået tidligt forplanter sig i processen.

Alt for mange hænder er i de kommunale børne- og socialsager inde over barnet. Fejl findes ikke, indrømmes ikke og rettes ikke. Foreningen Far har set flere sager med tvangsfjernelser imod saglig grund, hvor den anden sunde forælder ikke er kommet i betragtning eller der ikke er ydet støtte. For udenlandske borgere har vi set eksempler på manglende tolkning og kulturel forståelse samt økonomiske årsager som lå til grund for kommunernes disponering imod det bedste for barnet.

Der må laves en speciel indsats over de kommunale grænser, da kommunerne ofte sender bolden hen over kommune grænsen. Et barn skal have kommunale tilbud der hvor forældrene bor og barnet opholder sig, også hvis det er i to forskellig kommuner. Ved samlivets ophør er det vigtigt at der er en periode på 6-12 måneder hvor børn kan forblive i trygge omgivelser f.eks. ved privat dagpleje uden at forskellige beregningssystemer i to forskellige kommuner af rent økonomiske årsager skal tvinge små børn til at skifte trygge omgivelser samtidig med nye hjem og forældrenes opdeling. Vi har set stigninger på 300 – 400% på grund af få kilometers afstand over kommune grænsen uden mulighed for at forældre kan betale til direkte skade for barnet.

Vigtigt lovændringer nu

Med henvisning til familiepakke II anbefales det at gennemføre så mange lovændringer som muligt straks, herunder specielt ophævelse af cpr lovens regel om at barnet altid skal opholde sig mest tid hos bopælsforælderen. Dette for at sikre at forældre har et frit valg i moderne familier og at barnets ophold og økonomi kan splittes i lighed med kernefamilier. Alternativt afskaffelse af bopælsbegrebet eller to bopæle.

Ovennævnte er helt afgørende, da en forælder kan have behov for barnets økonomi for opretholdelse af to gode hjem, mens barnet har bedst af at opholde sig hos anden forælder generelt eller i perioder eksempelvis ved psykisk sygdom, stress eller længerevarende sygdom som f.eks. kræft.

Den væsentligste årsag til chikane er derudover i dag vejledning om samvær §14.1.1.2 som er den paragraf bopælsforældre og advokater misbruger konstant og fra starten kønsspecifikt i familiesager. Alle advokater kender den og varetager man en mors sag er der 20 standard metoder til hvordan man misbruger paragraffen og ofte meget nemt kan sikre at en far som ønsker, bør eller i henhold til loven skal have bopæl for barnet ikke får bopæl eller får mindre samvær og i visse tilfælde helt mister kontakten til barnet og mister forældremyndighed uden grund.

Skyldsspørgsmålet har i henhold til paragraf 14.1.1.2 i vejledning om samvær ikke betydning i tilfælde af konflikter mellem forældrene, hvorved Ministeriet har sat basal retssikkerhed for børn og forældre ud af kraft. Den bør straks fjernes. Belønner vi forkert adfærd, får vi forkert adfærd. Det er basal ledelsesteori og det vi ønsker at undgå med "skilsmissepakken". Det skal naturligvis altid have betydning ved konflikter og for barnet og forældrenes retssikkerhed hvem som bærer ansvaret, hvis vi oprigtigt ønsker at beskytte

barnet. Vi skaber alternativt langt flere børnesager end hvad der er grund til og det er præcist hvad der er sket. Det bør vurderes om praksis har været lovlig.

Indfør straks regler for transport således at forældre der flytter længere væk naturligvis skal varetage transporten for børn om det er nyt job i Bruxelles, kæreste i Nordjylland/København eller chikane. Det kan på ingen måde påhvile anden forælder, at stå for transport udover eksempelvis 100 km hvis en forælder vælger at flytte og er en kendt måde at skabe konflikt for et barn.

Fordel barnets økonomi ligeværdigt mellem begge forældre eller per samværsdage, så forældre der har behov for støtte modtager det om de er bopæl eller samværsforælder. Fordel barsels dagpengene forholdsvis, så begge forældre har mulighed for at opnå barsels dagpenge, også i moderne familier og sørg for at statsforvaltningen skal fastsætte barsel for forældre som ikke bor sammen.

Sørg for at begge forældre har fri proces, hvis en forælder modtager det i børnesager, for at undgå økonomisk pression og lav en markant indsats mod misinformering og falske anklager med systematisk kontrol af advokatnavne og metoder i længerevarende børnesager samt anmodning til politiet for nærmere efterforskning. Tillader vi at børn lyver? Hvorfor så forældrene?

Ministeriet bør sidst men ikke mindst straks stoppe enhver ensidig indførsel af med mor begrebet, uden med far med dertilhørende udvanding af biologisk far, indtil der er foretaget grundige undersøgelser af praksis og konsekvenserne, herunder ministeriets arbejdsrutiner i forhold til disse ændringer. I de to seneste lovændringer fra Socialministeriet er biologisk far og med far glemt eller udvandet. Det gælder børneloven samt dåbs og navnebidragsloven.

FAMILIEPAKKE II – LOVREFORM FOR LIGESTILLING AF MODERNE FAMILIEFORMER OG LIGEVÆRDIGE FORÆLDRE

Foreningen Far anser at det er nødvendigt for børn og forældre i Danmark år 2014, at gennemføre en lovreform med fuld ligestilling af alle familieformer og barnets forældre i familielovgivningen og praksis - i henhold til FN børnekonventionen artikel 2.

Man kan ikke tale om det bedste for barnet i henhold til FN børnekonventionen artikel 3 uden at artikel 2 er sikret og overholdt.

Børneloven

Det må sikres at barnets forældre, som udgangspunkt, altid er barnets biologiske far og mor. Vi lever i en tid med DNA og skilsmisserater på snart 50% hvor børn og fædre modtager besked om at de ikke er i biologisk familie når barnet er 2, 4, 8 eller 16 år. Det er ikke bedste for barnet.

Børneloven er lige nu baseret på at barnets forældre er biologisk mor og ægtemanden/registreret partner eller med mor. Ministeriet har ikke engang i seneste justering formået at medtage med far og biologisk far er udvandet. Ministeriet bør se nærmere på hvordan sådan praksis kan forekomme og ændre loven såvel

som praksis straks. Det er som sagt ikke tilladt at forskelsbehandle barnets forældre i henhold til FN børneloven artikel 2, som den danske regering har erklæret er juridisk gældende i Danmark.

Faderskabsloven

Det må sikres at tidsgrænsen for etablering af forældreskab mellem barn og fædre fjernes. Det skal i en tidsalder med DNA og snart 50% skilsmisserater altid være muligt for en domstol, at vurdere barnets forældreskab som beskyttelse af barnet og sandheden samt i respekt for familielivet.

Fædre der finder ud af at de ikke er far til barnet skal fritstilles økonomisk og menneskeligt i forhold til børnebidrag såvel som arv. Det er i dette tilfældet barnet og fars frie valg om de fortsat vil have kontakt og i hvilket omfang med retssikkerhed for at de kan bibeholde kontakten ved nær tilknytning. Man kan ikke tvinge en far til at være far for et barn der ikke er hans om man ønsker det eller ej – og det er i dag vigtigere at sikre situationen ikke opstår pga. af DNA og de høje skilsmisserater.

Forældreansvarsloven

Der bør ske afskaffelse af de forældede begreber forældremyndighed og bopæls/samværsforældre eller som min. sikres mulighed for to bopæle og vedtagelse af fælles forældremyndighed for alle forældre ved lov uden tungtvejende grund til andet.

Det eneste vigtige for barnet er samvær med forældrene og kvalitetstid i det forhold som er bedst for barnet. Der kan ikke i dag i et ligeværdigt samfund træffes individuelle og konkrete afgørelser for barnet, når man kommer dagens 37 familieformer ned i fortidens kasser mht. forældremyndighed og bopæl/samvær med klar forskelsbehandling og en lang række tekniske lovhindringer, da forældrene ikke behandles ens.

Det er i stedet muligt at se alting ud fra barnets bedste og barnets samvær med individuel og konkret vurdering og lige rettigheder for begge forældre på de ca. 20 normale spørgsmål som forældrene kan være uenige omkring med evt. opdeling i en grøn, gul og rød zone for begge forældre ligeværdigt. Kun herved kan vi i det moderne samfund give frit valg, sikre mægling der virker eller træffe korrekte afgørelser som er bedst for barnet.

Det forhold at skilsmisse forældre som det første skal vælge hvem der er bopæl og samværsforældre (a og b forælder) med vidt forskellige rettigheder, økonomi og sagsbehandling) i et ligeværdigt samfund skaber længerevarende offentlige familiesager imod sund fornuft og det bedste for barnet. Samtidig er der vel tale om en direkte overtrædelse af FN børnekonventionen artikel 2 i forhold til "anden stilling" når vi på denne måde forskelsbehandler barnets forældre, bare fordi de ikke længere eller aldrig har boet sammen.

Vejledning om samvær § 14.1.1.2 / samme vejledning for begge forældre

Skyldsspørgsmålet har i dag ikke betydning i tilfælde af konflikter, hvorved basal retssikkerhed for børn og forældre er sat ud af kraft. Dette er den mest misbrugte chikane paragraf af forældre og advokater systematisk, som ikke ønsker samarbejde og den bør straks fjernes. Der bør aldrig være forskellige vejledninger for barnets forældre, men gælde de samme retningslinjer og vejledninger eksempelvis for ligeværdige forældre. Belønner vi forkert adfærd som det sker i dag, får vi forkert adfærd. Det er basal

ledelsesteori og det vi ønsker at undgå med "skilsmissepakken". Det skal naturligvis altid have betydning ved konflikter, hvem som bærer ansvaret, hvis vi oprigtigt ønsker at beskytte barnet. Vi skaber alternativt langt flere børnesager end hvad der er grund til.

CPR-loven

Det må sikres at forældrene har frit valg til at fordele barnets økonomi og ophold mellem sig på samme vis som i kernefamilier bare fordi de ikke bor sammen. Det er som sagt sådan i dag at det første forældre skal vælge i en skilsmisse situation er hvem som er a og b forælder og dette skaber for en gruppe af forældre konflikter uden grund i et stadig mere ligeværdigt samfund.

Der bør derfor straks ske ophævelse af cpr lovens bestemmelser §8 om at barnet skal opholde sig mest tid hos bopælsforælderen og at kommunen i konflikt med forældreansvarsloven skal registrere ny bopæl for barnet efter kort tids ophold, hvilket seneste landsretsafgørelser tilgodeser. Der skal være frit valg for forældre som udgangspunkt til at vælge hvordan de fordele barnets samvær, således at forældrene indtil bopælsbegrebet afskaffes eller der tildes to bopæle samt barnets økonomi ligestilles, kan vælge hvem der modtager offentlig ydelser og hvor barnet opholder sig generelt eller i perioder med eksempelvis længerevarende sygdom, stress m.v. uden at dette er socialt bedrageri, da det er bedst for barnet.

Barseldagpengebekendtgørelse

Barselsbekendtgørelsen §8 bør ændres så barsels dagpengene fordeles forholdsvist mellem forældrene, hvis forældrene ikke bor sammen. Det forholder sig således i dag at hvis en far og mor ikke bor sammen tildes alle barsels dagpengene alene til den forælder barnet opholder sig mest hos dvs. kun til mor. Det har ingen værdi for fædre i moderne familier, hvor far og mor ikke bor sammen, at få barsels- og forældreorlov uden ret til barsels dagpenge. De fleste skilsmisser sker aktuelt før barnet er 3 år.

Lov om børns forsørgelse

Der er for nylig foretaget ændring af lov om børns forsørgelse således at forældre der tidligere kunne søge om dåbs og navnebidrag er ændret til at kun mor kan søge i dag. I henhold til Danmarks statistik har 3-4% af de danske børn i moderne familier under 1 år bopæl hos far, hvorfor der er tale om meget ringe lovmæssigt arbejde i ministeriet og direkte forskelsbehandling af barnets forældre. Vi anbefaler at Socialministeriet internt undersøger hvordan sådan lovgivningsændringer kan forekomme samtidig med undersøgelse af digitalisering for forældre uden indsigt hos kommunernes e-boks eller Ministeriet.

Barnets økonomi

Der bør ske ændring i *lov om børne- og unge ydelse, SU loven, lov om individuel boligstøtte samt børnebidragsloven* således at begge forældre og specielt ligeværdige forældre ved behov kan anmode om boligstøtte og modtager børne- og unge ydelse samt forhøjet SU. Det er i dag – selv i 7/7 deleordninger kun bopælsforælderen der kan anmode om støtte, mens det lige så godt kan være en samværsforælder der har behovet. Der er tale om direkte og indirekte forskelsbehandling af barnets forældre. Fordelingen må enten ske til begge forældre, på samværsdage eller ligeværdigt ved udvidet samværsordninger (7/7, 8/6, 9/5 og evt. 10/4) mellem forældrene.

Serviceoven §109 og Forældrefremmedgørelse

Det må sikres i servicelovens §109 at der tilgodeses boformer til mænd og kvinder – i stedet for ensidigt kvinder - som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende kriser i relations til familie- og samlivsforhold. Der er tale om direkte forskelsbehandling af mænd og kvinder. Vi anbefaler at Ministeriet uvildigt vurdere hvorfor sådan praksis og lovgivning ikke er ændret internt i ministeriet selv og hvilken forandringsparathed og intern læringsprocedurer Ministeriet har i trit med samfundsudviklingen. Vi finder ikke at dette kan være ukendt og tilfældigt og anser der er tale om særdeles kritisabelt ministerielt arbejde.

Det anbefales at forældrefremmedgørelse af børn mod anden forældre m/k betragtes og benævnes direkte som psykisk vold af udførende forælder mod barn og anden forælder i lovgivningen.

Speciel opmærksom i voldssager bør være på forældre som ikke tør udtale sig eller hvor den anden forælder er særdeles velformulerende og ”snyder” systemet. Foreningen Far har set flere eksempler på kvinder og mænd udsat for fysisk eller psykisk vold som møder en mur. Foreningen Far anser at den bedste vej til sikring af disse alvorlige tilfælde m/k er gennem ligestilling og kvalitetssikring af gældende praksis med så få hænder involveret som muligt under strafansvar. Det er alt for nemt at snyde systemet fordi mange enheder ikke taler sammen og fejl forplanter sig.

Speciel opmærksom bør derudover være på etniske familier samt ordblindhed, hvor vi ofte oplever fejlbehandling, der i visse tilfælde kan forårsage psykisk vold og alvorlig forældrefremmedgørelse støttet af systemet. Foreningen Far har oplevet at en far gik fra weekendordning til eneforældremyndighed baseret på falske aftaler indsendt som 50 personer involverede i 10 forskellige offentlige instanser ikke opdagede og handlede på ved informering.

Fri proces

Sørg for at begge forældre har fri proces, hvis en forælder modtager det i børnesager for at undgå økonomisk pression. Det kan i dag ofte i de mest alvorlige børnesager være gratis for en forælder at føre en børnesag, mens det koster den anden forælder 50.000 – 500.000 kroner uden mulighed for at føre en sag, som kan være nødvendig og bedst for barnet.

Fri proces reglerne bør baseres på faktisk formue og erhvervsevne i stedet for lønsedler 2 år tilbage f.eks. under en 12 måneders barselsperiode. Det giver ingen mening og fornuft.

Transportregler

Indfør regler for transport således at forældre der flytter længere væk naturligvis skal varetage transporten for børn om det er nyt job i Bruxelles, kærreste i Nordjylland / København eller chikane. Det kan på ingen måde påhvile den anden forælder at stå for transport udover eksempelvis 100 km hvis en forælder vælger at flytte. Indfør som fast praksis ligeværdig deling af transport indenfor 100 km for begge forældre.

Ferieregler

Indfør lighedeling af ferie og helligdage for ligeværdige forældre i udvidede samværsordninger (7/7, 8/6, 9/5 og evt. 10/4) med fast praksis for datoer som udgangspunkt, med mulighed for at forældrene frit kan aftale andet eller der på fornuftig grundlag kan træffes anden afgørelse. Der er bestemt ingen grund til at barnet

ikke kan holde ferie som udgangspunkt med begge forældre og at dette skal være et diskussionspunkt som forårsager konflikt og offentlig sagsbehandling, fordi kun den ene forælder kan bestemme.

Flytning længere væk

Det bedste for barnet er, som udgangspunkt at blive i nærområdet med trygge rammer hos legekammerater, familie, kendt institution, fritidsinteresser og trygge omgivelser. Der bør derfor indføres fast praksis for ligeværdige forældre i udvidede samværsordninger (7/7, 8/6, 9/5 og evt. 10/4 samværsordninger) om at barnet forbliver i nærmiljøet og der automatisk overføres bopæl til anden forælder.

Sørg for at Statsforvaltningen kan træffes midlertidig afgørelse om fælles forældremyndighed, hvad de ikke kan i dag og gør at forældre med eneforældremyndighed frit kan rejse til udlandet uden for Haager landende på ferie og derefter tage ophold. Sørg for at 6 ugers reglen om flytning er sanktioneret med automatisk fælles forældremyndighed midlertidigt og vurdering i tilfælde af flytning af børn til udlandet

Ved fraflytning til Færøerne, Grønland og øvrige udland oplever vi, at begge forældre slet ikke tilgodeses og det tit er for sent.

Lovsamling

Det må anses som en væsentlig faktor for manglende modernisering, ligestilling, kvalitetssikring og forebyggelse i familielovgivningen og praksis, at lovgivningen i dag er fordelt mellem alt for mange ministerier. Foreningen Far oplever ikke at der sker en tilstrækkelig helhedsbetragtning og at advarselssignaler opdages på grund af mangelfuld koordinering. Det bør overvejes hvorvidt lovgivningen på familie og social området skal samles i Social ministeriet eller et familieministerium.

FAMILIEPAKKE III – FOREBYGGELSE OG KVALITETSSIKRING

Fædre barsel

Fædre barsel er den bedste oplevelse i verden og varer hele livet. Fædre barsel og familiegrupper skaber positivt samarbejde i et sundt og moderne familieliv mellem far, mor og børn, giver glade børn med kvalitetstid hos begge forældre og sikre to trygge samarbejdende ressourcepersoner for barnet i gode og mindre gode tider.

Fædre barsel forbedre kvinders ligestilling på arbejdspladsen og mændenes i familien. Fædre barsel styrker familien som tryghedsfaktor i alle familieformer og forbedre folkesundheden, hvorved vi kan skabe bæredygtig vækst, flere arbejdspladser, et højere kompetenceniveau såvel som besparelser på socialbudgettet.

Fædre barsel kan indføres med udvidelse, øremærkning eller overførsel til anden forælder, så ingen af de forklaringer der til dato har været brugt holder faktisk over for far, mor og børn. Fædre barsel handler om barnets positive ret til kærlighed, tryghed og omsorg af sine forældre samt et reelt frit valg og lige muligheder for alle mennesker i vores samfund.

I Sverige forventer man nu at udvide barselsperioden for fædre. Lad os komme i gang med positivt samarbejde hos de politiske partier og ministerierne før folketingsvalget. Fædre barsel er en god, sund og fornuftig samfundsinvestering.

Familiegrupper

I Sverige har de fleste kommuner i dag indført familiegrupper i stedet for mødre grupper. Fordelen ved familiegrupperne er at de skaber bedre samarbejde og kommunikation mellem forældrene og familien følges til barnet er 1½ år gammel. 90-95% af forældrene deltager i kommunerne og man oplever lavere skilsmisserater og bedre samarbejde, om forældrene forbliver sammen eller ikke. CBS har i Danmark beregnet milliard besparelser på senere socialudgifter ved indførelse af familiegrupper i landets kommuner i Danmark, hvorfor modellen bør indføres i alle landets kommuner som fast praksis straks.

Mægling der virker

Vi ved at en tidlig forebyggende indsats med fædre barsel og familiegrupper virker i familierne og at mægling kan have positiv effekt på konfliktsager, hvis mægling er et reelt tilbud og sker ligeværdigt hos forældrene. Mægling har den effekt i Norge, at der er færre domstolssager end i Danmark. De langsigtede menneskelige og samfundsøkonomiske besparelser ved indførelse af mægling bør beregnes og en indsats effektueres med fokus på værdien for børn og familien som helhed. Der er ofte ikke råd til konfliktmægling i dag i eksempelvis statsforvaltningen.

Statistik

Alle offentlige myndigheder bør fremlægge fuld statistik og rå data i anonymiseret form over afgørelser, herunder sagsbehandlingstid og afgørelser baseret på køn, barnets alder, socialhistorik, geografisk område, handicap som f.eks. ordblindhed samt andre faktorer.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre har flere gange forsøgt, at få adgang til fyldestgørende statistik uden held og oplever konsekvent at statistikkerne er misvisende og mangelfulde. Vi oplever at der tales uden om relevant statistik samtidig med at ligebehandlingsnævnet eksempelvis mangler relevant statistik for at behandle de mange principielle ligebehandlingsager Foreningen Far indsender. Det kan man jo så tænke lidt over.

Tilfredshedsmålinger og uvildig analyse

Foreningen Far anbefaler at der konsekvent sikres bruger tilfredshedsmålinger efter alle afgørelser i elektronisk form, hvorved forældrene kan komme med indsigelser og mønstre kommer til syne straks. Der må derudover sikres uvildig kvalitetskontrol af statsforvaltningen, udvalgte kommuner og ankestyrelsens livsvigtige arbejde på familie og socialområdet, som udtryk for god og moderne ledelse.

Forskning

Foreningen Far oplever al for mange blinde vinkler og skæve undersøgelser på det familiemæssige område. Vi har endnu ikke set grundig, seriøs og korrekt forskning på området for moderne familier. Vi har imidlertid set rigtig meget forskning, som forsøges præsenteret, som grundigt eller fyldestgørende mange gange med forudindtagede holdninger og med ingen eller ganske få fædre eksempelvis repræsenteret.

Foreningen Far tror afslutningsvis på at en politisk og ministeriel ledelse og strategisk indsats med indførelse af familiepakke I, II og III kan skabe en vigtig positiv spiral i Danmark på familie og socialområdet, som kan medføre bæredygtig vækst, arbejdspladser, et højere kompetenceniveau samt lavere socialudgifter for det offentlige – samt bedre livskvalitet for børn og forældre i det moderne Danmark.

Foreningen Far henviser i øvrigt til høringssvaret i forbindelse med evalueringen af forældreansvarsloven i 2012, hvor Foreningen Far fremsendte 52 sider med 20 positive forslag. Loven var vedtaget 14 dage senere i Folketinget.

Foreningen Far står til rådighed for spørgsmål og positivt samarbejde. Vi skal have alle børn og forældre med i fremtidens velfærdssamfund og skabe et sundt og bæredygtigt samfund.

På vegne af Foreningen Far

Jesper Lohse, Landsformand

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre

E-mail: formand@foreningenfar.dk

Bilag

A – Procesanalyse "Følg barnet"

B – Pressemeddelelse: En ny strategi på familie og socialområdet

C – Strategisk analyse baseret på Harvard Case modellen

Proces analyse 'Følg barnet'

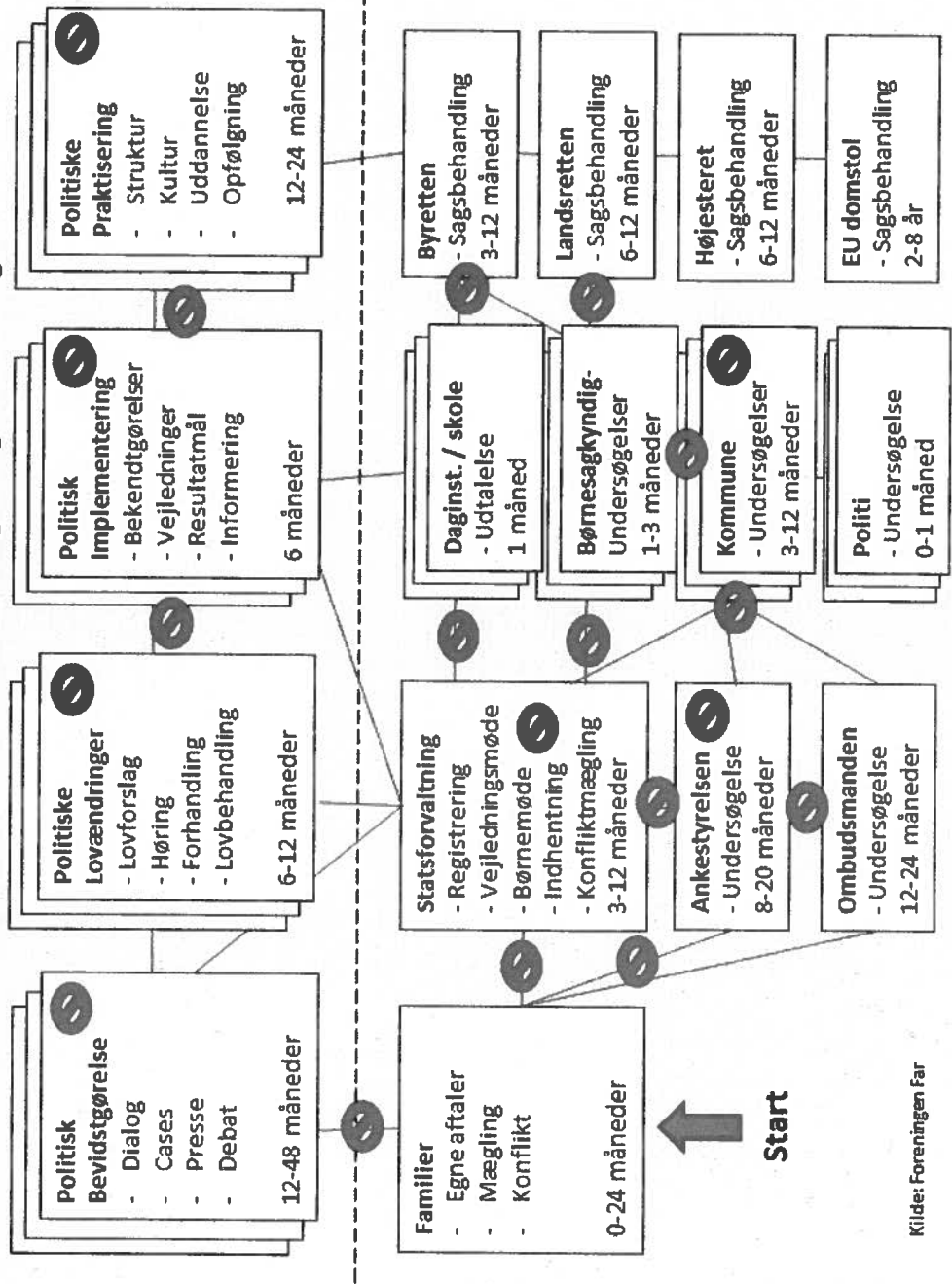
- S **KRITISK:** Skift mellem mange hænder skaber proces tid og fejl¹³. Manglende ligestilling af alle familierformer og begge forældre har skabt tekniske lovhindringer, som giver fejl og gentagen sagsbehandling for barnet.

Politisk Proces

Kort: 6 m

Normal: 6-24 m

Lang: 5 år+

Praktisk Proces

Kort: 1 time

Normal: 6m til 2 år

Lang: Hele livet

Foreningen Far
til støtte for børn
og forældre

Kilde: Foreningen Far

 Skift land
 Journalist
Virksomhed
Ydelser
Blog
Kontakt
Log ind

Pressemeddelelser
Billeder
Video

Søg i pressemeddelelser

Søg

Vis kategorier

Hjælp

28-08-14

En ny strategi på familie og socialområdet i Danmark år 2014

Foreningen Far anbefaler i forbindelse med det sociale topmøde 2014 en ny strategi for det offentlige Danmark på familie og socialområdet. På Harvard i USA kaldes det "forudsigelige overraskelser" det som sker i det danske familie og socialsystem. Det samme sker i livsvigtige systemer hos Nasa, i mneulykker, på børnehospitaler - og i det danske familie og socialsystem.

Kerneproblemet i dag på familie og socialområdet er manglende forebyggelse med god rådgivning og mægling, modernisering af familie lovgivningen med fuld ligestilling af kernefamilier og moderne familier, bopæl og samværsforældre samt mor og far. Manglende modernisering af familie lovgivningen har skabt tekniske lovhindringer i takt med samfundsudviklingen - dermed længerevarende og gentagne offentlige sager. Alt for mange hænder og enheder er samtidig inde over de offentlige sager, hvorved der kendt ledelsesmæssigt opstår procestid og sker fejl.

Foreningen Far anbefaler en ny strategi på familie og socialområdet i Danmark år 2014.

FAMILIEREFORM

Der bør sikres en familierreform af danske familiegelovgivning med ligestilling af alle familierformer og begge forældre. Familierformen bør baseres på FN Børnekonventionen artikel 2, som præciserer at forskelsbehandling af barnets forældre aldrig er tilladt baseret på køn eller anden stilling.

STRUKTURÆNDRING

Der bør sikres 3 tilbud til alle danske familier med fokus på frihed til at vælge, familiecentre med rådgivning og mægling der virker og en familiedomstol for alvorlige familie og socialsager baseret på retslig prøvelse af borgerlige rettigheder inden for rimelig tid. Nogle vil sige det har vi, men nej der er markant forskel i den nye model på vigtige punkter.

Tilbud A - Frit valg på alle hylder

Forældrene i alle familierformer bør have mulighed for selv at bestemme, hvordan de fordeler alle familiens forhold, herunder barsel, samvær, økonomi og uden tekniske lovhindringer. De fleste forældre er fantastiske og kan selv klare tingene positivt. Det offentlige skaber i dag sager fordi de forsøger at komme det moderne familieliv ned i fortidens kasser.

Trin B – Familiecentre med rådgivning og mægling der virker (tidl. kaldet statsforvaltningen)

Forældre der har spørgsmål, tvivl eller uoverensstemmelser bør i lighed med modellen i flere andre lande tilbydes gratis rådgivning forebyggende samt positiv mægling ved samlivets ophør i landsdækkende familiecentre. Det bør overvejes at skifte navn fra Statsforvaltningen til familiecenter og give familiecentrene en mere positiv, moderne og udadvendt brugerorienteret rolle i en koordineret indsats med kommunerne. Forældrene bør have mulighed for at møde op før samlivets ophør for rådgivning og bør om nødvendigt modtage et så godt tilbud om mægling, at de ikke kan sige nej f.eks. med 50% medfinansiering af barnets advokat, så familielivet og samlivets ophør sker roligt og fornuftig for langt de fleste familier.

Trin C – Familiedomstol

Forældre der ikke ønsker at bruge det frie valg eller mægling for positivt samarbejde om barnet må informeres om betydningen af deres valg i forhold til barnet og evt. deltage i et obligatorisk forældrekorrekt. Sagen bør straks overføres til en familiedomstol med specielt uddannede dommere og børnesagkyndige. En familiedomstol skal kunne trække på alle relevante oplysninger for fuld information, bruge den tid der skal til for at træffe den helt rigtige afgørelse for barnet første gang og have mulighed for at følge børn i alvorlige familie og socialsager efter afgørelser. Alle sager visiteres ved første kontakt til familiecentrene og alvorlige børnesager med beskyldninger eller dokumentation sendes straks til familiedomstolen, så der opnås færrest mulige skift af hænder, forankring af viden og ansvar samt højeste kvalitet i de mest alvorlige afgørelser. Det er en god samfundsinvestering og der bør være fri proces for begge forældre, hvis den ene forælder modtager det eller sættes loft over udgiften i familie og socialsager som involvere børn på fornuftig vis. Det koster i dag ofte 50.000 til 500.000 kroner for forældre at have længerevarende familiesager og livskriser i advokat omkostninger, tabt arbejdsfortjeneste og mistede jobs.

OFFENTLIG OG POLITISK LÆRING

Der bør sikres en politisk proces med kontinuerlig opfølgning på familieområdet ved dannelse af et tværfagligt udvalg med deltagelse af ministerier, eksperter og interesseorganisationer som mødes kvartalsvist.

Del nyheden

Følg denne virksomhed

Seneste nyheder

21-10-14

ÅBENT BREV til Helle, Kristian og Lars om fædre barsel

03-10-14

ÅBENT BREV til Generaldirektør Torben Jensen, Advokatsamfundet

15-09-14

Mor fik det forkærte barn med hjem fra fødegangen

12-09-14

Er SFI rapporten om etniske minoriteter saglig?

Pressemeddelelser

Billeder

Kontaktpersoner

Foreningen Far

Pressekontakt

Jesper Lohse
Landsformand

26229730

in f t

Virksomheden

Foreningen Far
Pasteursvej 2
1799 København V

<http://www.foreningenfar.dk>

Der bør derudover afholdes en årlig konference med mulighed for at fremkomme med gode ideer for at skabe et lærende miljø på familieområdet.

INDIVIDUEL OG KONKRET VURDERING

Det bør overvejes at skabe verdens bedste og mest moderne familie og socialsystem i Danmark, som vi kan være stolte af og kan bringe Danmark tilbage på sporet. Det kan ske med afskaffelse af forældede begreber som forældremyndighed, bopæl og samværsforældre i alle de 37 moderne familieformer. Offentlige myndigheder er ikke i stand til at træffe individuelle og konkrete afgørelser som er bedst for barnet med tekniske lovhindringer, hvor forældre er opdelt i A og B i dag bare fordi de ikke bor sammen. De fleste forældre er fantastiske og kan positivt sikre familien med den rigtige rådgivning og støtte. Der kan i stedet omstilles en liste med individuelle faktorer som der kan træffes afgørelse om for barnet. Hvorvidt de nye familiecenter (tidligere kaldet statsforvaltningen) skal rådgive, mægle og træffe afgørelser er spørgsmålet. Forældre begynder med al tydelighed at fortælle historier hvis samme sted hjælper og skal træffe afgørelser, så måske familiecentrene skal rådgivne og mægle – og kun en familiedomstol træffe afgørelser.

FOREBYGGELSE

Den bedste forebyggende offentlige investering vil formentlig i dag være fædre barsel, familiergrupper og familiecentre baseret på fuld ligestilling, da positiv deltagelse af begge forældre og gensidig støtte mellem forældrene ved barsel og mellem forældrepar i familiergrupper skaber trykthed for børn og forældre. Forældrene samarbejder og kommunikation bedre og socialt belastede familier hjælpes. Skilsmisseraterne falder og selv hvis forældrene går fra hinanden er samarbejdet bedre om barnet. Hvorvidt barslen skal være øremærket eller kunne overgives efter frit valg til anden forælder er en politisk diskussion, men der må i henhold til FN børnekonventionen artikel 2 og 3 sikres samme ret for barnet og alle børn. Jo mere kærlighed og omsorg for barnet, jo bedre, hvilket har betydning for barnet resten af livet såvel som den almene folkesundhed i Danmark. Det vil medføre at et stigende antal forældre tager ansvar for deres børns opvækst m/k.

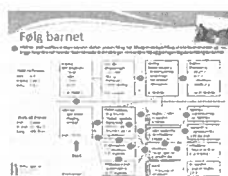
BARNETS ØKONOMI

Barnets offentlige indtægter og udgifter bør følge barnet med frit valg for forældrene til selv at vælge, hvordan barnet skal have samvær og hvordan forældrene ønsker at dele og bruge barnets økonomi uafhængigt af familieforn. Ved uenighed bør begge forældre og alle familieforn have lige muligheder og der bør foretages en fordeling ligeligt mellem forældrene eller baseret på samværsdage, således at begge forældre opnår sociale ydelser, som boligcheck, familiecheck og forhøjet SU. På samme vis bør barnets udgifter fordeles mellem forældrene medmindre forældrene selv ønsker andet. Flytter en forælder længere væk varetager forælderen den samlede transport og det sikres at begge forældre har ferie baseret på en fast procedure per samværsordning og afstand, som forældrene kan afvige fra i enighed. Forældre skal ikke skændes om barnets økonomi og gå ind i en skyttegravskrig med børn stående i ingenmandsland, fordi der er markant forskel på juridiske rettigheder, økonomi og sagsbehandling for forældre i dag om du lever i kerne eller moderne familier, er bopæl eller samværsforælder – indirekte far eller mor.

Vi skal have alle børn og forældre med i fremtidens velfærdssamfund m/k, sikre folkesundheden og bæredygtig vækst i Danmark.

Det er en god investering!

Billeder

Kategorier

Familie · Samfund & Politik ·

Copyright © 2014
MyPressWire
Alle rettigheder forbeholdes

Handelsbetingelser

MyPressWire
Kontakt os
Om MyPressWire
Rådgivning

Pressemeddelelser
Skrivning
Kvalitetssikring
Oversættelse
Pressekampagner
Webovervågning
Medieovervågning

Kundeservice
☎ +45 43 47 30 47

Bliv kunde
Udsend pressemeddelelse
Modtag pressemeddelelser

Følg os

Køb
den
her!

Foreningen Far
til støtte for børn
og forældre

Strategisk Analyse

Til Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold samt
Folketingets Social, Ligestilling og Beskæftigelsesudvalg, Efteråret 2014

Indhold

1. Introduktion
2. Situationsanalyse
3. Mulige løsninger
4. anbefaling
5. Perspektiver

Foreningen Far
til støtte for børn
og forældre

Introduktion

4

Vidste du ...

VIDSTE DU at det kun tager en time at smide en vilkårlig far du møder på gaden, i parken eller på legepladsen, ud af barnets liv?

VIDSTE DU at biologiske børn og fædre ikke får anerkendt faderskabet efter 6 måneder fra barnets fødsel?

VIDSTE DU at færre fædre i dag har bopæl for børn end i 1980 i direkte modstrid med samfundsudviklingen?

VIDSTE DU at fædre som ikke er biologiske forældre skal betale børnebidrag og arv selvom mor ikke fortalte sandheden?

VIDSTE DU at fædre hverken modtager børnecheck, boligsikring eller højere SU selvom de forsøger barnet og har behov?

VIDSTE DU at yngre fædre hverken modtager informering, rådgivning eller støtte?

VIDSTE DU at fædre som ønsker, bør eller i henhold til loven skal have bopæl for barnet ikke får det selvom de er bedst forælder?

VIDSTE DU at offentlige sagsbehandlingstider ofte er mellem 6 måneder og 2 år i børnesager og tiden er afgørende?

VIDSTE DU at det koster forældre 50.000-500.000 kr. at føre en livsnødvendige børnesag og anden forælder kan have fri proces?

VIDSTE DU at Foreningen Far skønner at over 100.000 børnesager de seneste 10 år er fejlbehandlet?

VIDSTE DU at det er nemt at snyde systemet m/k og det sker hver eneste dag?

Vidste du ...

- VIDSTE DU at det kun den ene forælder automatisk modtager offentlig information i Danmark?
- VIDSTE DU at far ingen rettigheder har til barsel eller barsels dagpenge, hvis mor ikke ønsker det?
- VIDSTE DU at arbejdsgiveren har ret til information om barnets fødsel før far?
- VIDSTE DU at fædre med 8 måneders barsel risikere at få weekendordning med barnet ved skilsmisse?
- VIDSTE DU at man ikke tager hensyn til habilitet i børnesager f.eks. Sagsbehandleres egne ægteskabssager?
- VIDSTE DU at når forældre beder om aktindsigt i børnesager, får de ikke altid udleveret det hele, og de ved det sjældent?
- VIDSTE DU at når man klager i børnesager går klagen til samme sagsbehandler, og klager tager i gennemsnit 8.6 måneder?
- VIDSTE DU at forældre som har psykisk uro i årtier har fået bopæl kønsbestemt for børn for at få sociale ydelser?
- VIDSTE DU at advokater i årtier har tjent styrtende med penge på kønsbestemt misinformation af myndighederne?
- VIDSTE DU at forskerne på familieområdet ofte ikke taler med fædrene, og der ofte kun sidder kvinder i ekspertgrupperne?
- VIDSTE DU at 455.000 danskere er på lykkepiller og den sociale arv ofte går igen, selvom Danmark er verdens lykkeligste nation?
- VIDSTE DU at det er muligt at gå fra weekendordning til eneforældremyndighed med falske aftaler ingen stopper m/k?

Formål

Foreningen Far har gennem 2 år hver eneste uge sendt pressemeddelelser til samtlige folketingets politikere, offentlige ledere og pressen med cases, statistik, mønstre og forslag i forbindelse med det moderne familieliv i Danmark.

Vi har arbejdet med ca. 100 journalister, alle landsdækkende medier og adskillige TV produktionsselskaber, fordi pressen som de eneste kan afdække en virkelighed om det moderne familieliv i Danmark, som skjules under gulvtæppet, men som kan ramme alle børn og forældre m/k.

I en række debatskabende programmer på DR¹ og TV2² samt i landsdækkende aviser og på radio^{24syv} har det moderne familieliv og ligestillingen samt forebyggelse og kvaliteten i det offentlige familiesystem været sat til debat.

Rigsrevisionen³ og EU har rejst kritik og eksperter samt interesseorganisationer anser, at der sker overtrædelse af FN børnekonventionen og den Europæiske Menneskerettighedskonvention⁴. Der har i foråret 2014 været afholdt udvalgs møder i Folketingets Social⁵, Ligestilling⁶ og Beskæftigelsesudvalg⁷ samt lukket ekspert møde i Folketinget med Foreningen Far⁸.

Nærværende præsentation er henvendt til Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold samt Folketingets Social, Ligestilling og Beskæftigelsesudvalg i Efteråret 2014 foruden alle folketingets politikere.

Præsentationen har til formål at give et strategisk overblik og komme med politiske og offentlig ledelsesmæssige anbefalinger til forebyggelse, ligestilling og kvalitetssikring af dansk familie lovgivning og praksis i trit med samfundsudviklingen og det moderne familieliv.

Harvard Case metoden

Præsentationen er udarbejdet som en Corporate Social Responsibility (CSR) analyse baseret på **Harvard Case metoden**.

Corporate Social Responsibility teori af Professor David Vogel fra Berkeley University er anvendt. Da der er tale om en præsentation til Folketinget er **Leadership speaks** teori af Professor Barbara Minks, Cornell University anvendt med fokus på virkemidler for en god præsentation.

Harvard professor Amy Edmondson er i forbindelse med analysen kommet med anbefaling om fokus på "forudsigelige overraskelser" i lærende organisationer og der foretages af Foreningen Far sammenligning mellem menneskelige fejl hos Nasa, i mineulykker, på børnehospitaler samt i det danske familiesystem.

Teorier fra **Sales and Service Management** bruges til at "følge ordren", som i dette tilfælde er barnet i danske familiesystem til at skabe kundefokus. **Supply Chain Management** teori bruges til procesanalyse af familiesystemet med fokus på de relevante faktorer i alle processer; tid, kvalitet, afhængigheder, fleksibilitet og omkostninger.

For vurdering af problem felterne og opstilling af en strategisk målsætning anvendes **Harvard Case metoden** kombineret med **Blue Ocean strategy** teori. Det nuværende danske familie og social system betragtes som et Red Ocean fyldt med sand og den strategiske målsætning er at skabe et Blue Ocean med krystalklart vand for en positiv spiral og overholdelse af internationale konventioner og menneskerettighederne.

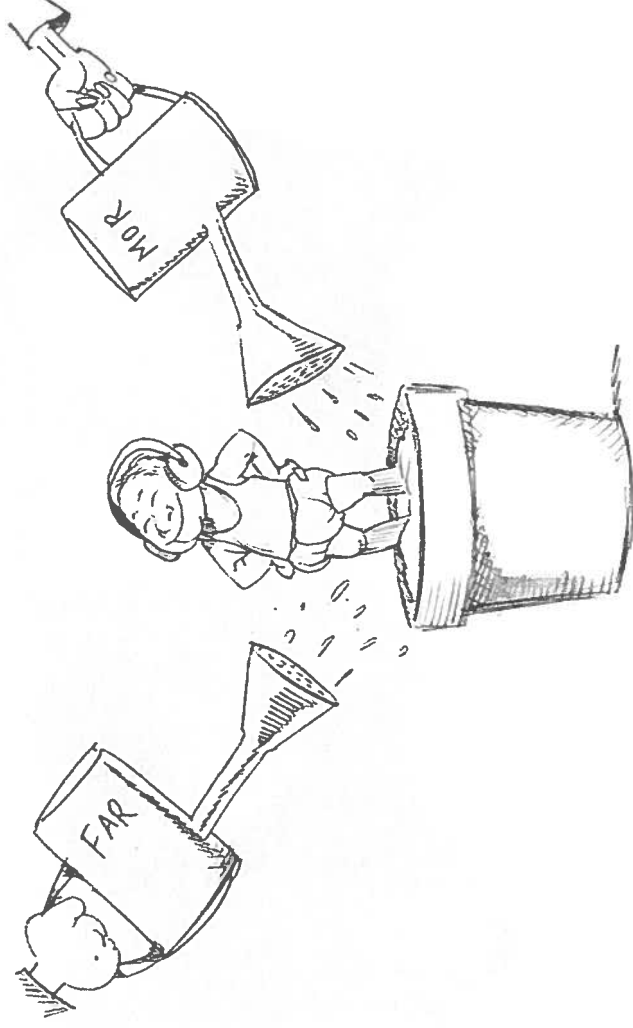
Foreningen Far
til støtte for børn
og forældre

Situationsanalyse

Situationsanalyse

1. 37 familieformer
2. FN konventioner
3. Danmarks Statistik
4. Brugerundersøgelser
5. SWOT analyse

37 familieformer

Vi har i Danmark i dag 37 familieformer⁹, hvor af kernefamilien er den ene. Der er i takt med samfundsudviklingen behov for at ligestille forældre og børn i alle familieformer.

FN børnekonventionen artikel 2 præciserer at barnets forældre aldrig må forskelsbehandles og at deltagerstater skal træffe alle passende forholdsregler for at sikre, at barnet beskyttes mod alle former for forskelsbehandling.

Den Europæiske menneskerettighedskonvention artikel 6, 8 og 14 præciserer at alle mennesker har krav på retslig prøvelse indenfor rimelig tid, respekt for familielivet samt beskyttelse mod diskrimination.

Den danske regering har anerkendt, at FN konventionerne er juridisk gyldige i Danmark og har anerkendt, at de kan tjene som grundlag for juridiske afgørelser ved danske domstole.

Foreningen Får
til støtte for børn
og forældre

Børns familier efter tilknytning til børn 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Enlig mor med børn og samværsbørn	7.377	7.617	8.102	8.280
Enlig mor med børn	112.208	114.187	116.010	116.703
Enlig mor med samværsbørn	6.725	7.043	7.225	7.501
Enlig far med børn og samværsbørn	7.382	7.637	8.071	8.196
Enlig far med børn	12.141	12.432	12.829	13.118
Enlig far med samværsbørn	88.689	89.494	90.425	90.539
Par med børn, mors og fars serbørn samt mors og fars samværsbørn	25	16	25	29
Par med børn, mors og fars serbørn samt mors samværsbørn	28	27	30	23
Par med børn, mors og fars serbørn samt fars samværsbørn	253	233	242	248
Par med børn og mors og fars serbørn	487	491	484	495
Par med børn, mors serbørn samt mors og fars samværsbørn	248	263	263	266
Par med børn, mors serbørn samt mors samværsbørn	828	874	836	825
Par med børn, mors serbørn samt fars samværsbørn	4.070	4.007	3.952	3.936
Par med børn og mors serbørn	20.144	19.902	19.331	18.894
Par med børn, fars serbørn samt mors og fars samværsbørn	18	18	22	18
Par med børn, fars serbørn samt mors samværsbørn	28	39	35	40
Par med børn, fars serbørn samt fars samværsbørn	679	671	701	697
Par med børn og fars serbørn	1.972	2.006	2.014	2.133
Par med børn samt mors og fars samværsbørn	323	343	356	342
Par med børn samt mors serbørn	1.288	1.270	1.290	1.345
Par med børn samt fars samværsbørn	15.946	15.951	15.857	15.800
Par med børn	448.409	448.444	447.739	446.195
Par med mors og fars serbørn samt mors og fars samværsbørn	207	187	188	189
Par med mors og fars serbørn samt mors samværsbørn	168	180	176	170
Par med mors og fars serbørn samt fars samværsbørn	1.221	1.235	1.214	1.212
Par med mors og fars serbørn	1.713	1.695	1.656	1.644
Par med mors serbørn samt mors og fars samværsbørn	1.425	1.398	1.405	1.383
Par med mors serbørn samt mors samværsbørn	1.501	1.479	1.438	1.464
Par med mors serbørn samt fars samværsbørn	12.494	12.560	12.520	12.323
Par med mors serbørn	20.544	20.305	20.099	20.106
Par med fars serbørn samt mors og fars samværsbørn	143	144	158	152
Par med fars serbørn samt mors samværsbørn	174	191	177	193
Par med fars serbørn samt fars samværsbørn	1.097	1.139	1.113	1.119
Par med fars serbørn	2.463	2.515	2.615	2.647
Par med mors og fars samværsbørn	1.762	1.783	1.882	1.906
Par med mors samværsbørn	2.457	2.501	2.609	2.688
Par med fars samværsbørn	20.414	20.351	20.380	20.527

Kilde: Danmarks Statistik, statistikk.dk

FN Børnekonventionen

Artikel 2 - Forskelsbehandling

1. Deltagerstaterne skal respektere og sikre de rettigheder, der er fastsat i denne konvention, for ethvert barn inden for deres jurisdiktion, uden forskelsbehandling af nogen art og uden hensyn til barnets eller dets forældres eller værges race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling.
2. Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler for at sikre, at barnet beskyttes mod alle former for forskelsbehandling eller straf på grund af barnets forældres, værges eller familiemedlemmers stilling, virksomhed, udtrykte anskuelser eller tro.

Artikel 3 – Det bedste for barnet

1. I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.
2. Deltagerstaterne påtager sig at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for dets trivsel under hensyntagen til de rettigheder og pligter, der gælder for barnets forældre, væрге eller andre personer med juridisk ansvar for barnet, og skal med henblik herpå træffe alle passende lovgivningsmæssige og administrative forholdsregler.
3. Deltagerstaterne skal sikre, at institutioner, tjenester og organer med ansvar for omsorg for eller beskyttelse af børn skal være i overensstemmelse med de standarder, der er fastsat af kompetente myndigheder, særligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, personalets antal og egnethed samt sagkyndigt tilsyn.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Artikel 6 – Retslig prøvelse indenfor rimelig tid

Stk. 1. Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser eller angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse.

Artikel 8 – Respekt for familielivet

Stk. 1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

Stk. 2. Ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Artikel 14 – Forbud mod diskriminering

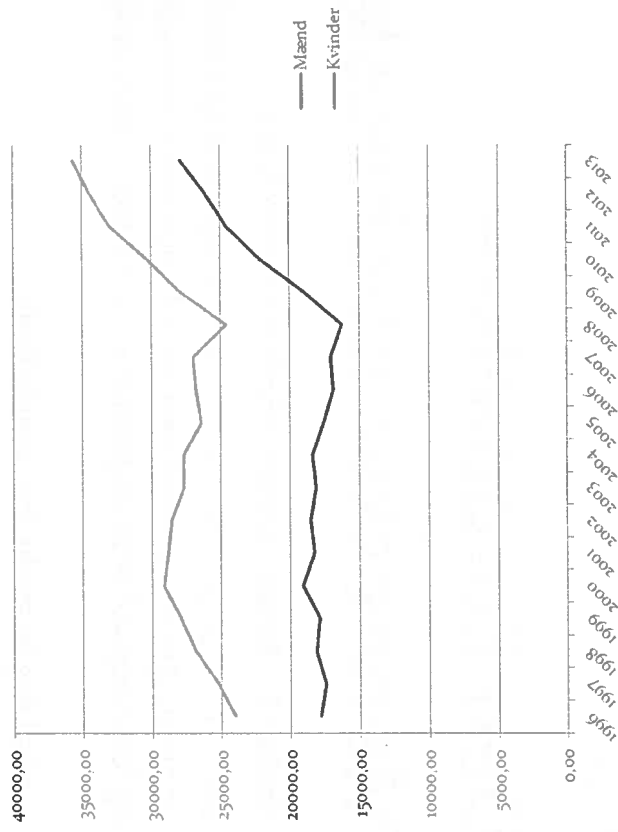
Nydelsen af de i denne konvention anerkendte rettigheder og friheder skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold.

Danmarks Statistik

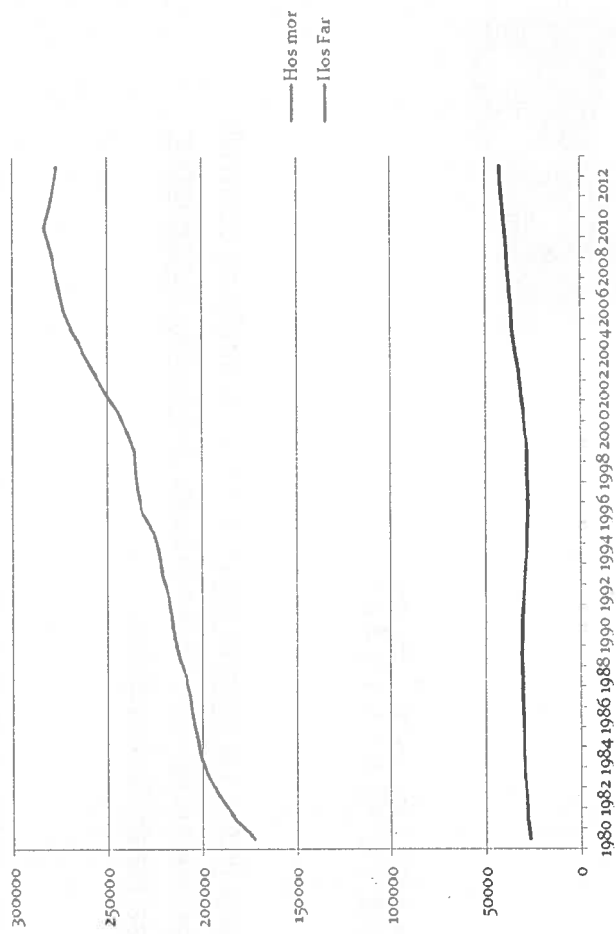
Det kan konstateres ved nøgletal fra Danmarks Statistik, at selvom vi er nået langt med ligestillingen på uddannelsesområdet, hvor der i dag er flest kvinder på universiteterne. Vi er godt i gang i arbejdslivet med kvindelige topledere, specielt i den politiske verden. Så har færre fædre i dag bopæl for børn end i 1980¹².

Kvinder på videregående uddannelser

Færre fædre har i dag bopæl for børn end i 1980

Sociale ydelser

Med skilsmisserater på 43% og 455.000 danskere som lige nu køber lykkepiller er der grundlag for alvorlig bekymring for trygheden, stressfaktoren og retssikkerheden for børn på familieområdet, såvel som påvirkningen på samfundet og folkesundheden som helhed.

Skilsmisserne tager 1-18 år og koster dyrt i sygefravær og tabt effektivitet foruden at børns trygge og gode opvækst i visse tilfælde bringes i fare. De offentlige socialudgifter er steget med 100 mia. siden 2007 og spørgsmålet er, hvor meget der ikke skyldes aldersbyrden, og hvor meget der indirekte skyldes det moderne familieliv?

Sociale udgifter efter art, formål og tid

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sociale udgifter ialt						
SOCIALE YDELSER I ALT	495 998	512 680	550 949	578 007	587 508	603 956
Sygdом	106 100	113 419	120 860	123 127	123 229	125 929
Invalidditet og revalidering	63 629	65 412	68 399	73 636	72 571	74 453
Alderdom	213 745	221 954	233 029	243 506	254 973	263 635
Efterlødte	123	127	133	143	137	143
Familier	67 307	70 732	74 896	75 908	73 335	73 479
Arbejdsløshed og beskæftigelse	20 093	16 025	26 300	32 420	32 137	33 455
Bolig	11 134	11 300	11 624	12 184	12 701	13 180
Andre sociale ydelser	13 866	13 711	15 707	17 083	18 424	19 683

Brugerundersøgelse

Foreningen Far er en frivillig organisation med 40 års erfaring på familieområdet. Foreningen tilbyder åben rådgivning i hele landet for fædre, mødre, bedsteforældre og pårørende m/k. Foreningen Far kommer med anbefalinger til politikere og pressen samt foretager relevante brugerundersøgelser.

I den seneste brugerundersøgelse blev 750 forældre som har oplevet offentlig sagsbehandling stillet relevante spørgsmål¹⁰. 75% af besvarelserne var fra fædre og 25% fra mødre. Mere end 400 gode råd og forslag blev indsamlet.

Undersøgelsens resultater stemmer overens med resultaterne i undersøgelser lavet af danske familieadvokater¹¹ og viser det samme billede af familiesystemet, som opleves i den landsdækkende rådgivning og hos andre sociale foreninger

Foreningen Far
til støtte for børn
og forældre

Om Foreningen Far

- Frivillig forening
- Grundlagt i 1977
- 100.000 besøgende
- 300 byer
- 50 lande
- 65% nye besøgende
- Politik
- Presse
- Rådgivning
- Undersøgelser

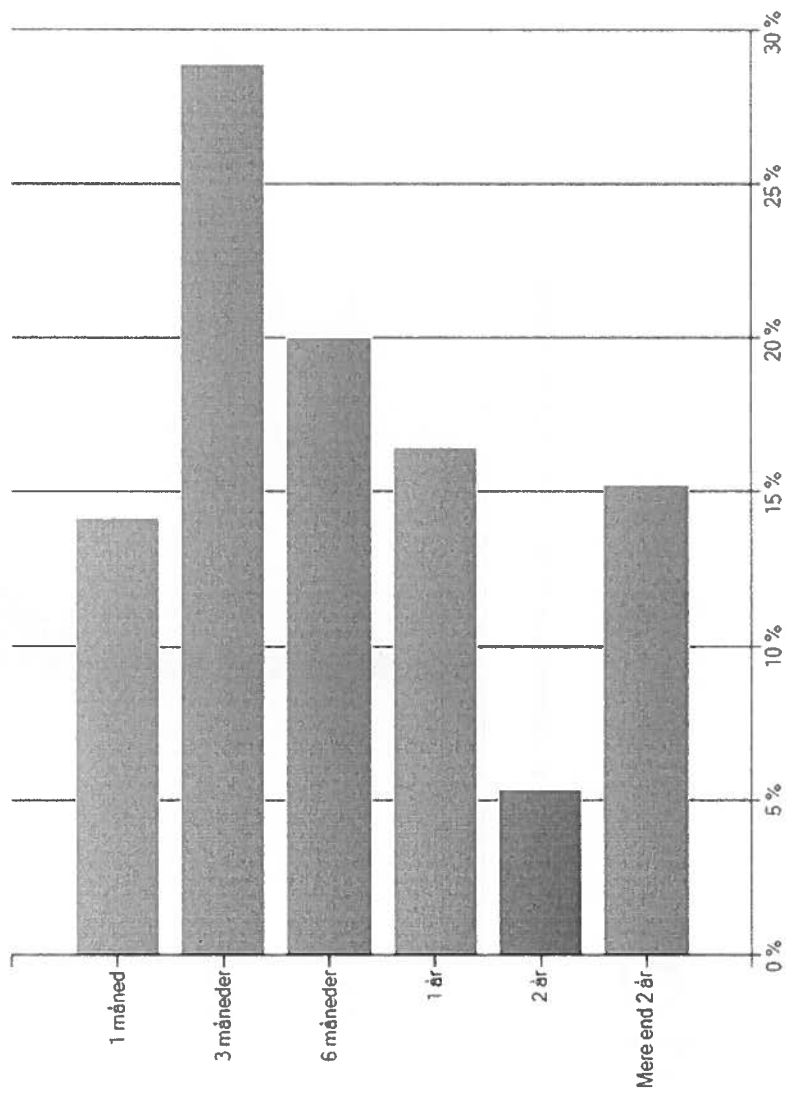
Kilde: Foreningen Far

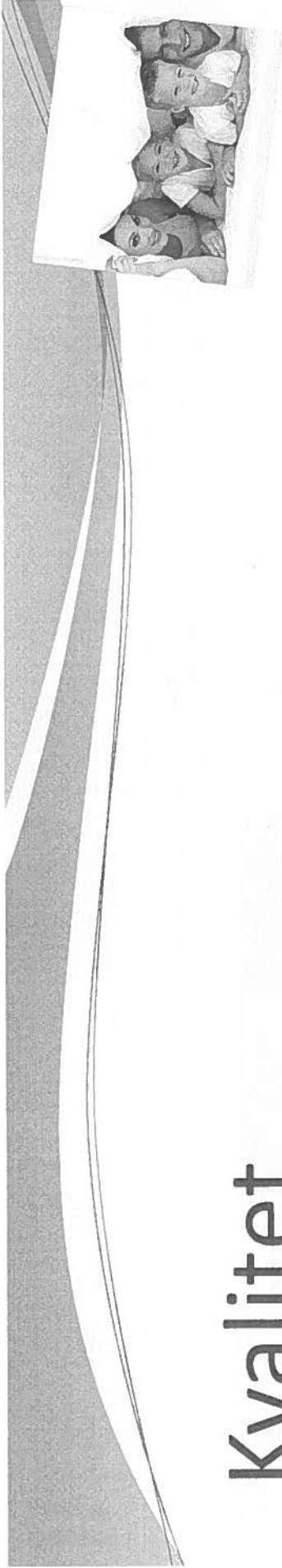

Sagsbehandlingstid

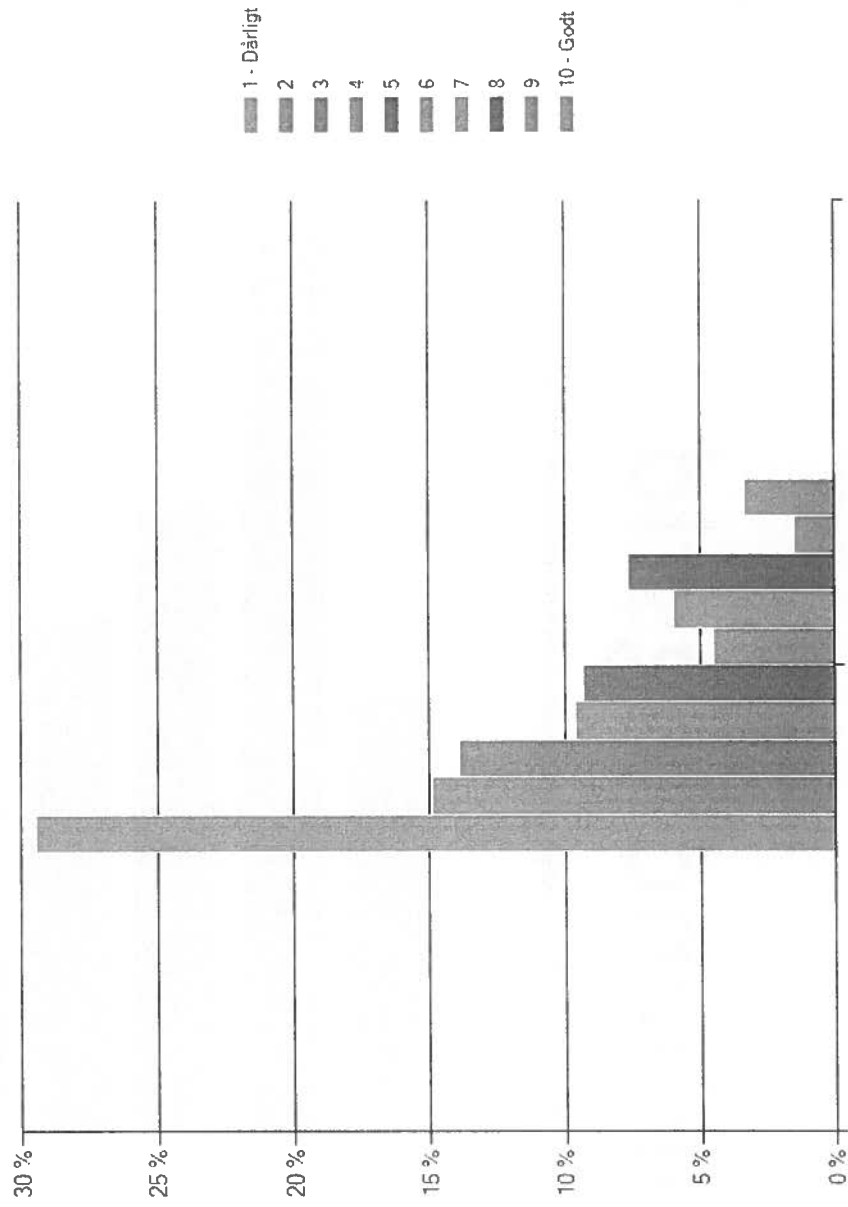
Hvor lang tid tog sagen fra indleveringstidspunktet til afslutning?

Kvalitet

Hvad er dit samlede indtryk af statsforvaltningen?

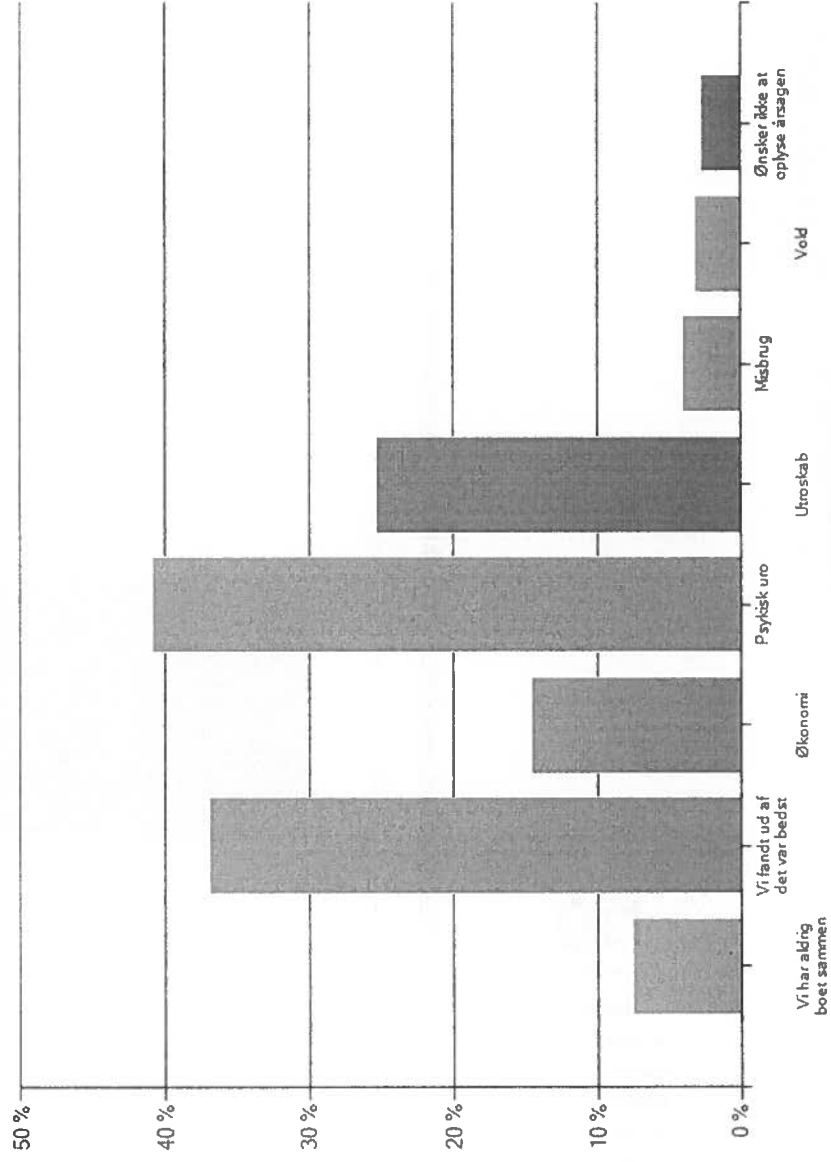

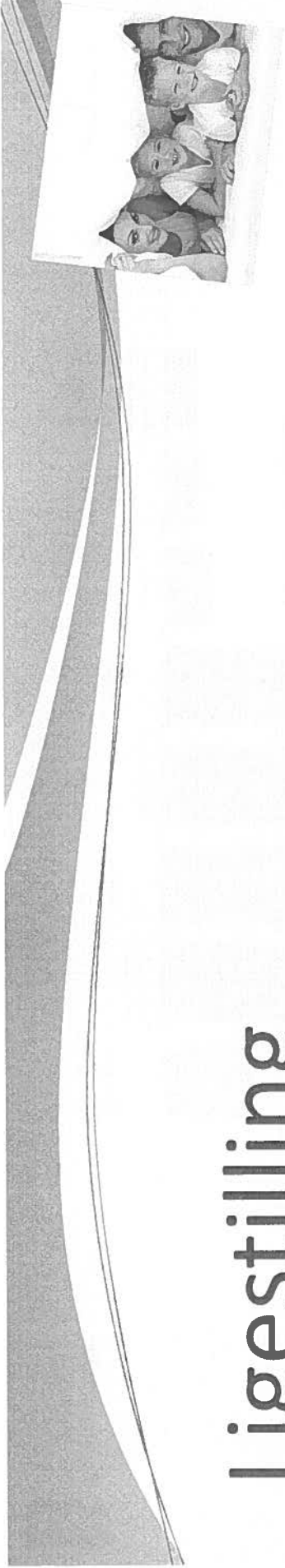
Psykiske årsager er overset

Frigørelse, stress, social arv, identitet og manglende rettigheder

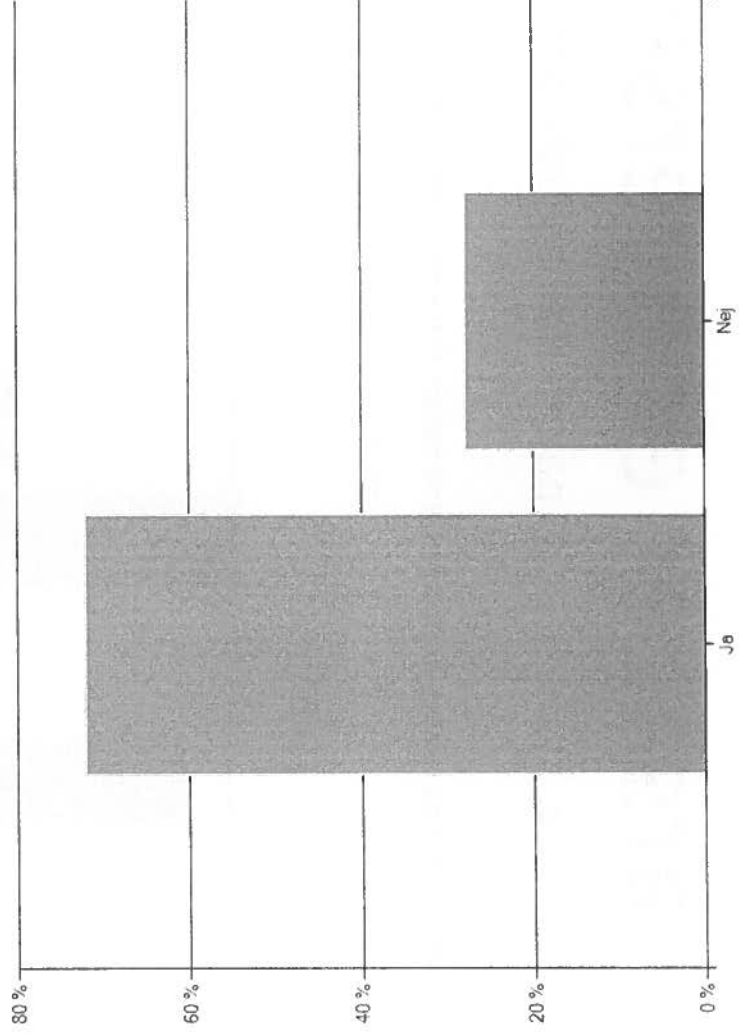
Hvad var efter din mening årsag til samlivets ophør? (Vælg gerne mere end en)

Ligestilling

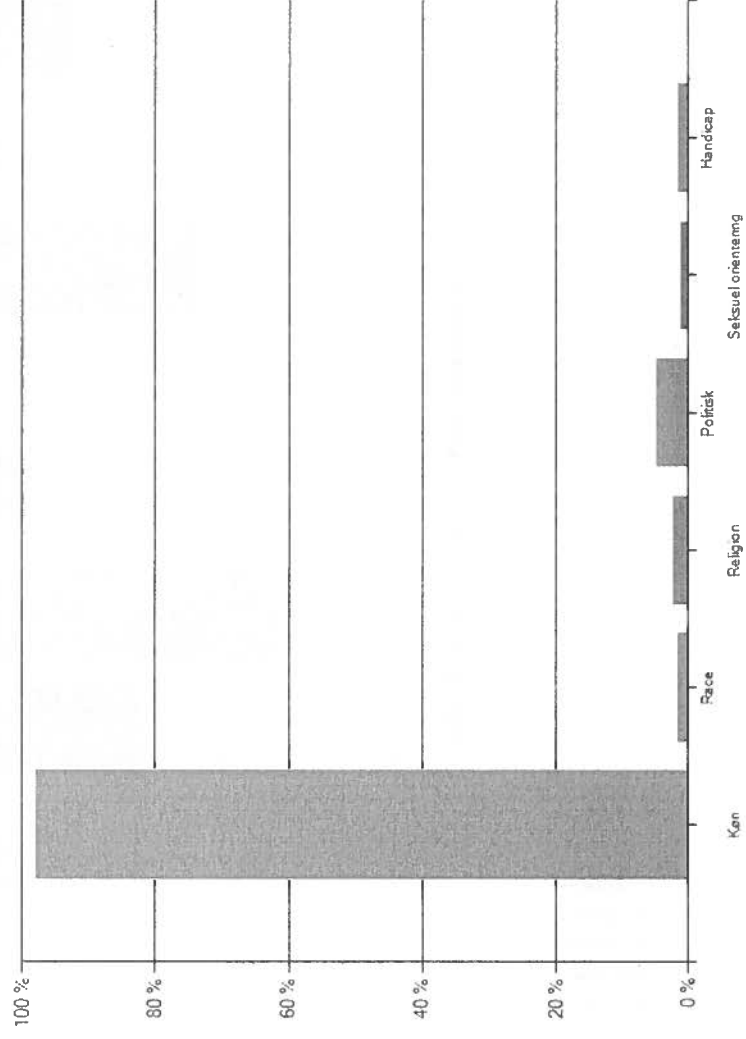
Har du oplevet forskelsbehandling hos offentlige myndigheder?

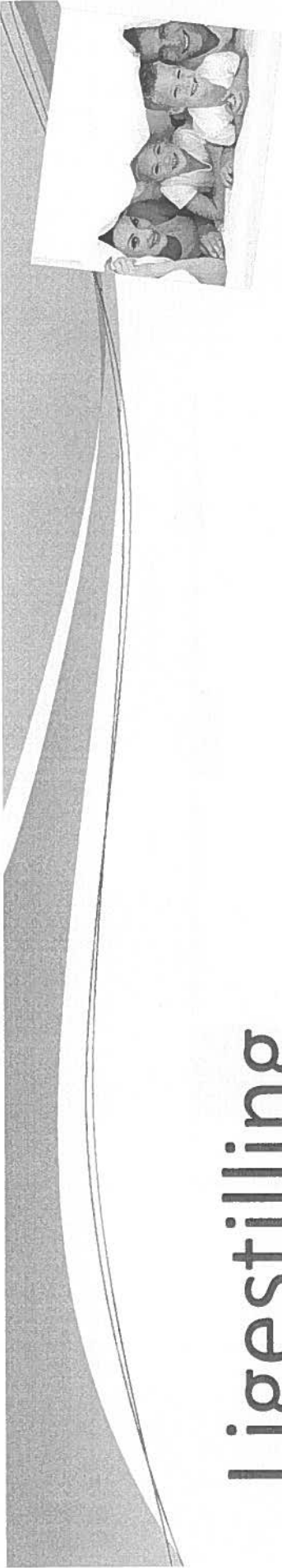

Ligestilling

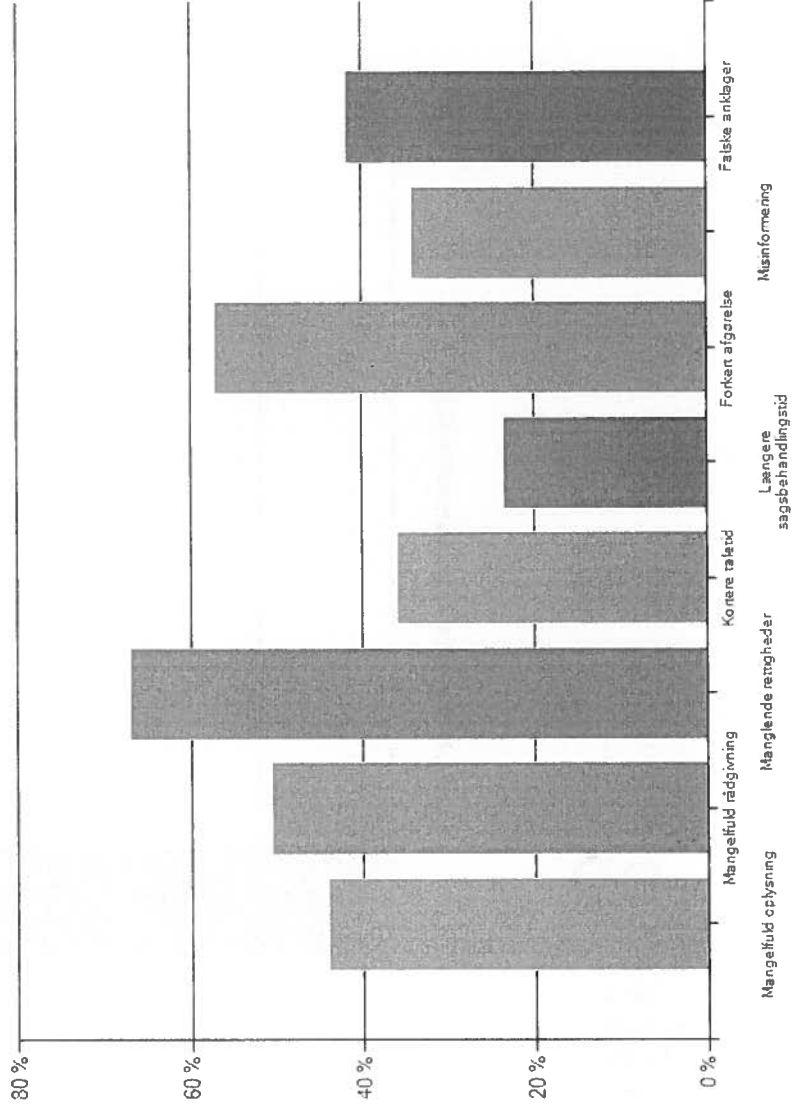
Hvis ja, hvilken type af forskelsbehandling

Ligestilling

Hvis ja, hvilken form for forskelsbehandling?

SWOT-analyse

Det danske familiesystem

Styrker

- Mange børn er trygge
- Mange lever i kernefamilier
- Politisk intension om barnets ret til far og mor
- Velfærdsmodellen

Svagheder

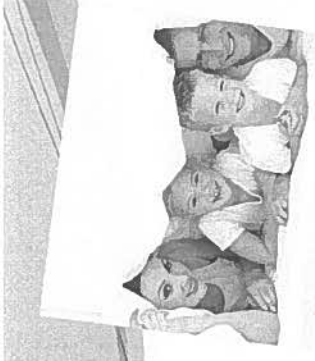
- Der er ikke frit valg for alle
- Der mangler forebyggelse
- Der sker forskelsbehandling af kerne- og moderne familier, bopæl- og samværsforældre samt far og mor i lovgivning og praksis
- Der er lange offentlige sagsbehandlingstider
- Der er gentagne målinger af ringe kvalitet

Muligheder

- Fullt ligestilling
- Brugertilfredshed
- 99% offentlige sager klaret med succes
- Verdens bedste og mest moderne familiesystem

Trusler

- Færre kernefamilier i fremtiden
- Flere skilsmissekonflikter
- Flere alvorlige børnesager
- Øgede socialudgifter
- Ringere livskvalitet
- Brud på menneskerettighederne

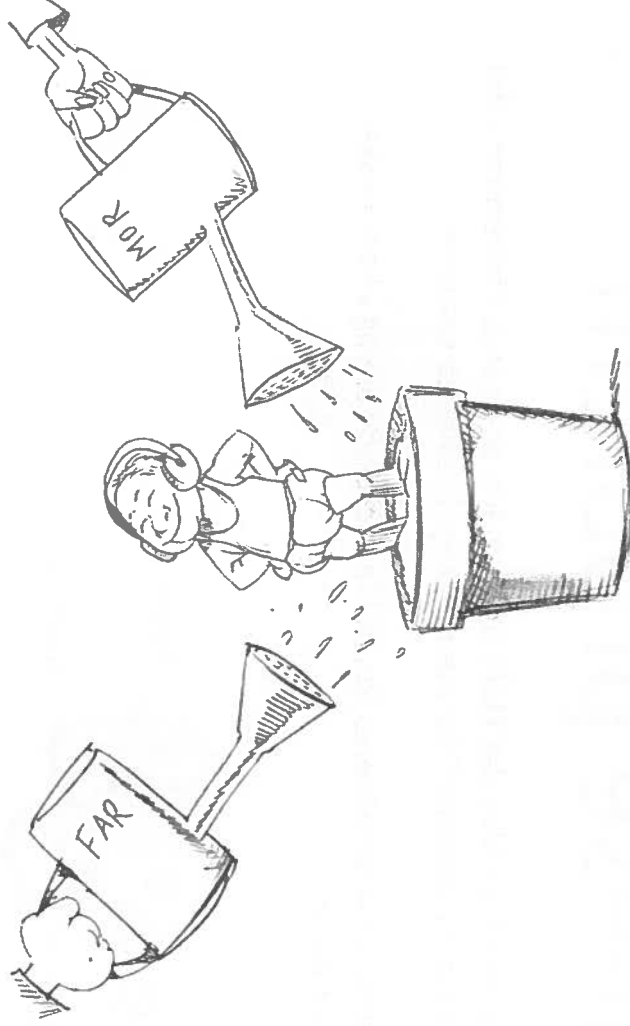
Foreningen Far
til støtte for børn
og forældre

Identifikation af løsninger

Identifikation af løsninger

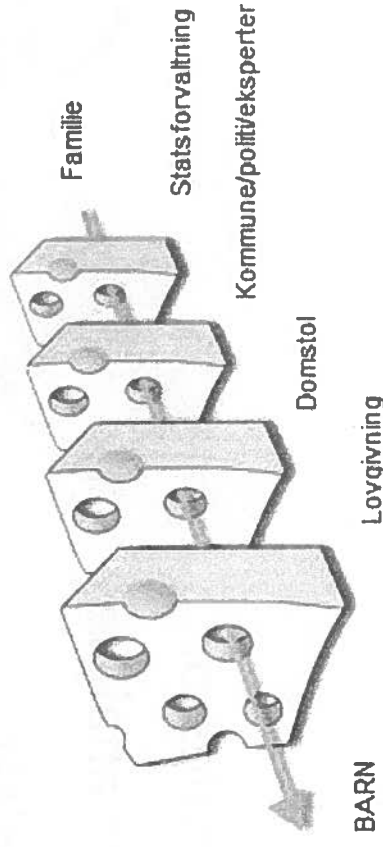
1. Harvard professor
2. Interessent analyse
3. Proces analyse
4. Lande analyse
5. Mulige løsninger

The Swiss Cheese problem

Ved samtaler med Harvard Professor Amy Edmondson blev det klart, at en måde at anskue situationen i det danske familiesystem, kan være "forudsigelige overraskelser" for mennesker i livsvigtige systemer.

Ofte betegnet den situation, hvor kritiske forhold marginaliseres for, at tilgodesse sociale og økonomiske hensyn, også kaldet Reason's Swiss Cheese' problem.

Reason's 'Swiss Cheese' model

Foreningen Far, 2014

Nasa

- Vi kender alle historien om "Houston we've have a problem" fra Apollo rumtiden, hvor et team af Nasa ingeniører bliver sat til at finde løsningen på en nærmest umulig opgave i en livskritisk situation.
- I 1986 oplevede Nasa imidlertid, at den amerikanske SpaceShuttle Challenger eksploderede straks efter takeoff og den 7 mand store besætning omkom, herunder den første civile skolelærerinde i rummet.
- Eksplosionen viste sig senere at skyldes en såkaldt o-ring og et problem, som kunne spores helt tilbage til 1977 med organisatoriske forhold og kulturen hos Nasa og deres underleverandører.
- Alle var pressede på økonomien og resultater. Det gjorde at meldinger om et potentielt problem i de såkaldte o-rings blev overhørt, på trods af det højeste sikkerhedsniveau. Det virkede ikke farligt.
- Man levede med fejlen i årevis og vendte den anden kind til, selv om man var klar over, at der måske kunne være et problem med o-ringen i frostvejr. Meldinger fra ingeniørerne kom aldrig op gennem systemet hos Nasa, fordi man i årevis systematisk havde negligeret problemet som lille.
- Da Challenger den 28. januar 1986 havde takeoff var det frostvejr og en eksplosion som kunne have været undgået skete.

Foreningen Far
til støtte for børn
og forældre

HARVARD | BUSINESS | SCHOOL

CASE: Prof. Dr. Amy C. Edmondson
Harvard Business School 9.612-095

Mineulykke i Chile

- Den 5. august 2010 faldt 700.000 ton af den hårdeste klippe sammen i Chiles San Jose mine og afskar 33 minearbejdere 600 meter nede i minen fra overfladen. En dybde hvor ingen minearbejdere nogensinde var reddet op fra og alle forventede derfor, at minearbejderne måtte begravnes i live.
- Chiles præsident tog imidlertid den 10. august direkte ledelsesansvar for redningsaktionen og indhentede de bedste kompetencer fra mange forskellige lande, herunder eksperter fra det amerikanske militær, Chiles elitestyrker, Tyske mineeksperter og et 3d softwarefirma fra Australien.
- Der blev lavet parallelle spor med redningsforsøg som alle slog fejl. Først efter 17 dage lykkedes det for det tværfaglige team, at bore en tunnel 600 meter lodret ned, hvor en redningskabine med plads til en enkelt person nåede 600 meter ned til minearbejderne.
- Redningsteamet begyndte at hente minearbejderne op en ad gangen, hvilket tog flere dage. Alle 33 minearbejdere blev reddet i en redningsaktion fra en dybde og på en måde, som aldrig var set tidligere.

HARVARD | BUSINESS | SCHOOL

CASE: Prof. Dr. Amy C. Edmondson
Harvard Business School 9-612-046

Børnehospitaler

- På et børnehospital bliver børn visiteret straks de kommer ind på hospitalet. Er der tale om en forkølelse bliver man sendt til egen læge og på apoteket. Er der tale om en brækket arm eller ben, bliver man behandlet af en læge.
- Er det en livstruende sygdom bliver man straks behandlet af et kompetent team af læger og sygeplejersker. Alle deltager straks i behandlingen med fokus på samme tid, forskellige faglige kompetencer og der indhentes fuld information for at sikre, at behandlingen sker korrekt.
- Behandlingen fortsætter indtil barnet er reddet og lægerne følger barnet i en længere periode. Succesfulde hospitaler rundt omkring i verden, har alle oplevet menneskelige fejl i deres livsvigtige systemer, men kvalitetsprocedurer og lærende organisationer gør ofte, at Hospitalerne lærer af deres fejl og lukker hullerne, så ikke flere patienter dør.
- I læge/hospitalsverden skal alle ofte indrapportere fejl og mangler samt situationer, der kunne have udløst fejl behandling eller udsætte en patient for en utilsigtet hændelse.

Foreningen Får
til støtte for børn
og forældre

HARVARD | BUSINESS | SCHOOL

CASE: Prof. Dr. Amy C. Edmondson
Harvard Business School 9-302-050

Det danske familiesystem

Spørgsmålet er:

- Hvorfor sker der fejl i det danske familiesystem? ... handler det bare om besværlige forældre og socialt udsatte børn der ikke kan reddes - eller handler det i virkeligheden i mange tilfælde om manglende information, teamwork, kompetencer, lovhindringer, fleksibilitet og sagsbehandlingstiden? ... er det "forudsigelige overraskelser" som vi kan undgå?

For at undersøge dette er der efterfølgende:

- Lavet en oversigt over de danske familier og problemfeltet for de mange hændelser, som opleves hver eneste dag. Der er lavet en interressentanalyse og en procesanalyse, hvor vi "følger barnet" gennem det offentlige familiesystem.
- Der er med undersøgelser og samtaler fundet frem til de væsentligste forskelle mellem den danske og henholdsvis norske, islandske og australske familiemodel, som på hver sin måde anses for nogle af verdens bedste i dag.
- Den strategiske udfordring identificeres og der opstilles en strategisk målsætning for det danske familiesystem samt beskrives handlingsparametre. Der identificeres tre mulige løsninger.

Danske familier

Den gode, den onde og den grusomme

Forebyggelse

FAMILIE
FOREBYGGELSE
'Den gode'

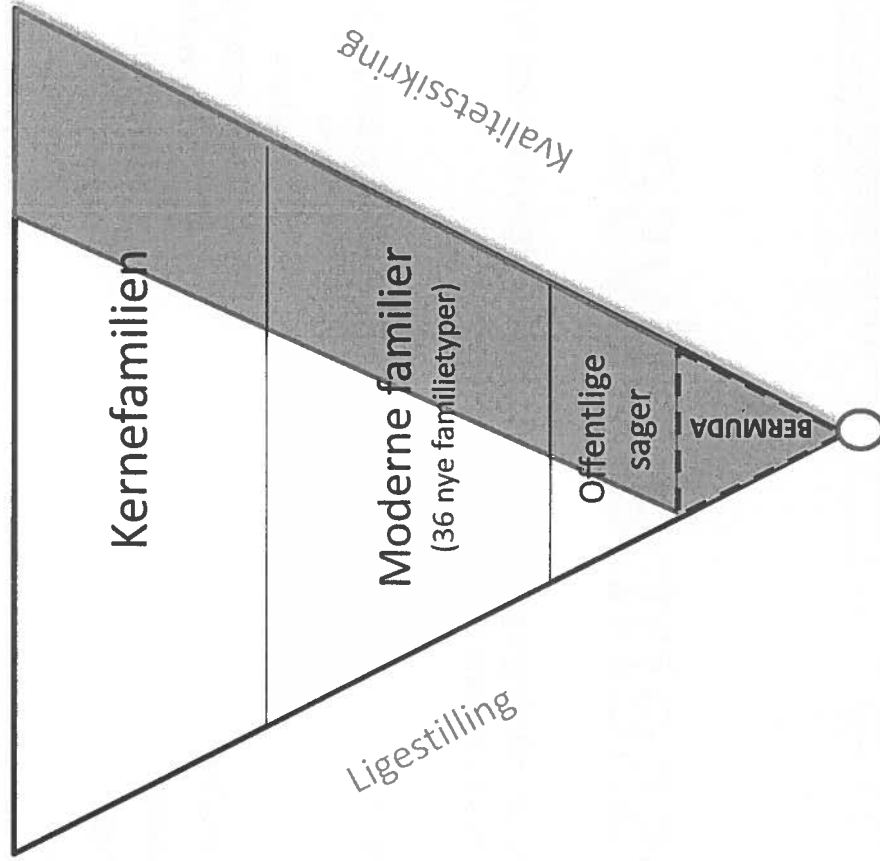
FAMILIE
UDVIKLING
'Den onde'

FAMILIE
KOMPENSATION
'Den grusomme'

Foreningen Far
til støtte for børn
og forældre

Red Ocean
Problemfelt

Ca. 40-50% af alle der gifter sig går fra hinanden

Ca. 80% af dem der går fra hinanden laver selv aftaler

Ca. 20% bruger Statsforvaltningerne

Ca. 5% er iægerevarende sager, som kan undgås

Ca. 1% af sagerne er meget alvorlige sager

BEDST FOR BARNET

Kilde: Foreningen Far

Interessent analyse

De interessenter der har erfaring og indflydelse på forandringer, som skal informeres, høres og muligvis berøres samt eventuelt skal have udviklet kompetencer er.

Den politiske proces

- Borgerne
- Pressen
- Politikere/ministre
- Politiske udvalg
- Offentlige ledere
- Offentlige medarbejdere
- Organisatoriske enheder
- Interne udvalg
- Specielle faggrupper (tillidsrepræsentanter)
- Interesseorganisationer
- Faglige organisationer
- Leverandører
- Samarbejdspartnere

Den praktiske proces

- Børn
- Forældre
- Daginstitution / skole / sfo
- Statsforvaltning
- Kommune
- Politi
- Byretten
- Landsretten
- EU domstol
- Offentlige ledere
- Offentlige medarbejdere
- Interesseorganisationer
- Pressen
- Politikere

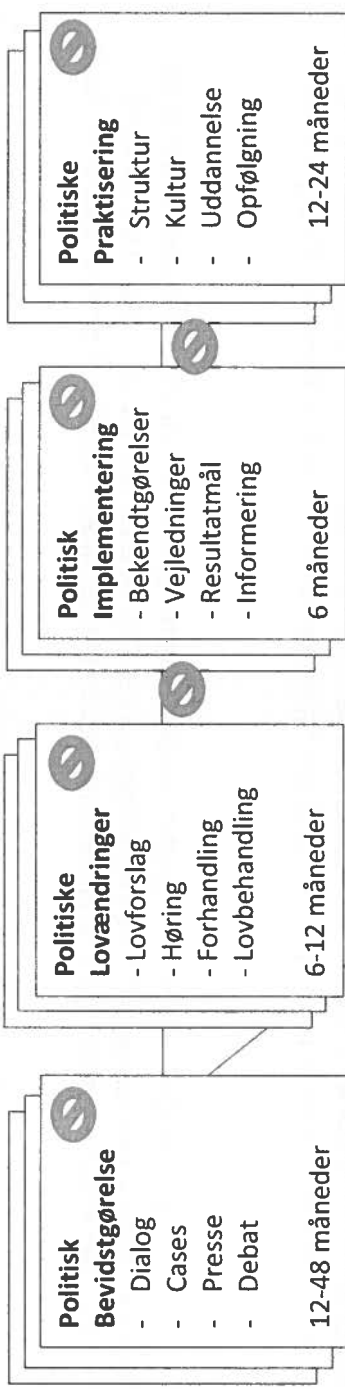
Proces analyse 'Følg barnet'

KRITISK: Skift mellem mange hænder skaber proces tid og fejl¹³. Manglende ligestilling af alle familiformer og begge forældre har skabt tekniske lovhindringer, som giver fejl og gentagen sagsbehandling for barnet.

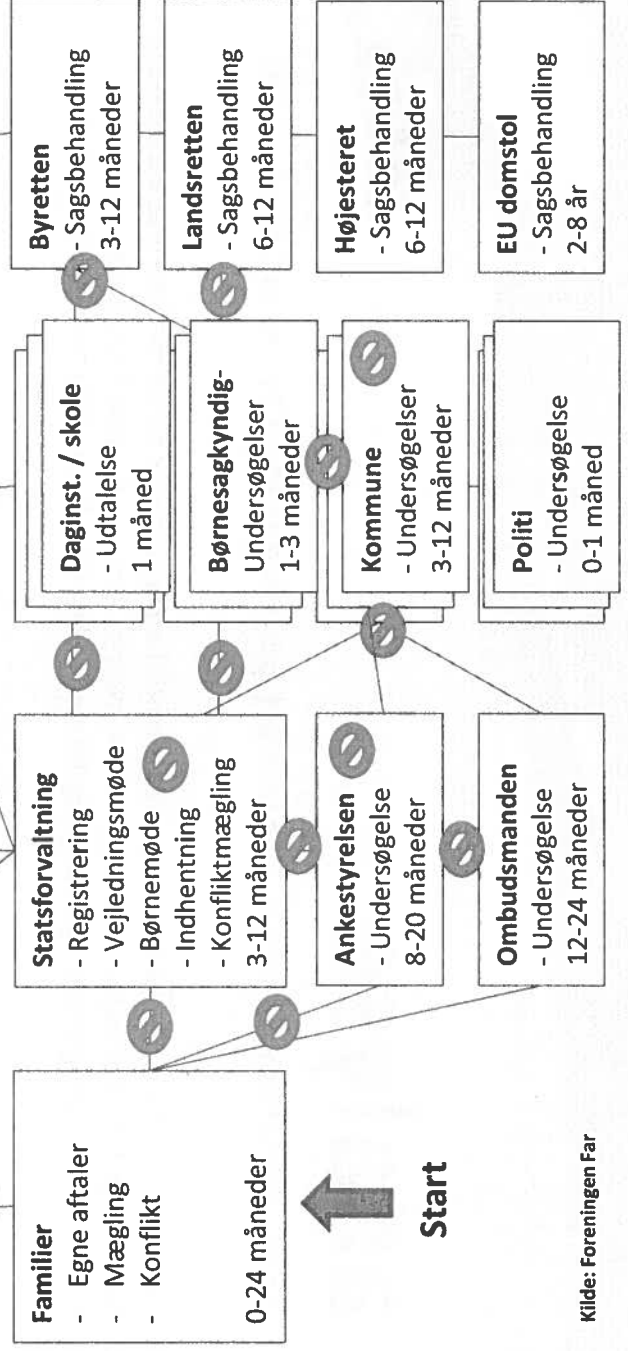
Politisk Proces

Kort: 6 m
Normal: 6-24 m
Lang: 5 år+

Praktisk Proces

Kort: 1 time
Normal: 6m til 2 år
Lang: Hele livet

Start

Lande analyse

Mange lande står i samme situation og nogle har indført positive tiltag der ser ud til at virke!

Sverige

Forældrene i Sverige har 30 sygedage per forælder for barnet med 80% løntilskud og 67 ugers barsel med øremærket barsel til begge forældre. Man tilbyder i Sverige familiegrupper i stedet for mødre grupper, som gør at forældrene kommunikerer og samarbejder bedre. Forældrene er som udgangspunktigestillede og børnechecken fordeles mellem forældrene medmindre forældrene ønsker andet.

Norge

Forældrene i Norge har mulighed for to bopæle for barnet i lighed med barnets fysiske ophold og der er obligatorisk mægling for forældrene ved samlivets ophør. En familiedomstol kan tage stilling til alle tvivsspørgsmål. Norge har færre familiesager end i Danmark.

Island

På Island har man som følge af den økonomiske krise oplevet langt mere omfattende ligestilling, som bl.a. har resulteret i at en tredjedel af al barsel afholdes af fædre i modsætning til Norge og Sverige på ca. 25% og Danmark på ca. 7-8%. I Danmark må fædre ofte holde ferie, fri dage eller arbejde hjemme pga. familieøkonomien og manglende rettigheder i praksis. Island har færre familiesager end i Danmark.

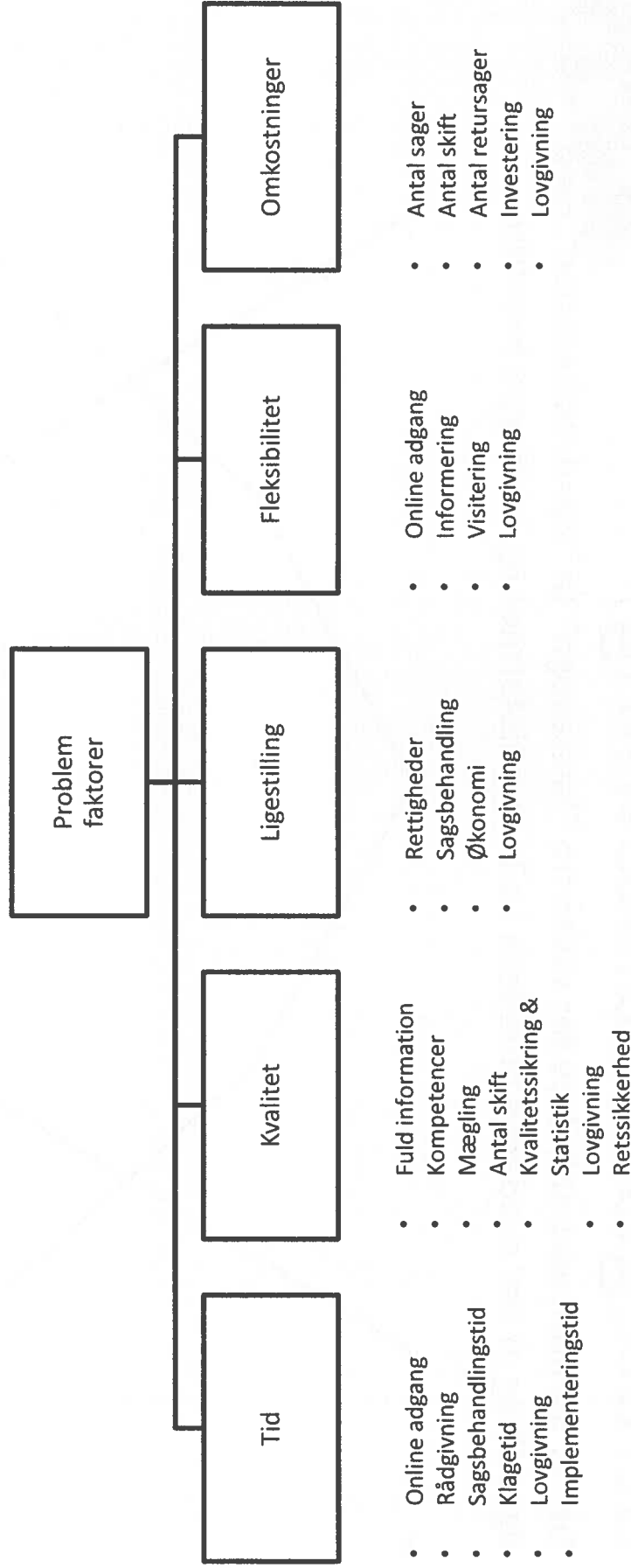
Australien

I Australien blev forældrene ligestillet i lovgivningen i 2006 og den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er i børnesager 1 måned og max 6 uger. Forældrene har frit valg til at lave deres egen aftale om samvær og fordeling af barnets økonomi, men forældrene er som udgangspunkt ligestillede. Forældrene kan besøge familiecentre før de går fra hinanden, hvor familierådgivere kan hjælpe og mægle. Forældrene kan anmode familiedomstolen om at afgøre sagen, efter de har deltaget i mægling eller i tilfældet af alvorlige forhold. Australien har færre familiesager end i Danmark.

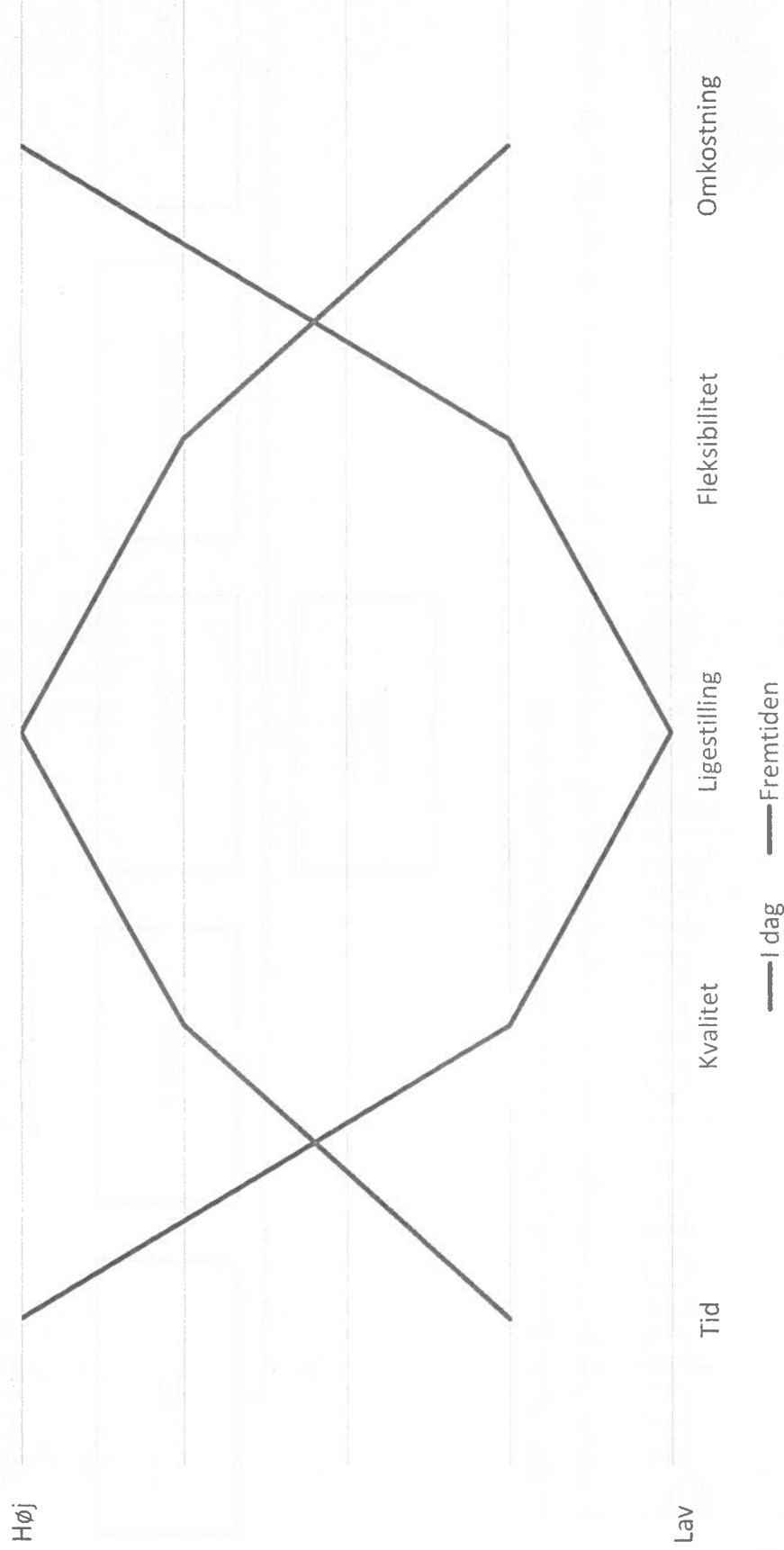
Problem identifikation

Baseret på brugerundersøgelser, interessant og procesanalyse, landeanalyse og eksperksamtaler er der identificeret følgende kerne problemstillinger.

Strategisk målsætning

Der er identificeret et behov for skifte fra "hæstevogn" til "kundetilfredshed" med ligestilling af det moderne familieliv i alle familieformer og for begge forældre

Handlingsparametre

Der er identificeret følgende strategiske indsatsområder

Reducer

Tid og omkostninger kan reduceres med forebyggelse, og ved at tage rigtige beslutninger første gang med færre skift.

Eliminer

Den nuværende familielevgivning samt offentlige struktur og kultur på familieområdet kan elimineres og der kan skabes en moderne og ligestillet familielevgivning og praksis.

Forøg

Forandringerne i arbejdslivet og uddannelsessystemet stiller krav til ligestilling på familieområdet. Det er væsentligt i fremtiden at respektere alle familieformer og begge forældre. Flere brugerundersøgelser peger på at nye ideer, fuld information, kortere tid og teamwork er væsentligt for at hæve kvaliteten og træffe rigtige afgørelser for barnet, som er individuelle og konkrete.

Opret

Danmark har mulighed for at skabe en lovreform med fuld ligestilling som lærer af ligestillingen i både Australien, Norge, Sverige og Island. Det kan eksempelvis ske ved at give forældrene frit valg baseret på lige muligheder. Ved uenighed mulighed for at opsøge familiecentre og tage imod tilbud om mægling. Hvis der ikke er andre muligheder eller der er tale om alvorlige forhold, at lade en familiedomstol behandle sagen straks.

Foreningen Får
til støtte for børn
og forældre

Mulige løsninger

Der er på baggrund af undersøgelser, erfaring og samtaler med en række politikere, offentlige ledere, interesseorganisationer samt udenlandske eksperter - foruden brugerundersøgelser af danske familieadvokater og Foreningen Far - fundet følgende relevante muligheder for positiv forandring.

Model A: Fuld ligestilling af det moderne familieliv i alle familieformer og begge forældre

- Forebyggelse med barsel, familiegrupper og familiecentre
- Belønning af god forældre adfærd og positivt samarbejde, i stedet for køn
- Frit valg for forældre, mægling der virker eller saglig afgørelse
- Kvalitetssikring af offentlige familie og socialsager med færre hænder
- Faste tværfaglige møder i ministeriet med interesseret for et lærende familiesystem

Model B: Mindre ændringer som knopskydning i nuværende lovgivning

- Skilsmisepakken
- Sanktionsforbedringer
- Kvalitetsforbedringer

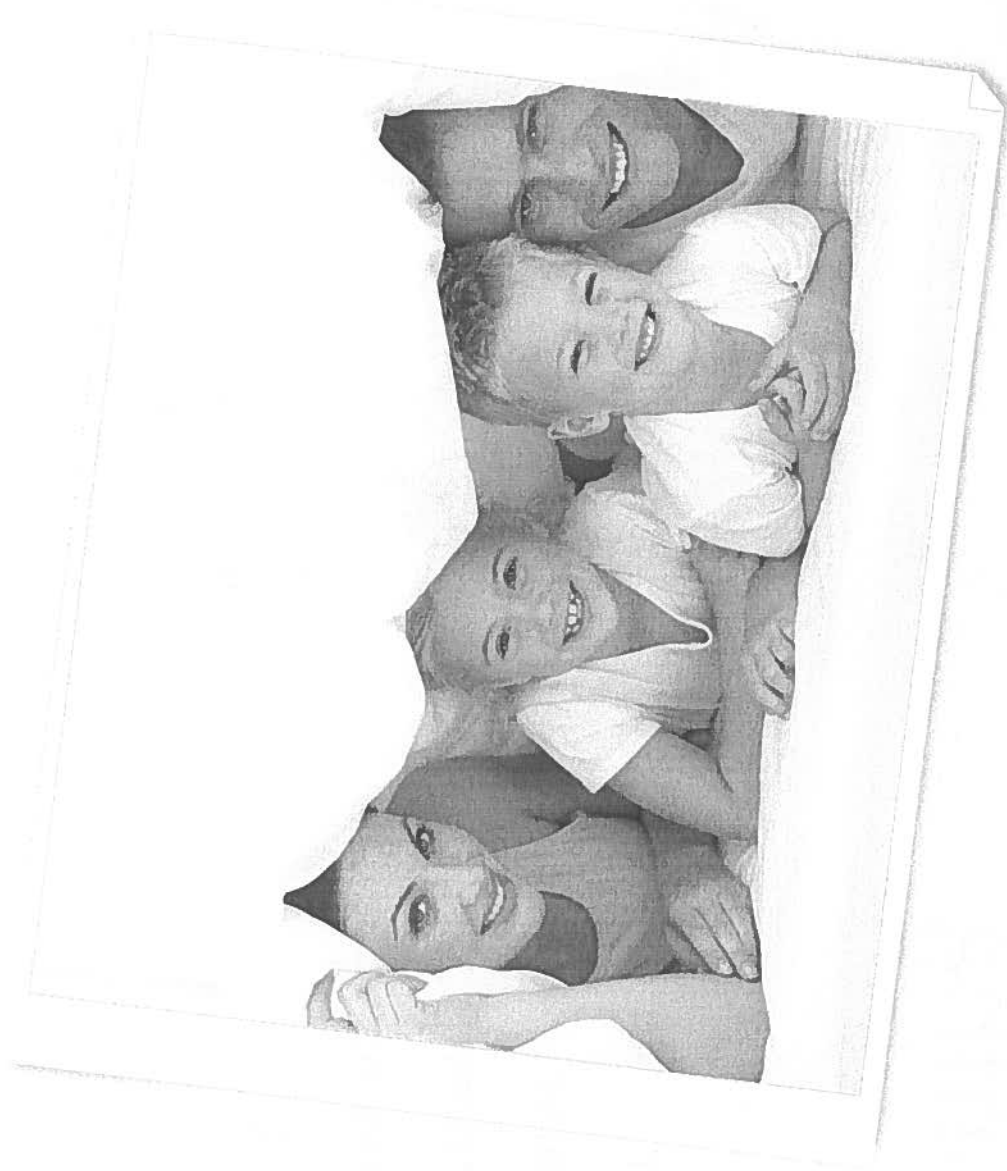
Model C: Ingen ændring

- Fortsættelse som i dag

Foreningen Far
til støtte for børn
og forældre

Valg af løsning

Valg af løsning

1. Tidsfaktorer
2. Kvalitetsfaktorer
3. Ligestillingsfaktorer
4. Flexibilitetsfaktorer
5. Omkostningsfaktorer
6. Anbefalet løsning

Evalueringsmatrix

Tidsfaktorer

Mange forældre ønsker i dag nem og hurtig online adgang til det offentlige på familieområdet for registrering, rådgivning og booking af aftaler med brug af Nem id.

Muligheden for at få kvalificeret rådgivning på telefon og ved fremmøde i familiecentre er væsentlig.

Det er helt afgørende at sagsbehandlingstiden ikke trækker ud, da det påvirker børn og forældre foruden at det har direkte betydning for afgørelserne på grund af barnets forankring. Den retslige prøvelse i klagesager skal ske indenfor rimelig tid i henhold til menneskerettighederne.

Alle tidsfaktorer vurderes derfor at have stor eller mellem betydning.

Kriterie	Evaluering	Betydning	A	B	C
Online Point	Tid	Høj 5%	Høj 5	Mellem 3	Lav 1
Vægt			0,25	0,15	0,05
Rådgivning Point		Høj 5%	Høj 5	Mellem 3	Lav 1
Vægt			0,25	0,15	0,05
Sagsbehandlingstid Point		Høj 5%	Høj 5	Mellem 3	Lav 1
Vægt			0,25	0,15	0,05
Klagebehandlingstid Point		Høj 5%	Høj 5	Mellem 3	Lav 1
Vægt			0,25	0,15	0,05
Lovgivning Point		Høj 5%	Høj 5	Mellem 3	Lav 1
Vægt			0,25	0,15	0,05
Implementeringstid Point		Mellem 3%	Lav 1	Mellem 3	Høj 5
Vægt			0,03	0,09	0,15
SUBTOTAL		4,67%	1,28	0,84	0,40
Vægt					

Evalueringsmatrix

Kvalitetsfaktorer

- For kvaliteten er det helt afgørende at der er fuld information, de rigtige kompetencer og teamwork.
- Antallet af skift mellem enheder og personer kan være den mest afgørende faktor, da skiftene skaber risiko for fejl og procestid.
- Mægling kan have betydning for forældrenes egen mulighed for at løse uoverensstemmelser.
- Lovgivningen og retssikkerheden for børn og forældre må vurderes af have meget stor betydning, da det sammen med fuld information og færrest mulige skifte er grundlaget for at det offentlige kan træffe afgørelser som er bedst for barnet i henhold til FN børnekonventionen artikel 3.

Evaluerings Kvalitet	Kriterie	Betydning	A	B	C
Fuld information Point Vægt	Høj	Høj	5	Mellem	Lav
		5%	0,25	3	1
				0,15	0,05
Kompetencer Point Vægt	Høj	Mellem	5	Mellem	Lav
		3%	0,15	3	1
				0,09	0,03
Mægling Point Vægt	Høj	Mellem	5	Mellem	Lav
		3%	0,15	3	1
				0,09	0,03
Antal sager Point Vægt	Høj	Høj	5	Mellem	Lav
		5%	0,25	3	1
				0,15	0,05
Kvalitetssikring & statistik Point Vægt	Høj	Mellem	5	Mellem	Lav
		3%	0,15	3	1
				0,09	0,03
Lovgivning Point Vægt	Høj	Høj	5	Mellem	Lav
		5%	0,25	3	1
				0,15	0,05
Retssikkerhed Point Vægt	Høj	Høj	5	Mellem	Lav
		5%	0,25	3	1
				0,15	0,05
SUBTOTAL			1,45	0,87	0,29
		4,14%			

Evalueringsmatrix

Ligestillingsfaktorer

For ligestilling er de samme rettigheder og en modernisering af lovgivningen af stor betydning.

Forældre i kernefamilier og de 36 moderne familieformer har i dag ikke de samme rettigheder eller behandles ens. Forældre der ikke bor sammen opdeles af det offentlige i en A og B forælder med vidt forskellige rettigheder, sagsbehandlingstider og økonomi.

Dette selvom de fleste forældre samarbejder positivt om barnet og er gode forældre. Lovgivningen kører på ligestillingsrådet så-at-sige fortsat i hestevogn og det skaber i dag familiesager og børn havner til tider i en skyttegravskrig mellem far og mor.

Kriterie	Evaluering	Betydning	A	B	C
Rettigheder	Høj	Høj	Høj	Mellem	Lav
Point	5%	5	5	3	1
Vægt		0,25	0,25	0,15	0,05
Sagsbehandling	Mellem	Mellem	Høj	Mellem	Lav
Point	3%	5	5	3	1
Vægt		0,15	0,15	0,09	0,03
Økonomi	Mellem	Mellem	Høj	Mellem	Lav
Point	3%	5	5	3	1
Vægt		0,15	0,15	0,09	0,03
Lovgivning	Høj	Høj	Høj	Mellem	Lav
Point	5%	5	5	3	1
Vægt		0,25	0,25	0,15	0,05
SUBTOTAL					
Vægt	4,00%	0,80	0,80	0,48	0,16

Evalueringsmatrix

Fleksibilitetsfaktorer

Det er først og fremmest tekniske lovhindringer for de 37 familieformer, som må anses at have betydning for fleksibiliteten.

Som eksemplet med børnehospitalet, hvor børn opdeles efter sagens type og alvor, hvor alvorlige sager behandles straks med fuldinformation og teamwork, har en bedre visitering og den rigtige indsats stor betydning.

Der er ingen tvivl om at online støtte med brug af NemID giver nye muligheder for fleksibilitet for at tilgodese de mange familieformer og forældre, men det mest afgørende er på nuværende tidspunkt tekniske lovhindringer og visitering for den rigtige indsats.

Kriterie	Evaluering	Betydning	A	B	C
Informering	Fleksibilitet	Lav	Høj	Mellem	Lav
Point		1%	5	3	1
Vægt			0,05	0,03	0,01
Visitering		Høj	Høj	Mellem	Lav
Point		5%	5	3	1
Vægt			0,25	0,15	0,05
Online		Lav	Høj	Mellem	Lav
Point		1%	5	3	1
Vægt			0,05	0,03	0,01
Lovgivning		Høj	Høj	Mellem	Lav
Point		5%	5	3	1
Vægt			0,25	0,15	0,05
SUBTOTAL		3,00%	0,60	0,36	0,12
Vægt					

Evalueringsmatrix

Omkostningsfaktorer

Ved vurdering af omkostningsfaktorer anses antallet af skift af hænder og retursager at have størst betydning.

Det er helt afgørende at lave den rigtige indsats på det rigtige tidspunkt og det rigtige sted uden tekniske lovhindringer og med fuld information for at nedbringe omkostningerne for barnet, forældrene og samfundet som helhed.

Som i alle andre livsvigtige systemer er dette naturligvis muligt med god ledelse og nye ideer.

Investeringsniveauet er naturligvis højere jo flere ændringer, men må anses at være en god investering, hvis der træffes de rigtige beslutninger. Fordi der skaber lavere omkostninger på sigt.

Evaluering	Kriterie	Betydning	A	B	C
Omkostning	Antal sager	Mellem	Høj	Mellem	Lav
	Point	3%	5	3	1
	Vægt		0,15	0,09	0,03
	Antal skift	Høj	Høj	Mellem	Lav
	Point	5%	5	3	1
	Vægt		0,25	0,15	0,05
	Antal retursager	Høj	Høj	Mellem	Lav
	Point	5%	5	3	1
	Vægt		0,25	0,15	0,05
Investering	Investering	Lav	Lav	Mellem	Høj
	Point	1%	1	3	5
	Vægt		0,01	0,03	0,05
Lovgivning	Investering	Lav	Lav	Mellem	Høj
	Point	1%	1	3	5
	Vægt		0,01	0,03	0,05
SUBTOTAL		3,00%	0,67	0,45	0,23
Vægt					

Anbefalet løsning

Evaluering	Kriterie	Betydning	A	B	C
	Tid	4,67%	1,28	0,84	0,40
	Kvalitet	4,14%	1,45	0,87	0,29
	Ligestilling	4,00%	0,80	0,48	0,16
	Fleksibilitet	3,00%	0,60	0,36	0,12
	Omkostning	3,00%	0,67	0,45	0,23
Total	Samlet vægt		4,80	3,00	1,20
	Placering		1	2	3

Med forbehold for at de valgte evalueringsfaktorer er retvisende er det ved samlet vurdering løsning A, der opnår højest samlet vægtning og bedst placering.

Evalueringsfaktorerne bygger på praktisk erfaring fra eksperter, børn og forældres egne oplysninger og mønstre, som opleves gentagne gange. Det er samtidig naturligt at grundlaget for familielevgivningen og praksis ændre sig ved en samfundsudviklingen med øget ligestilling i arbejdslivet og på uddannelsesområdet, hvorfor **det må anbefales at sikre en lovreform med fuld ligestilling af det moderne familieliv samt sikre en struktur og kulturændring.**

Foreningen Far
til støtte for børn
og forældre

Perspektiver

Implementering

- Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold samt Folketingets Social, Ligestilling og Beskæftigelsesudvalg anbefales at sikre en familierreform for forebyggelse, modernisering og kvalitetssikring af dansk familielovgivning og praksis med fuld ligestilling af alle familierformer og hele familien.
- Strategisk bør familierformen baseres på FN Børnekonventionen med fokus på artikel 2, som præciserer at forskelsbehandling af barnets forældre aldrig er tilladt samt respekt for familieleivet i alle familierformer, som præciserer i den Europæiske menneskerettighedskonvention artikel 8.
- De danske familielove bør revideres så eksempelvis børneloven tager udgangspunkt i at barnets forældre, er den biologiske far og mor. Der bør ske forebyggelse i familierne fra barnets fødsel med rettigheder for begge forældre til barsel og deltagelse i familiegrupper for bedre samarbejde og kommunikation mellem forældrene. Hvorvidt barslen skal være en udvidelse, øremærket eller kunne overgives til anden forælder er en politisk debat, men der må i henhold til internationale konventioner sikres samme ret for barnet til barsel med begge sine forældre som udgangspunkt. Jo bedre samarbejde og kommunikation mellem forældrene tidligt, jo mere kærlighed og omsorg for barnet, hvilket har betydning for barnet resten af livet.
- Barnets offentlige indtægter og udgifter bør altid følge barnet med frit valg for forældrene til at vælge hvordan barnet skal have samvær og hvordan forældrene ønsker at fordele og bruge barnets økonomi uafhængigt af familieforn. Ved uenighed bør begge forældre og alle familierformer have lige muligheder og der bør foretages en fordeling ligeligt mellem forældrene eller baseret på samværsdage, således at begge forældre opnår sociale ydelser, som boligcheck, familiecheck og forhøjet SU. På samme vis bør barnets udgifter fordeles mellem forældrene medmindre forældrene selv ønsker andet. Flytter en forælder længere væk varetager forælderen den samlede transport og det sikres at begge forældre har ferie baseret på en fast procedure per samværsordning og afstand, som forældrene kan afvige fra i enighed.
- Forældede begreber som forældremyndighed, bopæl og samværsforældre bør i moderne familier afskaffes, så alle forældre betragtes ligeværdigt. Offentlige myndigheder er ikke i stand til at træffe individuelle og konkrete afgørelser for barnet med tekniske lovhindringer som disse begreber som tilfældet i dag. Der kan i stedet tages beslutning om individuelle faktorer for barnet.

Implementering

- Strukturelt bør familierformen sikre 3 tilbud til alle familier med fokus på ligestilling og retten til retslig prøvelse af borgerlige rettigheder indenfor rimelig tid samt respekt for familielivet i henhold til menneskerettighederne.
 - Trin A - Frit valg på alle hylde:** Forældrene i alle familierformer have mulighed for at bestemme, hvordan de fordeler alle familieforhold f.eks. barsel, samvær, økonomi m.v. via online registrering. De fleste forældre er fantastiske og kan selv klare tingene positivt.
 - Trin B – Familiecentre med mægling der virker:** Forældre der har tvivl eller uoverensstemmelser bør i lighed med Norge og Australien tilbydes positive mægling der virker i landsdækkende familiecentre. Forældrene bør have mulighed for at møde op før problemerne opstår og forældrene bør evt. modtage et så godt mæglingstilbud, at de ikke kan sige nej f.eks. 50% medfinansiering af barnets advokat, så samlivets ophør sker roligt og fornuftigt for flest mulige familier.
 - Trin C – Familiedomstol:** Forældre der ikke ønsker at bruge det frie valg eller mægling for samarbejde om barnet overføres til en familiedomstol med specielt uddannede dommere og børnesagkyndige. En familiedomstol kan trække på alle relevante oplysninger og bruge den tid der skal til for at træffe rigtige afgørelser for børn. Visiter straks alle alvorlige børnesager til familiedomstolen, så der opnås færrest mulige skift af hænder og ansvar. Giv forældre ved familiedomstolen et forældrerekort.
- For at sikre den politiske proces og kontinuerlig opfølgning bør der dannes et tværfagligt udvalg med deltagelse af ministerier, eksperter og interesseorganisationer som mødes kvartalsvist og der bør afholdes årlig konference og mulighed for anonyme ideer. Kulturen bør ændres så god forældreadfærd og positivt samarbejde belønnes, i stedet for køn.
- Det bør overvejes om alle forældre ved samlivets ophør straks skal have lige samvær, hvis forældrene ikke bruger det frie valg. Det må overvejes hvorvidt statsforvaltningen skal omdannes til familiecentre med en mere proaktiv rolle, hvor forældrene kan opsøge dem før samlivets ophør. Det må overvejes om statsforvaltningen skal både mægle og træffe afgørelser i fremtiden og såfremt statsforvaltningens rolle forbliver at træffe afgørelser er det væsentligt at der kan træffes afgørelser fuldstændig ligeværdigt for begge forældre og træffe afgørelser indtil der foreligger en retslig afgørelse ved en domstol. Der er i dag ”ingenmandsland” ved oversendelse af sager til domstolen og det gør at fejl, som opdages ikke ændres i praksis, og børns opvækst bringes i fare.

Risiko

Best-case

- Best -case er timningen rigtig i dag med en tredjedel af familierne, som lever i moderne familieformer og kritisk masse hvad angår befolkningens oplevelser i familierne, netværk og medierne. God kommunikation om behovet for ligestilling i familielivet giver samtidig en positiv stemning og respekt i befolkningen af en moderne og tidssvarende familielevgivning, som kan måles i alle børn og forældres livskvalitet og i de politiske stemmer.
- Der er ingen tvivl om at rigtige afgørelser første gang baseret på fuld information, teamwork, kompetencer og færrest mulige hænder involveret kan skabe overraskende positiv effekt på sagsbehandlingstider, antallet af sager, tilfredshedsmålinger såvel som folkesundheden. Forældre forstår sund fornuft og rimelighed når det handler om børn.

Worse-case

- Der vil med sikkerhed være dem der vil rejse kritik ved en forandring. De vil som det er sket tidligere bruge "Barnets tarv" og forældrekonflikter som argument. Er det imidlertid ikke sund fornuft og grundlæggende respekt for barnet at overholde internationale konventioner, der har et formål og tager udgangspunkt i barnet bedste og barnets ret til begge forældre - og at dette ikke kun er ord - men danner grundlag for praksis med fokus på belønning af god forældreadfærd og positivt samarbejde i familierne.
- Forandring skal kommunikeres og der er ingen tvivl om at befolkningens politiske stemmer vejer tungt og at korte valgperioder har betydning for forandringsparathed hos politikere og ministerier. Men med en tredjedel af befolkningen der lever i moderne familieformer og kritisk masse, hvad angår befolkningens oplevelser og mediernes fokus på familiesager som er vedvarende, er tiden måske inde til for alvor at sikre den forebyggelse, modernisering og kvalitetssikring der er behov for i familiesystemet i Danmark i trit med samfundsudviklingen.

Lad os huske en ting: Vi lader ikke kvinder gå på universitetet, uden at de må gå til eksamen. Vi skal have alle børn og forældre med i fremtidens velfærdssamfund m/k, sikre folkesundheden og bæredygtig vækst i Danmark.

Referencer

- (1) DR "Sådan er fædre, skal du føde skat" m.fl., <http://www.dr.dk/tv/se/sadan-er-faedre/sadan-er-faedre-skal-du-foede-skat>
- (2) TV2 "Med børnene som våben" m.fl., <http://omtv2.tv2.dk/index.php?id=7537>
- (3) Radio24syv "Rigsrevisionen rejser kritik" <http://arkiv.radio24syv.dk/video/10012569/i-kolvandet-pa-rapport-retter-advokater>
- (4) Jura professor Marianne Holdgaard og formand for danske familieadvokater Helle Larsen, Radio24syv <http://arkiv.radio24syv.dk/video/8872165/sagsbehandlingstider-i-strid-med>
- (5) Tale i Folketingets Socialudvalg, Foreningen Far
- (6) Tale i Folketingets Ligestillingsudvalg, Foreningen Far
- (7) Tale i Folketingets Beskæftigelsesudvalg, Foreningen Far
- (8) Lukket ekspert høring i Folketinget, Foreningen Far
- (9) Danmarks Statistik BRN13, <http://www.statistikbanken.dk/>
- (10) Tilfredshedsundersøgelse 2013, Danske Familieadvokater www.danskefamilieadvokater.dk
- (11) Forældreundersøgelse 2013, Foreningen Far www.foreningenfar.dk
- (12) Danmarks Statistik BRN55, <http://www.statistikbanken.dk/>
- (13) Michael Hammer "Business Process Reengineering", Harvard Business Review

Analysen er baseret på ekspert samtaler med en lang række internationale forskere og professorer fra bl.a. Harvard og Berkeley samt danske ministre og politikere fra de fleste folketingspartier. Hertil kommer samtaler med offentlige ledere i statsforvaltningen, ankestyrelsen, ministerierne samt interesseorganisationerne. Vigtigst af alt er der lyttet til brugerne i form af forældre af begge køn i det moderne familieliv og analyseret principielle familiesager med fokus på børnene.

Mere information

For nærmere information om den strategiske analyse eller aftale om præsentationen og dialog, kontakt venligst:

Foreningen Far

Pasteursvej 2

1799 København V.

presse@foreningenfar.dk

Til: Familieret (Familieret@sm.dk), Merethe Johansen (mjo@sm.dk)
Fra: kake@domstol.dk (kake@domstol.dk)
Titel: Sagsnr. 2014-6376
Sendt: 09-10-2014 17:49:00

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven.

Landsklubben har modtaget ovennævnte til høring. Vi har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Kate Kengen

HK Landsklubben Danmarks Domstole

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
familieret@sm.dk
mjo@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8869
HSC@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/31268/HSC/MAFO

HØRING OVER FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF FORÆLDREANSVARSLØVEN OG RETSPLEJELØVEN (IMØDEGÅELSE AF SAMARBEJDSCHIKANE M.V.)

27. OKTOBER 2014

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har ved e-mail af 29. september 2014 anmodet om en udtalelse vedrørende udkast til lovforslaget om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.).

BAGGRUND

Lovforslagets initiativer er rettet mod sager, hvor et barn uden påviselig grund mister kontakten til en forælder. Det fremgår af bemærkningerne, at initiativerne ikke bryder med det helt grundlæggende princip i forældreansvarsloven om, at afgørelser om samvær altid skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Forslaget ændrer ikke på tilgangen til og sagsbehandlingen i de sager, hvor der er begrundet tvivl, om det er til barnets bedste, at der er kontakt med en forælder. Sager vedrørende misbrug, fysisk eller psykisk vold i familien, overgreb eller lignende, behandles som hidtil.

Initiativerne i lovforslaget vedrører mødepligt i Statsforvaltningen i sager om forældreansvarsloven; styrkelse af kontakten mellem barnet og samværsforælderen ved fastsættelse af midlertidigt kontaktbevarende samvær; en frist for hvornår Statsforvaltningen skal have truffet en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær, eventuelt i form af et standardiseret samvær; at midlertidige afgørelser om samvær bliver endelige; at ikke-gennemført samvær automatisk udløser samvær, forudsat det ikke skyldes samværsforælders forhold; at Statsforvaltningen kan fastsætte ferie for begge forældre; og endelig at der i fogedretssager om samvær kan tilbydes rådgivning hos forældrene hver for sig inden en eventuel tvangsfuldbyrdelse.

MENNESKERETTEN

FN'S Børnekonventions artikel 3 foreskriver, at alle beslutninger vedrørende børn skal tages ud fra, hvad der er til barnets bedste. Det gælder alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer. Det følger også af konventionen, at alle børn har ret til regelmæssig og personlig kontakt med begge deres forældre, undtagen hvis det strider imod barnets bedste. I sager, hvor barnet adskilles fra sine forældre mod deres vilje, skal parterne inddrages i processen. Retten til respekt for familielivet er blandt andet beskyttet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

Instituttet finder generelt initiativerne positive med henblik på at sikre, at barnet har kontakt til begge forældre.

Det er herunder positivt, at der i Statsforvaltningen indføres mødepligt for forældrene i vejledningsmøder og etableres mulighed for, at der kan træffes en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær inden for en kort tidsfrist samt at en midlertidig afgørelse om samvær bliver endelig, når en forældremyndigheds- og/eller bopælssag er afsluttet. Mødepligten ses især som et godt redskab i forhold til de forældre, der uden særlig grund medvirker til at forhale sagen.

Disse elementer i lovforslaget vil andet lige betyde, at sagsbehandlingstiden i en samværsag i udgangspunktet bliver kortere. Som anført i lovforslaget er det vigtigt af hensyn til barnets bedste, at kontakten til begge forældre - som altovervejende hovedregel - bevares efter et samlivsbrud. En for lang sagsbehandlingstid kan have uoprettelige konsekvenser for de involverede parter, herunder i særdeleshed forholdet mellem barnet og forælder. Det er essentielt, at længden af sagsbehandlingstiden ikke medvirker til, at afgørelsen om samvær træffes på baggrund af en vurdering om at opretholde status quo for barnet. Dette ses at være i overensstemmelse med retten til respekt for familielivet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 samt barnets bedste i FN'S Børnekonventionens artikel 3 og artikel 9(3).

Når Statsforvaltningen træffer midlertidige afgørelser på området skal det ske hurtigst muligt og så vidt muligt inden 4 uger. Der kan være tale om situationer, hvor der er lang ventetid på at komme til rådgivning, børneundersøgelser trækker ud eller der verserer en sag om bopæl og/eller forældremyndighed.

Det foreslås, at midlertidige afgørelser om kontaktbevarende samvær skal træffes hurtigst muligt og inden tre uger efter anmodningens modtagelse.

Instituttet finder det vigtigt, at det sikres, at der bliver truffet den korrekte materielle afgørelse, henset til at en midlertidig afgørelse om samvær efter forslaget automatisk bliver endelig efter en afsluttet forældremyndigheds- og/eller bopælssag.

Som anført i lovforslaget afskærer en endelig midlertidig afgørelse om samvær ikke forældrene fra at søge at ændre samværets omfang. Forældreansvarslovens § 39 om ændring af samvær finder i denne forbindelse anvendelse. Statsforvaltningen kan afvise en ændringsanmodning, hvis forholdene ikke har ændret sig væsentligt. Set i sammenhæng med, at fristerne for at afgøre disse sager om midlertidigt samvær er forholdsvis korte, finder instituttet det vigtigt, at bestemmelsen i forældreansvarslovens § 39 i denne forbindelse ikke anvendes for restriktivt. Særligt også når henses til, at ændringsanmodningen ikke kan indbringes for domstolene på samme måde som en ændringsanmodning i en forældremyndigheds- og/eller bopælssag. Det er til barnets bedste, at der træffes en korrekt materiel afgørelse, jf. FN's Børnekonventions artikel 3 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

En for kort sagsbehandlingstid må ikke medføre, at barnets perspektiv ikke er inddraget i tilstrækkelig grad, og ej heller at forældrene ikke har haft mulighed for at præsentere deres synspunkter på ordentlig vis. Det er vigtigt, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, herunder at barnets og forældrenes synspunkter er inddraget, jf. herved også Børnekonventionen. En del af retten til respekt for familielivet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 i samværsager betyder derudover, at der skal være processuelle retsgarantier til at varetage barnets og forældrenes interesser. Instituttet finder det derfor vigtigt, at fristkravet ikke er absolut.

- Instituttet anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at den foreslåede frist i lovforslagets § 1, nr. 4, formuleres i overensstemmelse med fristen fastlagt i bekendtgørelsen om forældremyndighed, bopæl og samvær således, at Statsforvaltningen træffer afgørelse hurtigst muligt og så vidt muligt inden fristens udløb med henblik på at sikre, at der er indhentet tilstrækkelige oplysninger til brug for behandlingen af den konkrete sag.

I lighed hermed finder instituttet, at barnets bedste skal tillægges betydelig vægt i de situationer, hvor samværsforælderen efter lovforslaget automatisk har krav på erstatningssamvær. Det er anført i lovforslagets bemærkninger, at hensynet til barnets løbende kontakt med begge forældre, vægtes tungere end barnets deltagelse i andre aktiviteter. Det er instituttets anbefaling, at reglen i sin anvendelse ikke bliver for ufleksibel med den konsekvens, at hensynet til samværsforælderen reelt vægtes tungere end hensynet til barnets bedste.

- Instituttet anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der ved fra fastlæggelse af automatisk erstatningssamvær sker en individuel vurdering af, om en sådan fastlæggelse af samvær er til barnets bedste.

Instituttet er enig i ligestillingsvurderingen af lovforslaget, herunder at forslaget har positive ligestillingsmæssige konsekvenser ved at øge ligestillingen mellem samværsforælderen – i de fleste tilfælde faderen – og bopælsforælderen.

Der henvises til sagsnr. 2014-6376.

Med venlig hilsen

Helle Schaumann

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Mail sendt til: familieret@sm.dk og mjo@sm.dk

Vedrørende svar på høring på lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har den 29. september 2014 bedt KL om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.). Høringssvaret skal være ministeriet i hænde senest den 27. oktober 2014.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager endvidere forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet

KL ser det som positivt, at forslaget har til formål at imødegå samarbejdschikane i sager efter forældreansvarsloven, så et barn ikke mister kontakten til den ene forælder på grund af chikane. KL ser det også som positivt, at det er barnets ret til begge sine forældre – og ikke forældrenes ret til barnet – der skal være det bærende element for afgørelser på området og at forældrene har et fælles ansvar for deres barn, herunder for at barnet har samvær med den forælder det ikke bor hos.

KL har hørt fra flere kommuner, at der er mange bekymringssager, hvor der også er skilsmisse og samværsproblematikker, og hvor det kan være nyttigt, at man så tidligt så muligt får hjulpet familierne til at tage hånd om de opgaver og de udfordringer, der er ved at være skilsmissecfamilie. En god dialog forældrenes i mellem om samvær med barnet er et meget væsentligt element i disse sager. Særligt fordi man fra forskningen ved, at samværskonflikter, ser ud til at påvirke børns trivsel negativt.

Den 27. oktober 2014

Sags ID: SAG-2014-06085
Dok.ID: 1924519

JBS@kl.dk
Direkte 3370 3276
Mobil 2252 1099

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1/2

Fra forskningen ved man også, at andelen af børn, der er uden trivselsvanskeligheder, og som er tilfredse med samværet, er størst, når begge forældre er enige om, at samværet fungerer godt, når samværsforælderen tager del i de omsorgsfunktioner, der hører dagligdagen til, når barnet har medindflydelse på organiseringen af samværet, og når der aldrig har været nogen væsentlige samværskonflikter.

KL kan på baggrund af ovenstående kun bakke op om forslaget.

Med venlig hilsen

Tina Wahl

København d. 27. oktober 2014

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
familieret@sm.dk

Kvinderådets bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven, oktober 2014.

Kvinderådet har fået kommentarer til lovforslaget fra vores medlemsorganisationer, herunder Danner. Nedenstående høringssvar baserer sig i høj grad på disse kommentarer.

Vi værdsætter, at der er taget politisk initiativ til en ændring af forældreansvarsloven, da vi fortsat ser konsekvenserne af lovgivningen og administrationen af den. Vi mener, at det er afgørende, at der holdes fokus på barnets tarv, både i de familier, der kan fungere indenfor de sædvanlige rammer, og i de familier, der lever med vold. Vi frygter imidlertid, at det store politiske fokus på sager, hvor der udøves chikane af den ene forælder, kan have store konsekvenser for de børn, hvor den ene forælder har en god grund til at holde barnet væk fra den anden forælder.

Initiativerne i lovforslaget tager udgangspunkt i, at det har en positiv indvirkning på barnet at have samvær med begge sine forældre. Formålet med lovforslaget er derfor, at barnet får lige ret til begge forældre. Dette formål er meningsfyldt i familier, hvor der ikke sker vold, misbrug eller overgreb.

Kvinderådet har erfaret, at børn udleveres til samvær med en voldelig forælder, som hverken har erkendt volden eller har modtaget behandling for udøvelse af volden. Dette sker, både fordi der lægges vægt på forældrenes ret til barnet og fordi bevisbyrden ofte er vanskelig for den voldsudsatte at løfte. I ganske få tilfælde bliver vold i nære relationer anmeldt, og endnu sjældnere bliver den voldelige partner sigtet og dømt. Mange sager med vold i familien ender derfor slet ikke i Statsforvaltningens "særlige spor", og der tages derfor heller ikke hensyn til historikken, når samværet skal fastsættes. Hvorledes sikres den nødvendige professionelle viden og kompetence i forhold til visitation til rette spor – "det særlige spor"? Ofte bliver det et spørgsmål om påstand mod påstand, og med det store fokus på chikanesager og forældrefremmedgørelse kan vi frygte, at sagerne ikke bliver undersøgt til bunds. Hvordan sikrer vi børn en barndom fri for vold, når bevisbyrden er svær at løfte for voldsudsatte? Vi ved, at viden om voldens konsekvenser og dynamikker i nære relationer er en helt afgørende faktor. Det er nødvendigt, at fagpersonale med viden om vold indhentes til sager både i kommunen og i Statsforvaltningen. De skal være med til at spotte de meget varierende tegn på vold, som kun eksperter på området har kompetence til at opdage. Enhver antydning af vold i familien burde ikke udløse chikanemistanke, men derimod en dybdegående undersøgelse foretaget af kompetent personale med viden om vold.

1. Aflysning og bortfald af samvær – automatisk erstatningssamvær og barnets ferie med forældrene

”Fastsat eller aftalt samvær kun bortfalder, når forældrene har aftalt det, eller statsforvaltningen har truffet afgørelse om bortfald af samvær efter lovens § 21”. Vi vurderer, at ændringen kan medføre, at et barn uden yderligere sagsbehandling udleveres til erstatningssamvær eller ferie hos en voldelig forælder, uanset at bopælsforælderen har haft valide grunde til at aflyse samværet. Hvis voldsudsatte ikke ender i det tilsigtede ”særlige spor”, skal ethvert samvær bero på, hvad der er til barnets bedste, og et erstatningssamvær bør således ikke gennemføres, hvis det har store omkostninger for barnet. Det må aldrig være forældrenes ret til barnet, som overskygger barnets tarv.

2. Midlertidige afgørelser om samvær

”Statsforvaltningen skal træffe en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær hurtigst muligt og inden 3 uger efter modtagelse af en anmodning om fastsættelse af samvær”. Vi er enige i, at det er vigtigt at have fokus på at mindske sagsbehandlingstiderne. Dette må imidlertid aldrig ske på bekostning af en grundig sagsbehandling. Særligt hvis voldsudsatte ikke ender i det tilsigtede ”særlige spor”, vurderer vi at der er en risiko for, at tidsfristen for sagsbehandlingen på 3 uger medfører, at sager træffes uden de nødvendige ressourcer og viden.

3. Endelighed af midlertidige afgørelser om samvær

”Midlertidige afgørelser om samvær truffet under en forældremyndigheds- eller bopæls sag bliver automatisk endelige, så sager ikke unødigt starter forfra.” Forslaget lægger op til at minimere konflikterne mellem forældrene, men vi understreger, at dette aldrig må ske på bekostning af en sagkyndig og dybdegående undersøgelse af, hvad der er bedst for barnet. Vi kan frygte, at der ved midlertidige afgørelser ikke er tid nok til at undersøge sagerne tilstrækkeligt til bunds, og såfremt disse sager automatisk bliver endelige, vil det i sidste ende gå ud over barnets tarv. Vi finder det fortsat bekymrende, at der ikke tilbydes retshjælp til forældre i forbindelse med sagernes behandling i statsforvaltningen.

4. Mødepligt i statsforvaltningen ”Forældrene har pligt til at deltage i vejledningsmødet i statsforvaltningen i sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær.”

I det omfang voldsudsatte ikke ender i det tilsigtede ”særlige spor”, vurderer vi, at der med ændringen vil være en risiko for, at en voldsudsat tvinges til at sidde i vejledningsmøde med voldsudøveren. Uanset muligheden for, at mødet holdes med forældrene hver for sig, eksempelvis fordi den ene forælder ikke ønsker at møde den anden på grund af voldelig adfærd, vurderer vi, at det forhold, at mødepligten gøres til en ”normalitet”, kan medføre risiko for et skub i retningen af, at dette også vil blive pålagt i familier med vold, misbrug og overgreb.

5. Børnesagkyndig rådgivning ved fuldbyrdelse af forældresamvær

”At der i sager, der allerede behandles i fogedretten, og hvor der skal ske tvangsfuldbyrdelse af et samvær, tilbydes rådgivning hjemme hos forældrene hvor for sig, inden der eventuelt

sker tvangsfuldbyrdelse.”

Vi mener, at det grundlæggende er uforeneligt med barnets tarv at anvende fogedretten i forældremyndighedssager. Vi er således enige i, at anvendelse af magt for at fuldbyrde forældre- samvær kan være en meget voldsom oplevelse for det involverede barn. Der er et betydeligt hensyn at tage til dette barn. Vi hilser forslaget om tilbud af rådgivning velkomment, men finder, at rådgivning skal tilbydes langt før en eventuel tvangsfuldbyrdelse, således at sagen eventuelt kan forliges tidligere i processen. Dette vil samtidig understøtte den børnesagkyndiges muligheder for at give kvalificeret vejledning tidligt i forløbet med udgangspunkt i det enkelte barns behov. Her er det endnu engang vigtigt at understrege, at det i familier med vold skal foregå med forældrene hver for sig, og at der skal lægges vægt på barnets tarv.

Vi ønsker med ovenstående bemærkninger at sætte fokus på børn af familier med vold, misbrug og overgreb. Det er en bekymring at vi kan konstatere, at der bygges videre på en lov, der allerede ved sin ikrafttrædelse i 2007 og med ændringer i 2012, ikke levede op til en tilstrækkelig sikring og beskyttelse af de mest udsatte børn. De børn der lever i og med vold, misbrug og overgreb.

Barnets ret til tryghed og omsorg trumfes fortsat af lovens fokus på forældrenes ret til deres barn. Vi foreslår, at aftalen mellem parterne bliver udvidet med endnu et initiativ, som tager hensyn til de børn, som lever med vold i dagligdagen. Initiativet skal sikre, at de instanser, som møder og har samtaler med barnet, og som i sidste ende skal træffe afgørelse om samvær, har den fornødne viden om vold.

Vi mener, at initiativet vil sikre barnets tarv på bedst mulig vis. Vi foreslår herudover, at der oprettes en særlig familieretsdomstol, som besidder den nødvendige viden til at behandle sager om samvær, også i familier hvor en forælder er voldsudsat. Vi kan frygte, at det nuværende lovforslag i højere grad tager højde for en hurtig sagsbehandling med det formål at minimere konflikter mellem forældrene, og i mindre grad har fokus på barnet og den voldsudsatte forælder, som måske ikke tør eller er i stand til at anmelde sin partner for vold.

Venlig hilsen

Trine Porret Randahl Larsen
Forkvinde, Kvinderådet

Landsforeningen
Børn og Samvær

Viggo Bækgaard, Godthåbsvej 137, st.tv., 2000 Frederiksberg
mail: vb@boernogsamvaer.dk – tlf. 40 83 19 20

Frederiksberg, den 22. oktober 2014

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

pr. mail familieret@sm.dk og mjo@sm.dk

vedr. sagsnr. 2014-6376 – Høring over udkast til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (imødegåelse af samarbejdsskikane m.v.).

Landsforeningen Børn og Samvær har stedse været optaget af de emner, som forslaget vedrører. Det har således været genstand for omtale næsten hver gang, vi har afgivet høringssvar til forældreansvarsloven.

Hver gang kommer lovgiver "et brette nøk" tættere på noget, der kan gå hen og blive en god løsning. Således også denne gang, men vi mener ikke, at løsningen fuldt ud vil tilgodese hensigterne.

Intentionerne i den politiske aftale er rigtige.

Det er således rigtigt, at det er vigtigt, at der tages hurtigt fat med kontaktbevarende samvær i situationer, hvor der ikke lige i øjeblikket er samvær. Forcering af processen i Statsforvaltningen som foreslået vil virke i den rigtige retning.

Løsningen tager imidlertid ikke højde for, at det helt store spørgsmål i forbindelse med ophør af samlivet er, hvor barnet skal bo og som følge heraf, hvem der egentlig skal have samvær. Magtkampen om det spørgsmål er i praksis intens og klart til skade for barnet.

Forslaget synes at forudsætte Pkt. 6, at det spørgsmål er afklaret. Især for de helt små børn kan situationen blive kaotisk i den indledende fase.

Statsforvaltningen er i øjeblikket tilbageholdende med at træffe midlertidige afgørelser om bopæl på det tidspunkt af egentlig forståelig bekymring for ved sådan en afgørelse at foregribe en endelig afgørelse i retten. Ligeledes er Statsforvaltningen ud fra samme tankegang tilbøjelig til at træffe 7/7-deleordninger som samværsordninger under sagens gang ved retten.

Landsforeningen Børn og Samvær er tilfreds med, at det i udkastet såvel som i den politiske aftale fremhæves flere steder, at Statsforvaltningen fortsat skal have et særligt fokus på de sager, hvor der er begrundet tvivl om, hvorvidt samværet er bedst for barnet.

Det fokus må aldrig fortabes. Vi ser det sådan, at det vil styrke dette fokus, såfremt der i udvidet omfang bliver hurtigere og tydeligere afgørelser i de sager, hvor hovedproblemet synes at være at skabe klarhed i en overgangsfase.

Jo tydeligere retsstillingen er, jo mindre kan der laves chikane om.

I det følgende kommenteres de enkelte forslag i den rækkefølge, de fremgår af forslaget.

§ 1 – om ændringer i forældreansvarsloven.

Pkt. 1 – om bortfald af fastsat eller aftalt samvær og fastsættelse af ferie.

Landsforeningen Børn og Samvær er principielt enig i forslagets intentioner men finder, at der bør strammes op i forhold til forslaget.

Vi er særligt tilfredse med, at forligstekstens forslag om muligheden for at fastsætte ferie også for bopælsforælderen forsøger at løse et praktisk stort konfliktfelt mellem forældrene.

Imidlertid finder vi det politiske forligs intentioner gemt temmelig langt væk i det konkrete forslag. Man skal langt ned i bemærkningerne for at blive klar over, at der indirekte ligger en mulighed for Statsforvaltningen i at blande sig i bopælsforælders ferie.

Forslaget bør ændres, så det direkte af lovteksten fremgår, at Statsforvaltningen kan træffe en samlet afgørelse om forældrenes ferier i al fald for så vidt angår hovedferierne.

Det bør stedse have for øje, at et af de største behov på hele forældreansvarslovens område er, at der træffes afgørelser, som minimerer de konfliktområder, som kan opstå.

Vi foreslår derfor en direkte hjemmel for Statsforvaltningen til at træffe afgørelse om fordeling af hovedferierne som supplement til det foreliggende forslag til § 21a og bemærkningerne hertil.

Endvidere foreslår vi, at det i bemærkningerne til den nye § 21a understreges, at Statsforvaltningen ved ansøgninger om suspension af samvær eller indskrænkning heraf, skal være hurtige til at træffe en midlertidig afgørelse om suspension, hvis der er begrundet tvivl om, hvorvidt samværet er bedst for barnet.

I dag er der utvivlsomt situationer, hvor børn alt for længe fastholdes i et minefelt i situationer, hvor samværet bør begrænses i en undersøgelsesfase.

Vi er enige i, at det i opbrudsfasen er vigtigt, at der ikke bliver et længere hul i kontakten mellem forældre og børn men finder som nævnt, at forslaget mangler præcisering af behovet for en akut midlertidig bopælsafgørelse, der gør en samværsafgørelse mulig.

Risikoen for chikanøs adfærd er langt mindre, hvis der er gået længere tid fra samlivsophævelsen, når der viser sig problemer omkring samværet. På det senere tidspunkt er det vores erfaring, at bekymringer om samværet har langt dybere reel baggrund.

Pkt. 2 - § 29, stk. 2 om midlertidige afgørelser.

Præciseringen af, at en midlertidig afgørelse gælder, indtil der foreligger en endelig afgørelse, giver ikke anledning til selvstændige bemærkninger. Men det bekymrer, at bemærkningerne knytter sig stærkt op til pkt. 3 om endelighedsbestemmelse.

Pkt. 3 - § 29, stk. 3 - om endelighed af midlertidige afgørelser.

Landsforeningen Børn og Samvær er ikke enig i denne bestemmelse men mener, at præciseringen af stk. 2 som nævnt ovenfor bør stå alene.

Det ligger i hele konceptet omkring midlertidige afgørelser, at de netop er midlertidige. Formålet er at sikre en vis kontinuitet. Heller ikke i dag er det tanken, at det helt store undersøgelsesapparat skal sættes i gang for at træffe en midlertidig afgørelse.

Som ovenfor nævnt er Statsforvaltningen tilbøjelig til at fastsætte et ganske omfangsrigt samvær som midlertidig afgørelse for ikke at foregribe grundlaget for en bopælsafgørelse eller en endelig afgørelse, når retssagen er sluttet.

Det er ikke udgangspunktet, at der skal være en egentlig deleordning, med mindre en række nærmere bestemte betingelser om forældrenes samarbejdsevner og om afstanden mellem forældrene er opfyldt.

Forslaget lægger op til, at der skal sættes yderligere turbo på de midlertidige afgørelser. Da kvaliteten i Statsforvaltningens arbejde i forvejen er præget af ressource-mangel og stres, må det forventes og frygtes, at denne tendens forstærkes under en endnu hurtigere sagsbehandling.

For en ordens skyld bemærkes, at der i dag er en del sager, hvor bopæl eller forældremyndighed sendes i retten, men hvor Statsforvaltningen realitetsbehandler en sag om samvær, uden at der er truffet en midlertidig afgørelse. Såfremt bopælen ikke ændres af retten i forhold til Statsforvaltningens samværsafgørelse, vil en ny sag om samvær kunne afvises allerede efter den nugældende § 39. Flyttes bopælen, vil der foreligge en sådan ny situation under alle omstændigheder, at sagsbehandlingen i Statsforvaltningen må gå igennem en ny sag.

Vi mener derfor, at forslaget til § 29, stk. 3 bør udgå.

Pkt. 4 - §29a om forcering af midlertidige afgørelser.

Vi kan tilslutte os forslaget på det punkt især i lyset af, at det også her er fremhævet i bemærkningerne, at et hurtigt fastsat standardiseret samvær alene skal gælde i situationer, hvor der ikke er kontakt mellem barn og forældre, og hvor der ikke er omstændigheder, der kan begrunde, at afbrydelsen af kontakten vil være bedst for barnet.

Forslagets afsluttende bemærkninger til pkt. 4 fører til vores gentagelse af, at endelighedsbestemmelsen bør udgå.

Pkt. 5 – mødepligt i Statsforvaltningen.

Vi oplever enkelte situationer, hvor man kan mistænke en part for at spekulere i virkningen af udeblivelse fra møder i Statsforvaltningen. Men det er nu ikke noget, der fylder meget og slet ikke som en udbredt trend.

Efter vores bedømmelse er forslaget om mødepligt ikke et, der i sig selv vil være revolutionerende for den samlede pakkes succes.

Især præciseringen i overvejselsesafsnittet pkt. 3.4.2. om processuel skadevirkning af ikke at deltage aktivt virker relevant i bestræbelser på at speede processen op.

Samlet opfatter vi punktet som ikke væsentligt og frygter egentlig mest, at Statsforvaltningen trods bemærkningerne vil benytte en anmodning om udsættelse for at kunne medtage bisidder eller advokat som springbræt til at forhindre deltagelse af sådanne.

Statsforvaltningen hverken kan eller bør vurdere på en parts behov for ikke at sidde alene i Statsforvaltningen.

Pkt. 6 – § 32 a - hjemmelen til børnesagkyndig rådgivning i Statsforvaltningen under en fogsags.

Landsforeningen Børn og Samvær er principielt enig i, at fogsager om samvær kan være meget problematisk og opleves dramatisk for børnene.

De øvrige forslag i pakken har haft en opspeedning af processen som hovedløsning for at undgå samarbejdschikane. Forslaget om børnesagkyndig rådgivning forud for en fysisk fogsedforretning har det stik modsatte som konsekvens på et tidspunkt, hvor afgørelsen er truffet men blot skal eksekveres.

Vi er meget enige i, at en fogsedforretning med magtanvendelse kan være dramatisk for børnene. Vi tror også, at inddragelse af en børnesagkyndig psykolog i processen kan være fremmede for forældrenes evne til at indse det fornuftige i at efterleve den afgørelse, som er truffet af Statsforvaltningen eller retten.

Derimod er vi ikke enige i, at den rigtige model er at sende sagen midlertidigt tilbage til Statsforvaltningen til børnesagkyndig rådgivning.

Fogedretten er en eksekveringsmyndighed inden for domstolssystemet, som skal føre afgørelser ud i livet på den mest effektive måde med fokus på, hvordan det gøres bedst for barnet.

Signalværdien i overhovedet at sende sagen tilbage til Statsforvaltningen kan forlede parterne til at tro, at realitetsbehandlingen skal starte forfra. Børnesagkyndig rådgivning er det måske allersvageste tilbud, som ligger på Statsforvaltningens hyld til forældrene.

Adskillelsen mellem fogedsagen og den børnesagkyndige rådgivning virker uheldig.

Retterne bruger i forvejen psykologer i forældreansvarssager. Det forekommer langt mere naturligt, at fogedretten gør brug af det korps af børnesagkyndige, der i forvejen knyttes til retterne.

Vi foreslår derfor, at § 32 a udgår af forslaget, men at de samme intentioner indarbejdes i retsplejeloven, jfr. bemærkningerne nedenfor til § 2.

Pkt. 7 – automatisk erstatningssamvær.

Automatisk erstatningssamvær ses ikke at være en direkte del af den politiske aftale. Med afsæt i, at formålet overordnet er at sikre en kontinuerlig kontakt uden afbrydelser, er det afgjort besnærende at fastsætte regler om automatisk erstatningssamvær.

Vi er også enige i bemærkningernes intention om at lægge op til administrative bestemmelser, der har til formål at skabe klarhed over umiddelbare konsekvenser af et ikke gennemført samvær.

Den foreslåede lovtekst er alene en hjemmelsbestemmelse, og bemærkningerne indeholder derfor rammerne for, hvad der bør træffes bestemmelse om i en bekendtgørelse.

Vi henstiller, at der i bemærkningerne indsættes et afsnit, der klargør, at bekendtgørelsen senere vil blive sendt i høring og præciserer formålet om i videst muligt omfang at kunne bestemme automatisk erstatningssamvær. Der kan dog være særlige omstændigheder, der gør at et samvær konkret ikke er blevet til noget af hensyn til barnet.

En så regid automatisering, som der umiddelbart lægges op til i forslaget, bør overvejes nuanceret i forbindelse med udstedelse af bekendtgørelsen. Hensyn både til barnet og begge forældre kan føre til, at det automatiske erstatningssamvær måske ikke præcist skal være den næste weekend.

Afvejningen mellem behovet for ikke sagsbehandlingskrævende automatik og et lidt bredere hensyn giver anledning til, at alle bør kunne overveje detaljerne i forbindelse med udstedelse af bekendtgørelsen.

§ 2 – om ændringer i retsplejeloven.

Pkt. 1 – retsplejelovens § 537 – om børnesagkyndig rådgivning under fogedsag.

Som nævnt ovenfor foreslår vi, at det børnesagkyndige relevante fokus under en fogedsag holdes i fogedrettens regi.

Allerede de nuværende regler indeholder bestemmelser, der har til formål at sikre, at fogeden holder fokus på, hvad der er bedst for børnene. Det sker med reglerne om, at der i fogedprocessen sker inddragelse af en børnesagkyndig og en repræsentant for kommunen til at varetage barnets interesser (nuværende § 537 stk. 4).

Det kunne i bestemmelsen tilføjes, at den børnesagkyndige kan tilbyde forældrene børnesagkyndig rådgivning. Endvidere kan det i lighed med forslaget til forældreansvarsloven § 32a, som vi reelt foreslår indarbejdet i retsplejeloven, bestemmes, at fogedretten kan udsætte sagen på denne rådgivning.

Bemærkningerne til bestemmelsen i forældreansvarsloven kan i vidt omfang overføres til den foreslåede ændrede § 537, stk. 4.

Vi ser to hovedformål med vores forslag til ændring. Det ene er signalværdien, som vi har omtalt foran.

Mindst lige så vigtigt er det, at fogeden med vores forslag har mulighed for at følge bedre med i forløbet og dermed i virkeligheden lettere vil kunne træffe en kvalificeret afgørelse om, hvordan gennemførelse af afgørelsen kan gøres bedst for barnet.

Hele grundtanken i børnesagkyndig rådgivning er, at der er vandtætte skotter mellem rådgivning og sagsbehandling. I processen i øvrigt både i Statsforvaltningen og i retten, benyttes børnesagkyndige både til at gennemføre børnesamtaler og børnesagkyndige undersøgelser, der ikke er adskilt med vandtætte skotter til sagsbehandlingen men tværtimod bruges netop som grundlag for afgørelsen.

Det er vores vurdering, at den samme børnesagkyndige kan varetage barnets interesser og i tilknytning hertil kan stå for rådgivning af forældrene om forløbet af gennemførelse af afgørelsen, der er truffet af en anden myndighed.

§ 3 – Ikrafttræden af loven.

Alle er tilsyneladende enige om, at der er behov for indgreb over for modvillige forældre især i situationer, hvor der ikke p.t. er kontakt mellem børnene og begge forældre.

Det forekommer derfor ærgerligt, at lovens ikrafttræden er foreslået til 1. oktober 2015. Vi forstår godt, at forslaget ikke kan gennemføres omgående men henstiller, at loven søges vedtaget hurtigt med et tidligere ikrafttrædelsestidspunkt.

Vi ser en åbenlys risiko for yderligere udskydelse, såfremt loven først agtes vedtaget inden grundlovsdag i overensstemmelse med sædvanlig lovprocedure. Her tænker vi selvfølgelig på sandsynligheden for, at der udskrives valg i foråret 2015.

Da der synes at være politisk konsensus om behovet for ændringer, bør forslaget kunne vedtages og træde i kraft tidligere.

Yderligere forslag inden for hovedoverskriften samarbejdschikane.

Transport i forbindelse med samvær.

I 2012 pillede man reelt transport ud af det område, som Statsforvaltningen skal tage stilling til i en samværs sag. Det er rigtig uheldigt og fører til reel konfliktoptrapning i samarbejdet mellem forældrene.

Vi henstiller derfor, at der i selve loven igen sættes bestemmelser ind om transporten til og fra samvær.

Signalværdien vil være stor i, at det i loven præciseres, at hovedreglen er, at den ene forælder henter til samvær og den anden henter fra samvær, og at udgifterne til transporten deles.

Der er hjemmel til at træffe afgørelse om transport i de gældende regler, men fra toppen af systemet er der givet regid besked om, at man simpelthen ikke må træffe transportafgørelser.

Sandheden er altså, at den nuværende retsstilling er selvstændig konfliktoptrappende.

Forældremyndighed og bopæl ved samarbejdschikane.

Skilsmissepakken omhandler kun kontaktbevarende samvær men ikke selve det grundlæggende spørgsmål om, hvor børnene skal bo, eller hvem der skal have forældremyndigheden.

Især bopælsspørgsmålet er afgørende for, at man overhovedet kan fastsætte samvær.

Forarbejderne til forældreansvarsloven lægger op til at det skal tillægges betydning også ved placering af forældremyndighed eller bopæl, såfremt der foreligger samværschikane.

Alligevel ser vi en famlende domspraksis. Det må erkendes, at vurderingen af samarbejdschikane er vanskelig også for domstolene.

Det er helt oplagt forældreansvarslovens § 4 (bedst for barnet-bestemmelsen), der kommer til at spøge i dommernes sind. Man er tilbageholdende med at drage en konsekvens, som kan opfattes som vidtrækkende.

Det er vidtgående at flytte bopælen for et barn, som har været hos mor hele tiden, over til en far, som barnet måske endda dårlig nok har fået lov til overhovedet at blive bekendt med eksistensen af.

Men den etiske overvejelse er alligevel nødt til at blive ført til ende.

Ønsker vi, at forældreansvarslovens hovedtese om samarbejde, skal være den realistiske hovedregel? Eller er vi reelt indstillede på, at den ene part ved sin adfærd kan håndhæve en ejendomsret til barnet baseret på et konsekvent ikke reelt begrundet ønske om ikke-samvær?

Både i de oprindelige bemærkninger til forældreansvarsloven og til 2012-ændringerne, er der stort fokus på samarbejdschikane, som alle i al fald principielt ser som uacceptabel.

Vi kunne derfor ønske, at det i al fald i de indledende bemærkninger til det nye lovforslag antydes, at der er opmærksomhed rettet mod domstolenes fokus på konsekvenserne af samarbejdschikane.

Også vi finder, at det kan være rigtig svært at flytte bopælen for et barn, som måske utvivlsomt er mest knyttet til den forælder, som det aktuelt bor hos.

Hensynet til barnet vejer tungt, men hvis der foreligger massiv samarbejdschikane, kan alternativerne sagtens være et godt nok liv os mor uden kontakt med far – sat over for et godt nok liv hos far med kontakt til mor.

Med venlig hilsen

Landsforeningen Børn og Samvær

Viggo Bækgaard
Formand og Talsmand
advokat (H)

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

27. oktober 2014

Sendes pr. mail til familieret@sm.dk og mjo@sm.dk

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)

Landsorganisation af Kvindekrisecentre (LOKK) har som hovedopgave at stoppe og afhjælpe vold mod kvinder og børn. LOKK's arbejde er partipolitisk neutralt, men LOKK arbejder ud fra et kvindepolitisk grundlag og med et samfundsmæssigt perspektiv, der skal synliggøre, forebygge, og eliminere vold mod kvinder og børn.

LOKK er derfor meget optaget af, hvordan børn i voldsramte familier bedst kan hjælpes også i sager vedr. forældreansvar, og hvordan man sikrer, at volden og dens konsekvenser rækker mindst muligt ind i børnenes tilværelse, også efter børnenes forældre har ophævet samlivet.

Desværre oplever alt for mange børn stadig vold i familien - både begået mod deres mor eller mod barnet selv.

Børn traumatiseres af og tager dybt skade af vold, og det er af afgørende betydning, at vi som samfund hele tiden gør vores allerbedste for at sikre, at barnets tarv skal komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for social velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer.

LOKK takker for muligheden for at kommentere på ovennævnte udkast til lovforslag, hvis formål og initiativer vi grundlæggende hilser velkommen, idet vi i LOKK tager afstand fra alle former for udøvelse af samarbejdschikane i sager omhandlende forældreansvar.

Hos LOKK værdsætter vi, at der er taget politisk initiativ til at ændre forældreansvarsloven, da vi og vores medlemmer i vores daglige arbejde møder konsekvenserne – både de tilsigtede og de utilsigtede - af den nugældende lovgivning samt administrationen af den.

LOKK mener, at det er afgørende, at der i debatten vedr. forældreansvar og udmøntningen heraf holdes et knivskarpt fokus på lovens hovedformål, nemlig den bedste mulige varetagelse af barnets tarv, både i de familier, der kan fungere indenfor de sædvanlige rammer, og i de familier, der lever med vold.

Barnets tarv er lovens hovedfokus, og det er afgørende at sikre, at barnet i praksis ved udmøntningen af loven og i skyggen af umiddelbart anerkendelsesværdige gode intentioner ikke ender med at blive taget som gidsel i forældrenes magtkampe, og at barnets ret til begge sine forældre derfor hverken i teori eller i praksis i ligestillingens navn bliver synonymt med forældrenes ukrænkelige lige ret og adgang til barnet, uagtet hvad der reelt er til barnets bedste.

LOKK frygter imidlertid, at det store politiske fokus på sager, hvor der udøves chikane af den ene forælder, kan have store konsekvenser for de børn, hvor den ene forælder har en god grund til at holde barnet væk fra den anden forælder. Generelt savnes i udkastet til lovforslaget en egentlig definition af begrebet samarbejdschikane – således, at det ikke alene er op til den enkelte sagsbehandler i Statsforvaltningen at anlægge denne vurdering, og LOKK opfordrer til, at det endelige lovforslag indeholder en sådan definition.

Initiativerne i nærværende udkast til lovforslag tager udgangspunkt i, at det har en positiv indvirkning på barnet at have samvær med begge sine forældre. Formålet med lovforslaget er derfor, at barnet får lige ret til begge forældre. Dette formål er meningsfyldt i familier, hvor der ikke sker vold, misbrug eller overgreb.

I LOKK oplever vi via vores medlemmer fortsat, at børn udleveres til samvær med en voldelig forælder, som hverken har erkendt volden eller har modtaget behandling for udøvelse af volden. Dette sker, både fordi der lægges vægt på forældrenes ret til barnet, og fordi bevisbyrden ofte er vanskelig for den voldsudsatte at løfte. I ganske få tilfælde bliver vold i nære relationer anmeldt, og endnu sjældnere bliver den voldelige partner sigtet og dømt. Mange sager med vold i familien ender derfor slet ikke i Statsforvaltningens "særlige spor" for sager, hvor der er vold i familien, og der tages derfor heller ikke hensyn til historikken, når samværet skal fastsættes.

Det er derfor LOKK's vurdering, at det er afgørende at sætte fokus på, hvorledes der sikres den nødvendige professionelle viden og kompetence i forhold til visitation til rette spor – "det særlige spor" i statsforvaltningen.

Oftentimes bliver det et spørgsmål om påstand mod påstand, og med det store fokus på chikanesager kan vi i LOKK kun frygte, at sagerne ikke bliver undersøgt til bunds. Denne frygt forstærkes kun yderligere af de manglende økonomiske ressourcer i Statsforvaltningen til at foretage reelt tilbundsgående undersøgelser – fx så der i større omfang blev indhentet sagkyndige erklæringer fx fra vores medlemmer – en i loven allerede eksisterende mulighed som vi erfarer desværre meget sjældent benyttes. LOKK's generelle oplevelse er, at børnesagkyndige og jurister i Statsforvaltningen mangler viden om vold i hjemmet, og hvad volden gør ved de voldsudsatte – voksne såvel som børn.

Hvordan sikrer vi børn en barndom fri for vold, når bevisbyrden er svær at løfte for voldsudsatte? I LOKK ved vi, at viden om voldens konsekvenser og dynamikker i nære relationer er en helt afgørende faktor. Det er nødvendigt, at fagpersonale med viden om vold indhentes til sager både i kommunen og i Statsforvaltningen. De skal være med til at spotte de meget varierende tegn på

vold, som kun eksperter på området har kompetence til at opdage. Enhver antydning af vold i familien burde ikke udløse chikanemistanke, men derimod en dybdegående undersøgelse foretaget af kompetent personale med viden om vold. Desværre er realiteten, at vi alt for ofte oplever, at en mor mistænkes for samarbejdschikane, hvis hun fortæller om vold i hjemmet.

LOKK skal derfor benytte lejligheden til at opfordre til, at kommunerne og Statsforvaltningen i højere grad end tilfældet er i dag, benytter den i loven allerede eksisterende mulighed for at indhente sagkyndige erklæringer fx ved mistanke om vold i familien.

Set fra et samfundsøkonomisk perspektiv, er det derudover for dyrt at undlade at tage LOKK's kritik af den nuværende forældreansvarslov alvorligt, idet det er empirisk underbygget, at en meget stor del af de voksne, som udøver vold i familien selv har oplevet vold i familien som børn.

Nedenfor følger LOKK's bemærkninger til de konkrete initiativer fremsat i nærværende udkast til lovforslag:

Ad 3.2) Afløsning og bortfald af samvær – automatisk erstatningssamvær og barnets ferie med forældrene.

" § 21a: Fastsat eller aftalt samvær bortfalder kun, når forældrene har aftalt det, eller statsforvaltningen har truffet afgørelse om bortfald af samvær efter lovens § 21".

LOKK vurderer, at ændringen uanset initiativets gode intention utilsigtet kan medføre, at et barn skal udleveres til erstatningssamvær eller ferie hos en voldelig forælder, uanset at bopælsforælderen har haft valide grunde til at afløse samværet.

Det er således væsentligt, at Statsforvaltningen ved ansøgning fra bopælsforælderen om bortfald af erstatningssamvær foretager en tilbundsående undersøgelse af fx påstande om vold i familien, og at sådanne påstande nævnt i ansøgninger om bortfald af erstatningssamvær ikke per se stemples som udtryk for chikanøs adfærd og dermed afvises af Statsforvaltningen efter FAL § 39, stk. 1 uden yderligere undersøgelser.

Hvis voldsudsatte *ikke* ender i det tilsigtede "særlige spor", skal ethvert samvær bero på, hvad der er til barnets bedste, og et erstatningssamvær bør således ikke gennemføres, hvis det har store omkostninger for barnet. Det må aldrig være forældrenes ret til barnet, som overskygger barnets tarv.

Ad 3.3) Midlertidige afgørelser om samvær

" § 29 a: Statsforvaltningen skal træffe en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær hurtigst muligt og inden 3 uger efter modtagelse af en anmodning om fastsættelse af samvær".

LOKK er enig i, at det er vigtigt at have fokus på at mindske de i forvejen urimeligt lange sagsbehandlingstider i Statsforvaltningen og anerkender derfor initiativet. Dette må imidlertid aldrig ske på bekostning af en grundig sagsbehandling.

Særligt hvis voldsudsatte *ikke* ender i det tilsigtede "særlige spor", vurderer LOKK, at der er en risiko for, at tidsfristen for sagsbehandlingen på 3 uger medfører, at sager træffes uden de nødvendige ressourcer og viden og dermed risikerer at gå på kompromis med lovens intention om, at alle afgørelser skal træffes efter, hvad der er bedst for barnet.

Ad 3.3.2.2) Endelighed af midlertidige afgørelser om samvær

" § 29, stk. 3: Midlertidige afgørelser om samvær truffet under en forældremyndigheds- eller bopæls sag bliver automatisk endelige, så sager ikke unødigt starter forfra."

Forslaget lægger op til at minimere konflikterne mellem forældrene, uanset at der efter LOKK's opfattelse vedr. ovenstående initiativ alene er tale om et initiativ, hvor signalværdien af allerede eksisterende forvaltningspraksis lovfæstes, men LOKK skal på ny benytte lejligheden til at understrege, at hensynet til at minimere konflikterne forældrene imellem aldrig må ske på bekostning af en sagkyndig og dybdegående undersøgelse af, hvad der er bedst for barnet.

LOKK frygter, at der ikke er tid nok til at undersøge sagerne tilstrækkeligt til bunds, inden en midlertidig afgørelse skal træffes, og såfremt disse sager automatisk bliver endelige, vil det i sidste ende gå ud over barnets tarv, jf. ovenfor under ad 3.3. om de midlertidige afgørelser.

LOKK erfarer fra sine medlemmer, at Statsforvaltningen for sjældent benytter sig af lovens mulighed for at indkalde forældre og børn til mere end en børnesamtale, jf. FAL § 32, stk. 1, og skal således opfordre til at muligheden benyttes i større omfang fremadrettet, således at den reelle relation mellem barn og forælder kan afdækkes bedst muligt, idet denne relation efter LOKK's opfattelse skal danne fundamentet og begrundelsen for forvaltningens afgørelse om, at det aftalte/afgjorte samvær er til barnets bedste.

Ad 3.4) Mødepligt i statsforvaltningen

" § 31 a, stk. 2: Forældrene har pligt til at deltage i vejledningsmødet i statsforvaltningen i sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær med mindre helt særlige omstændigheder gør sig gældende."

I det omfang voldsudsatte *ikke* ender i det tilsigtede "særlige spor", vurderer LOKK, at der med ændringen vil være en risiko for, at en voldsudsat tvinges til at sidde i vejledningsmøde med voldsudøveren.

Uagtet muligheden for at mødet holdes med forældrene hver for sig fastholdes, eksempelvis fordi den ene forælder ikke ønsker at møde den anden på grund af voldelig adfærd, vurderer LOKK, at

det forhold, at mødepligten gøres til en "normalitet", kan medføre risiko for en tendens i retning af, at dette også på sigt vil blive pålagt i familier med vold, misbrug og overgreb. LOKK oplever således allerede i dag, at forældre nægtes adgangen til adskilte møder, selvom der har været vold i familien.

Ad 3.5) Børnesagkyndig rådgivning ved fuldbyrdelse af forældreansvar

"§ 32 a: At der i sager, der behandles i fogedretten, og hvor der skal ske tvangsfuldbyrdelse af en aftale/afgørelse om forældreansvar ved anvendelse af umiddelbar magt, tilbydes rådgivning hjemme hos forældrene hver for sig, inden der eventuelt sker tvangsfuldbyrdelse ved anvendelse af umiddelbar magt."

LOKK mener, at det grundlæggende er uforeneligt med barnets tarv at anvende fogedretten i sager vedr. forældreansvar.

LOKK er således enig i, at anvendelse af umiddelbar magt for at fuldbyrde en aftale/afgørelse om forældreansvar kan være en særdeles voldsom og ligefrem traumatiserende oplevelse for det involverede barn, og der er betydelige hensyn at tage til dette barn.

LOKK hilser forslaget om tilbud af rådgivning velkomment, men finder omvendt, at det nuværende fokus alene på de sager, hvor anvendelse af umiddelbar magt er eneste udvej, er for snævert (I 2013 blev 33 sager om tvangsfuldbyrdelse af en aftale/afgørelse om forældreansvar gennemført ved en udkørende fogedforretning med henblik på anvendelse af umiddelbar magt), og LOKK foreslår, at tilbuddet udvides til at omfatte samtlige sager, som ender i fogedretten med henblik på tvangsfuldbyrdelse, og ydermere henstiller LOKK, at det nuværende almindelige rådgivningstilbud i medfør af § 32 udvides betragteligt, således at sagerne eventuelt kan forliges langt tidligere i processen.

Dette vil samtidig understøtte de børnesagkyndiges muligheder for at give kvalificeret vejledning tidligt i forløbet med udgangspunkt i det enkelte barns behov. Her er det endnu engang vigtigt at understrege, at det i familier med vold skal foregå med forældrene hver for sig, og at der skal lægges vægt på barnets tarv, og at den børnesagkyndige rådgivning alene foretages af kvalificerede medarbejdere fx psykologer med særlig viden om typer af vold, voldsspiralen og voldsdynamikker.

Generelle bemærkninger vedr. forældreansvarsloven:

LOKK ønsker med ovenstående bemærkninger at sætte fokus på børn i familier med vold, misbrug og overgreb. Det er en bekymring, at LOKK kan konstatere, at der bygges videre på en lov, der ved sin ikrafttrædelse i 2007 og med ændringer i 2012, ikke levede og ej heller fortsat lever op til en tilstrækkelig sikring og beskyttelse af de mest udsatte børn. De børn der lever i og

med vold, misbrug og overgreb. Barnets ret til tryghed og omsorg trumfes fortsat af lovens fokus på forældrenes ret til deres barn.

- Fsva. samarbejdschikane er det positivt, at Statsforvaltningen i medfør af den eksisterende FAL § 39, stk. 1 kan afvise en forælders anmodning om ændring af samvær, hvis der ikke er "væsentlige nye oplysninger" i sagen.

Væsentlighedskriteriet forhindrer den "evindelige klager" i altid at have en verserende sag i Statsforvaltningen til stor gene og psykisk pres på den anden forælder og barnet.

LOKK opfordrer dog til, at der fremadrettet skal være et særligt politisk fokus på, om den i Statsforvaltningen afviste forælder, som led i samarbejdschikane mod den anden forælder, i stedet blot vil gribe til at benytte underretningspligten i SEL § 50 overfor kommunen, med den konsekvens, at den "evindelige klager" og den "evigt verserende sag" blot flyttes fra Statsforvaltningen til kommunen til uændret gene og psykisk pres på den forælder, som har fået afgjort en sag – ud fra barnets bedste - i sit favør i Statsforvaltningen.

- Afskaffelsen den 1. oktober 2012 af ret til domstolsprøvelse i afgørelser om samvær rejser efter LOKK's bedste overbevisning væsentlige menneskeretlige aspekter i relation til EMRK art. 6 om enhvers ret til en retfærdig rettergang ved en upartisk domstol, når der skal træffes afgørelse i en strid om vedkommendes borgerlige rettigheder – en rettighed som også tilkommer børn.

Det er problematisk, at man med den eksisterende ordning lader samværsspørgsmålet forblive i Statsforvaltningen, mens sagen om forældremyndighed og/eller bopæl behandles ved retten.

Det gav efter LOKK's opfattelse langt bedre mening tidligere, hvor retten kunne træffe en samlet afgørelse om forældremyndighed/bopæl og samvær, hvilket også er mere hensigtsmæssigt for familierne, der ikke skal udsættes for så mange forskellige institutioner, deres respektive afgørelser og den potentielle retraumatisering som kan være den naturlige følge af påny at skulle genfortælle sin historie overfor en ny myndighed.

LOKK foreslår derfor, at der oprettes en særlig familieretsdomstol, som besidder den nødvendige viden til at behandle sager om forældreansvar, også i familier hvor en forælder er voldsudsat. LOKK kan frygte, at det nuværende lovforslag i højere grad tager højde for en hurtig sagsbehandling med det intenderede formål at minimere konflikter mellem forældrene, og i mindre grad har fokus på barnet og den voldsudsatte forælder, som måske ikke tør eller er i stand til at anmelde sin partner for vold.

- Som konsekvens af, at kompetencen til at træffe afgørelser vedr. samvær nu alene er tillagt Statsforvaltningen, er den mulighed for gratis juridisk bistand, som ligger i advo-

katpålægget i forbindelse med en afgørelse om ret til at føre fri proces for domstolene forsvundet, hvilket LOKK oplever som en væsentlig retssikkerhedsmæssig indskrænkning, specielt under hensyntagen til at en aftale om samvær indgået i Statsforvaltningen alt andet lige må forventes at danne præcedens for en eventuel sag om forældremyndighed/bopæl, som skal afgøres ved retten.

LOKK opfordrer til, at der fremadrettet tilbydes gratis retshjælp til forældre i forbindelse med sagernes behandling i statsforvaltningen.

- Vi har endvidere med stor bekymring bemærket os de meget begrænsede yderligere ressourcer, som tilføres Statsforvaltningen, og har svært ved at forstå, hvordan Statsforvaltningernes medarbejdere, som i forvejen er meget pressede, skal kunne løse yderligere opgaver inden for denne ramme. Hertil kommer, at fogedretterne, som også må forventes at få øget deres arbejdsmængde betydeligt, slet ikke tilføres yderligere ressourcer.

På vegne af LOKK,

Sekretariatschef Ditte Wenzel

Høringssvar fra mandecentret til udkast til lovforslag om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.).

Hermed mandecentrets høringssvar. Mandecentret dækker centrene i København og Aarhus (begge med bomulighed) samt frivilligindsatsen i Aalborg, Silkeborg og Nykøbing Falster.

Overordnet set finder vi det glædeligt, at lovforslaget udtrykker et enigt folketings vilje til at gøre noget ved den samarbejdschikane, som hidtil har kunnet florere med de sørgelige konsekvenser for ikke mindst børnene, som TV2's og andre mediers omtale i løbet af 2014 har påvist.

Vi er også glade for lovforslagets overordnede udgangspunkt, nemlig at bevare fokus på barnets perspektiv, herunder barnets ret til kontakt med begge forældre.

Jeg vil nu gå over til vores kommentarer til de enkelte konkrete forslag til forbedring af den nuværende tilstand.

Kommentarer

§1, pkt. 1:

Mandecentret er ganske enig.

§1, pkt. 2:

Ingen kommentar.

§1, pkt. 3:

Vi er enige i intentionen: at det ikke skal være nødvendigt for samværsforælderen at ansøge på ny. Det er dog vigtigt, at en eventuel ansøgning fra samværsforælderen side om ændring af den midlertidige afgørelse ikke automatisk bliver ramt af § 39, stk. 1 med den begrundelse, at forholdene ikke har ændret sig væsentligt. (Det er naturligvis også vigtigt, at bestemmelsen ikke gælder en afgørelse efter den nye § 29 a, men det lægges der - så vidt vi kan se - heller ikke op til.)

§1, pkt. 4:

En rigtig god bestemmelse. **MEN vi finder det også nødvendigt, at der sættes en frist på, hvornår det kontaktbevarende samvær senest skal finde sted første gang, f.eks. senest 3 uger efter statsforvaltningens afgørelse (dvs. senest 6 uger efter forvaltningens modtagelse af anmodningen).** Dette for at sikre, at intentionen om hurtig genoptagelse af samværet virkeliggøres i praksis.

§1, pkt. 5:

En god bestemmelse. Vi mener dog også, at **tværfaglige møder bør være omfattet af mødepligt.** I modsætning til tilbuddene om børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling udgør de tværfaglige møder en del af den egentlige sagsbehandling og en udeblivelse herfra vil derfor også kunne sinke sagens belysning og færdigbehandling.

§1, pkt. 6:

Vi er enige i intentionen: at beskytte barnet imod at skulle opleve en tvangsmæssig udlevering. Se også kommentar til §2.

§2:

Det er vigtigt at fastholde, at der er tale om hastende sager, som kun meget sjældent bør kunne udsættes af fogedretten i mere end 2 uger.

§3:

Det er lang tid at vente på denne forbedring, men vi finder, at argumenterne herfor er tilstrækkeligt gode. I øvrigt er vi enige i de forskellige tidspunkter for at tage lovforslagets bestemmelser i anvendelse.

§4:

Ingen kommentar.

Herunder følger mandecentrets generelle kommentarer til lovforslagsudkastet:

Lovforslaget rummer nogle væsentlige indbyggede svagheder i forhold til virkeliggørelsen af dets gode intentioner. **Svaghederne hænger sammen med begreberne "begrundet tvivl", "tvivl", "påviselig grund" og "væsentlig grund"**, som anvendes i de generelle bemærkninger pkt. 2 og flere senere steder i sammenhæng med forhold, som kan forårsage, at der IKKE skal fastsættes kontaktbevarende samvær.

Det store spørgsmål i forbindelse med de nævnte begreber er: **Hvordan defineres de? Hvornår er der tale om begrundet tvivl?** Hvornår er en grund tilstrækkelig væsentlig til, at barnets ret til samvær med begge forældre skal tilsidesættes? Det nærmeste, lovforslagsudkastet kommer en definition, er i de generelle bemærkninger pkt. 1.2 og pkt. 2: "f.eks. i tilfælde af misbrug, fysisk eller psykisk vold i familien, overgreb e.l."

Straks bliver det uomtvisteligt nødvendigt at stille det næste definitionsspørgsmål: **Skal disse tilfælde af misbrug, fysisk eller psykisk vold osv. blot være påstået, skal de være sandsynliggjort, eller skal de på en eller anden måde være dokumenteret?**

Hvis de som hidtil nærmest blot skal være udokumenterede påstande, er mandecentret bange for, at den praktiske nytte af lovforslaget vil vise sig at være begrænset. Ligeledes: Hvis det i sig selv tæller som dokumentation, at bopælsforælderen har fået midlertidig bolig på et kvindekrisecenter, vil det også stadig være status quo. (Det er vores erfaring, at kvindekrisecentrene ikke foretager nogen prøvelse af de påstande, de boligsøgende kvinder fremsætter. Tværtimod ses det som en del af arbejdet at tro kvinderne på deres ord. Denne indstilling bliver givet ukritisk videre til statsforvaltningen, såfremt et ophold på kvindekrisecenter i sig selv udgør dokumentation for kvindens påstande om manden. Det skal i den forbindelse bemærkes, at fremsættelsen af falske påstande meget sjældent får konsekvenser for den fremsættende part, selv når det viser sig helt tydeligt, at de var falske.)

Mandecentret er naturligvis enig i, at barnet skal beskyttes, hvis der vitterligt er tale om en overgribende samværsforælder. Men **SAMTIDIGT skal barnets ret til kontakt til begge forældre beskyttes**. Er der tvivl om påstandenes rigtighed, altså om påstande, der ikke er sandsynliggjort og endnu mindre reelt dokumenteret, kan folkettinget medvirke til at beskytte barnets ret til samvær samtidigt med, at man beskytter det imod misbrug, vold og overgreb, ved at pålægge statsforvaltningen at **fastsætte OVERVÅGET kontaktbevarende samvær**.

Det skal være mandecentrets afsluttende opfordring til samtlige partier i folkettinget at inkorporere denne vigtige ændring af loven i det foreliggende udkast til lovforslag.

Venlig hilsen
Mandecentret

Morten Kjær Egebjerg
Konst. leder, Fundamentet

Jan Lindell
Leder, mc Kbh.

Kim Nidam
Leder, mc Aarhus

Høringsvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (imødegåelse af samarbejdschikane m.v.).

Den 27. oktober 2014

1. Generelle bemærkninger

Mødrehjælpen har med interesse læst udkast til lovforslag om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven, som har til formål at imødegå situationer, hvor barnet ikke har kontakt til den ene forælder. Mødrehjælpen er grundlæggende enig i intentionen om at sikre, at barnet løbende har kontakt til begge sine forældre, så længe det støtter op om barnets tarv.

Mødrehjælpen
Direktionen
Nørre Voldgade 80
1358 København K

Tlf. 33 45 86 40

adm@moedrehjaelpen.dk
www.moedrehjaelpen.dk

Protektor
HKH Kronprinsesse Mary

Der er ingen tvivl om, at det er en yderst belastende situation for barnet, hvis det ikke har kontakt til den ene forælder som følge af konflikter mellem forældrene. Mødrehjælpen undrer sig dog over, at man med lovforslaget alene ønsker at håndtere disse situationer med fokus på forældrenes rettigheder og ikke samtidig sikrer ekstra støtte til alle forældre med et højt konfliktniveau herunder særlig støtte til de voldsudsatte familier. I familier med højt konfliktniveau og særligt i voldsudsatte familier vil mange børn være i risiko for at opleve alvorlige belastninger.

Mødrehjælpen mener derfor, at forslaget grundlæggende mangler et fokus på støtte til familier med højt konfliktniveau via et konfliktforebyggende mæglingsspor varetaget af socialfaglige og børnesagkyndige medarbejdere, og hvor fokus ligger på etablering af samarbejdet og barnets tarv, jf. den politiske aftale af 3. september 2014 om initiativer til imødegåelse af samarbejdschikane i sager efter forældreansvarsloven, hvoraf et fokus på en tidlig forebyggende indsats fremgår. Både i Norge og Australien er der gode erfaringer med obligatorisk mægling, som kan inddrages i en dansk model. Derudover mangler der også et fokus på særlig støtte til de voldsudsatte familier, hvor et mægling ikke er den rette løsning men tværtimod kan forværre situationen for den voldsudsatte, hvilket kan udgøre en alvorlig risiko for barnets trivsel.

Lovforslaget bærer tydeligt præg af en intention om at styrke samværsforældrens rettigheder i kraft af bl.a. forslag om, at samvær kun kan bortfalde efter forældreaftale eller statsforvaltningens afgørelse og automatisk erstatningssamvær. Mødrehjælpen er dog bekymret for, at det ikke for alvor bliver muligt med ændringerne i det foreliggende lovforslag at imødegå situationer, hvor barnet ikke har kontakt til den ene forælder.

Problemet med lovforslaget er, at man, i bestræbelserne på at ville sikre barnets kontakt til begge forældre, lægger meget vægt på at beskrive forældrenes ret til kontakt med barnet, og fokus på barnets trivsel og tarv tenderer således til at forsvinde. Dette ses særligt tydeligt i lovforslagets bemærkninger i afsnit 3.2.2.2 om automatisk erstatningssamvær. Her fremgår det, at barnets kontakt til samværsforælderen ikke bør svækkes ved at aftalte eller fastsatte samvær aflyses og at: *"Hensynet til, at barnet har kontakt med begge forældre, vægtes således tungere end barnets deltagelse i andre aktiviteter."*

Mødrehjælpen mener ikke, at man generelt kan konkludere, at barnets kontakt til samværsforælderen altid er vigtigere end barnets aktiviteter, da det afhænger af, hvilke aktiviteter der er tale om, barnets alder, og hvilken betydning aktiviteterne har for barnet.

Det er problematisk med et så stærkt fokus på forældrenes rettigheder, da lovforslaget skal regulere et samarbejde mellem forældre, der må forventes at ville have et meget højt konfliktniveau. Forældre med særligt udtalte konflikter har ofte mere blik for egne end barnets behov, og Mødrehjælpen er derfor bekymret for, at lovforslaget kan have den utilsigtede konsekvens at understøtte disse forældres behov for primært at fokusere på deres krav/behov fremfor, hvordan de bedst kan hjælpe deres barn i en vanskelig situation.

Mødrehjælpen ser det som et grundlæggende problem, at sager med et højt konfliktniveau mellem forældre primært søges løst med afsæt i et fokus på rettigheder og juridiske fagkompetencer og i mindre grad inden for en socialfaglig ramme (psykologer, familierapeuter mv.) med fokus på støtte til barnet samt forældrenes konfliktbearbejdning og samarbejde om barnets trivsel.

Mødrehjælpen vil i det følgende kommentere på lovforslagets enkelte dele i forhold til, hvordan disse vurderes at kunne bidrage til forslagets formål om at imødegå sager, hvor barnet ikke har kontakt til den ene forælder herunder sikre barnets tarv i disse sager.

2. Specifikke bemærkninger

1. Lovforslagets bemærkninger om det særlige spor (afsnit 1.2)

Mødrehjælpen finder, at Ankestyrelsens køreplan om det særlige spor, som blev fremlagt i marts 2014, tilvejebringer god og relevant information om samarbejdsmuligheder mellem statsforvaltningen og kommunerne, i kraft af hvilket myndighederne får bedre muligheder for at støtte de konfliktprægede skilsmissefamilier. Mødrehjælpen kan dog ikke genkende lovforslagets bemærkning om, at der generelt arbejdes på tværs af myndigheder i de særligt "tunge" sager. Det er således Mødrehjælpens indtryk, at statsforvaltningen og kommunerne generelt ikke formår at arbejde sammen og udveksle brugbar viden mhp. at kunne støtte bedst muligt op om barnet og forældrenes samarbejde i sager om forældremyndighed, samvær mv.

Desuden har Mødrehjælpen oplevet, at der sjældent gøres brug af øvrige myndigheders redskaber til at håndtere til nogle af de særligt "tunge" skilsmissegager. Politiet udnytter f.eks. sjældent muligheden for at give polititilhold i situa-

tioner, hvor der er fælles forældremyndighed og aftale om samvær, men hvor en voldsudøver er blevet dømt for at have udøvet vold mod den anden forælder. I sådanne situationer kan et polititilhold være af stor betydning for at sikre den voldsudsatte ro og stabilitet og mulighed for at kunne varetage sit barns hverdag og trivsel.

2. Ikke bortfald af samvær og automatisk erstatningssamvær (afsnit 3.2.2.1 og 3.2.2.2)

Mødrehjælpen er enig i, at det er vigtigt at imødegå situationer, hvor barnet ikke har kontakt til den ene forælder, hvis dette er en belastning for barnet. Mødrehjælpen tvivler dog på, at man kan genetablere barnets tabte kontakt til den ene forælder ved alene at indføre regler om, at samvær kan kun aflyses efter forældreaftale eller statsforvaltningens afgørelse (ikke bortfald af samvær) eller, at der automatisk udløses erstatningssamvær, hvis samvær ikke gennemføres.

Således vurderes en omfordeling af rettigheder mellem samværs- og bopælsforælder ikke for alvor at kunne sikre et bedre samarbejde mellem forældre med så et højt konfliktniveau, som vil være i disse sager. Når konflikterne præger forældrene så stærkt, vil en chikanerende bopælsforælder næppe lade sig påvirke af en bestemt fordeling af rettigheder mellem samværs- og bopælsforælder. I værste fald kan der som ovennævnt ske det, at lovforslaget bidrager til at intensivere forældrenes kamp om barnet og dermed fastholder dem i en situation, hvor de ikke har fokus på barnets behov.

3. Midlertidigt kontaktbevarende samvær (afsnit 3.3.2.1)

Mødrehjælpen anerkender lovforslagets intention om at sikre hurtigere midlertidige afgørelser ved, at der indføres en fremrykket tre-ugers frist for midlertidige afgørelser samt en mulighed for at fastsætte et standardiseret minimumssamvær i situationer, hvor en midlertidig afgørelse ikke kan træffes inden for tre uger.

Mødrehjælpen kan dog være bekymret for, at de nye skærpede krav kan risikere at presse statsforvaltningen i en sådan grad, at der ikke er tid til og mulighed for at foretage en tilstrækkelig grundig belysning af de afgørende forhold i en sag, så man med den fornødne sikkerhed kan træffe en midlertidig samværsaftagelse, som sikrer barnets trivsel.

Mødrehjælpen har bemærket, at statsforvaltningen med det nuværende lovforslag fortsat vil have mulighed for at udskyde midlertidige afgørelser eller se bort fra alternativet om standardiseret minimumssamvær, hvis der er usikkerhed om, hvorvidt kontaktbevarende samvær er til barnets bedste. Det ændrer dog ikke indtrykket af, at der i lovforslaget signaleres et tydeligt ønske om, at statsforvaltningen træffer flere hurtigere afgørelser om samvær i sager, hvor barnet ikke har kontakt til den ene forælder. Statsforvaltningen må derfor formodes at ville forsøge helt eller delvist at indrette sin praksis i overensstemmelse hermed, hvis lovforslaget gennemføres.

Desuden undrer Mødrehjælpen siger over, at lovforslaget alene tager afsæt i en situation, hvor den ene af forældrene er tildelt status som bopælsforælder. Mødrehjælpen har flere gange oplevet, at der mellem forældre med højt konfliktni-

veau kan være en kamp om, hvem som skal være bopælsforælder. Denne konflikt kan i den grad kan forlænge processen med at få aftalt bopæl og samvær og dermed sikre barnet stabilitet i hverdagen og god kontakt til begge forældre. Mødrehjælpen har således oplevet, at statsforvaltningen i sådanne situationer kan være tilbageholdende med at træffe en midlertidig afgørelse om bopælen og samvær. Det er problematisk, at lovforslaget ikke tilvejebringer statsforvaltningens ressourcer og muligheder for at støtte de forældre, som står denne meget grundlæggende konflikt.

Ovenstående konflikt og de andre udfordringer, som Mødrehjælpen indtil videre har påpeget, vurderes i høj grad at kunne håndteres med en supplerende socialfaglig indsats, hvor forældrene støttes i at bearbejde deres konflikter og forstå, hvor vigtigt det er for barnet, at forældrene samarbejder om barnets hverdag og trivsel. Mødrehjælpens synspunkter om dette uddybes yderligere i relation til forslaget om at gøre det første vejledingsmøde med forældrene i statsforvaltningen obligatorisk (jf. nedenfor).

4. Praktiske og økonomiske udfordringer for midlertidige bopælsforældre

Lovforslaget forsømmer at tage højde for en væsentlig udfordring i forhold til nogle af de midlertidige bopælsforældre. Mødrehjælpen er jævnligt i kontakt med flere midlertidige bopælsforældre, for hvem det indebærer store praktiske og økonomiske omkostninger og risici at flytte ind i en ny bolig for at nedsætte sig som bopælsforælder. Hvis denne forælder får frataget sin status som bopælsforælder i den endelige afgørelse, kan det betyde, at forælderen er nødt til igen at flytte og måske risikerer at stå med uhensigtsmæssig gæld.

Disse forhold kan indebære stress for den midlertidige bopælsforælder og dennes evne til at varetage sit barns trivsel. Det kan derfor ikke udelukkes, at denne forælder vil være stærkt imod at få frataget sin status som bopælsforælder, hvilket kan bidrage til en eskalering af det i forvejen høje konfliktniveau mellem forældrene med forværring af barnets trivsel til følge.

Desuden kan et skifte fra bopælsforælder til samværsforælder, med eventuelt stor gæld til følge, bevirke, at den endelige samværsforælder får vanskeligt ved at kunne varetage samværet med sit barn på en for barnet tilfredsstillende måde.

Udfordringerne for de midlertidige bopælsforældre kan imødegås ved, at disse forældre efter behov sikres en rimelig form for midlertidigt økonomisk tilskud, så længe der ikke er truffet endelig afgørelse om bopæl.

5. Endelighed af midlertidige afgørelser om samvær (afsnit 3.3.2.2)

I lyset af udfordringerne beskrevet ovenfor i relation til afsnit 3.3.2.1 finder Mødrehjælpen det bekymrende, at statsforvaltningens midlertidige afgørelser om samvær automatisk bliver endelige ved endelig afgørelse om forældremyndighed mv.. Det vil skabe endnu større usikkerhed hos forældre, der kan være bange for at søge om samvær af frygt for at få forringet kontakten til barnet.

Midlertidige afgørelser er i sagens natur midlertidige, og heri må nødvendigvis ligge, at der fortsat kan være forhold i en sag, som bør undersøges yderligere, og at der kan være behov for at justere i afgørelser om samvær, så barnets trivsel varetages bedst muligt. Dette forhold skærpes yderligere med de nye krav om endnu hurtigere midlertidige afgørelser om samvær - herunder eventuel afgørelse om standardiseret minimumssamvær - end tidligere.

Mødrehjælpen finder det derfor problematisk, hvis forslaget om endelighed af midlertidige afgørelser om samvær gennemføres.

6. Mødepligt i statsforvaltningen (bl.a. afsnit 3.4.2)

Det er helt afgørende i sikringen af barnets tarv, at navnlig forældre med et højt konfliktniveau meget tidligt i et sagsforløb får etableret et konstruktivt samarbejde og bliver bevidste om stærke konflikters meget uheldige virkning på barnets trivsel. Efter Mødrehjælpens vurdering kan obligatorisk mægling tidligt i et sagsforløb, som bl.a. ses i Norge og Australien, være et tiltag, som kan have en afgørende effekt i forhold til at sikre et stabilt og konstruktivt samarbejde mellem forældrene til gavn for barnets trivsel. Fokus i mæglingen bør ligge på samarbejde og fokus på barnets behov frem for forældrenes rettigheder.

Som tidligere nævnt er det meget vigtigt at, voldsudsatte familier ikke presses ind i mæglingsforløb, da et sådant oftest vil virke stik imod hensigten og forværre situationen for den voldsudsatte part og dermed forringe dennes evne til at varetage sit barns tarv. Her er der brug for, at myndigheder, mæglere mv. har de rette kompetencer til at kunne identificere de voldsudsatte familier og sikre den voldsudsatte separat fremmøde i sagsbehandlingen.

Mødrehjælpen bemærker med interesse, at det foreslås i lovforslaget at gøre det aktuelt frivillige tilbud om et rådgivningsmøde i statsforvaltningen obligatorisk. Det er vigtigt, at statsforvaltningen med en sådan ordning formår at identificere de voldsudsatte familier og undlader at indkalde disse til et obligatorisk rådgivningsmøde. I forhold til øvrige forældrepar med højt konfliktniveau kan Mødrehjælpen være bekymret for, at det obligatoriske rådgivningsmøde i sin forelåede form ikke er tilstrækkeligt til at motivere disse forældre til at samarbejde.

For det første er det vigtigt at få skabt en forpligtelse af forældrene, som øger sandsynligheden for at de deltager i rådgivningsmødet. Det fremgår af forslaget, at forældre skal informeres om, at der ved udeblivelse fra vejledningsmødet som udgangspunkt ikke indkaldes til et nyt møde, og at man risikerer ikke at få sine synspunkter inddraget i afgørelser, hvis man undlader at svare på statsforvaltningens henvendelser inden for de angivne svarfrister.

Spørgsmålet er, om disse forhold er tilstrækkelige til at motivere forældre med højt konfliktniveau til at deltage i et obligatorisk vejledningsmøde. 2.484 sager om tvangsfuldbyrdelser i 2013 vedr. samvær, bopæl mv. (jf. forslagets afsnit 3.5.1.2) vidner om, at en del forældre vil gå meget langt for at modarbejde hinanden. Man kan derfor være bekymret for, at det vil have relativt begrænset

effekt på meget pressede forældre, at de ikke får deres synspunkter og forhold tilstrækkeligt belyst i Statsforvaltningens afgørelser.

Derimod er det som tidligere nævnt Mødrehjælpens erfaring, at mange forældre har større respekt for domstolens afgørelser, og det vil formodentlig virke mere motiverende på forældrene at anvende deltagelsen i det obligatoriske vejledningsmøde som et kriterium for adgang til at føre en sag for domstolen. I Australien og Norge er forældrenes seriøse og engagerede deltagelse i mæglingsforsøget en betingelse for en skriftlig mæglingssattest, som giver adgang til at føre en sag for domstolene. Desuden er mæglingen i Norge sat tydeligt i system, og således tilbydes forældrene, hvis mægleren ser et potentiale for samarbejde m. forældrene, yderligere seks timers mægling udover den første obligatoriske time.

Af lovforslaget fremgår desuden, at det primært er jurister, som forestår vejledningsmøderne medmindre, der er tale om meget "tunge" sager, hvor der bl.a. skal træffes afgørelse om samvær med mindre børn. Da forældrene har et udtalt behov for velkvalificeret børnesagkyndig rådgivning og støtte til bearbejdning af stærke konflikter, er det som førnævnt meget vigtigt, at det udover jurister også er psykologer, familieterapeuter mv. med den rette erfaring og viden, som har ansvaret for disse seancer. I Norge er det eksempelvis uddannede mæglere med velkvalificeret socialfaglig baggrund, som forestår mæglingssæancerne.

Mødrehjælpen foreslår, at der indhentes inspiration og viden fra Norge og Australien om, hvordan man bedst muligt kan sammensætte mæglingstiltag, som kan fremme forældres samarbejde.

7. Tvangsfuldbyrdelse af forældremyndighed, barnets bopæl og samvær (bl.a. afsnit 3.5.1.2.)

Når anvendelsen af umiddelbar magt kommer på tale for at få etableret forældremyndighed, barnets bopæl og samvær, er konflikten mellem forældrene så tilspidset og eskaleret, at barnet er i stor risiko for at være eller blive udsat for alvorlig belastning. Mødrehjælpen er derfor enig i lovforslagets intention om så vidt muligt at undgå anvendelse umiddelbar magt, og at børnesagkyndig rådgivning til forældrene kan støtte dem bedre til at håndtere disse vanskelige situationer, så presset på barnet i bedste fald begrænses.

Det ville dog være langt bedre, om konflikten mellem forældrene slet ikke kommer så langt ud, og forslaget i ovenstående om en styrket mæglingssindsats blandt forældrene meget tidligt i sagsforløbet kan netop forebygge, at konflikten mellem forældrene når et niveau, hvor anvendelse af umiddelbar magt kommer på tale.

Desuden vil Mødrehjælpen gerne understrege, at myndighederne, for at sikre barnets tarv, skal være opmærksomme på i nogle situationer at afvise gennemførelse af samvær, hvis det indebærer for stor en belastning for barnet. Et sådant skridt kan være nødvendigt at tage, selv i situationer, hvor f.eks. samværsforældrens rettigheder ikke er blevet overholdt pga. chikane fra bopælsforælderen, fordi det altid er barnets tarv, som kommer i første række.

8. Ligestillingsmæssige konsekvenser/bemærkninger

Mødrehjælpen er enig i, at det kan have positive ligestillingsmæssige konsekvenser, hvis det lykkes at realisere lovforslagets intention om at sikre barnet mere kontakt til samværsforælderen, som i de fleste tilfælde fortsat må formodes at være en far.

Mødrehjælpen vil gerne benytte lejligheden til at understrege, at forældres evne til samarbejde og varetage deres barns hverdag og trivsel ikke afhænger af deres køn, men om den konkrete kontakt til barnet, som forældrene har opbygget. Det er derfor vigtigt, at statsforvaltningen hele tiden lader sagsbehandlingen og afgørelserne bero på konkrete vurderinger af hhv. moderens og faderens forældreevne og kontakt til barnet i modsætning til at møde fædre og mødre med bestemte forhåndsdefinerede opfattelser af de to køns forældrekompetencer. Dette er en afgørende faktor for, at der kan træffes afgørelser, som bedst muligt støtter op om barnets tarv.

9. Økonomiske konsekvenser af lovforslaget

Det fremgår af lovforslagets afsnit 5, at forslaget vil medføre en merudgift for statsforvaltningen på 0,1 mio. kr. i 2015 og 0,2 mio. kr. i 2016 og hvert år derefter.

Det er Mødrehjælpens vurdering, at statsforvaltningen længe har skullet håndtere et meget stort antal sager med for få ressourcer, hvilket resulterer i lange sagsbehandlingstider. Det vurderes derfor, at lovforslagets meget begrænsede økonomiske ramme ikke er tilstrækkelig til at sikre statsforvaltningen de rette forudsætninger for at kunne varetage lovforslagets initiativer. I værste fald kan kravene fra lovforslaget medføre et endnu større pres på statsforvaltningen og afstedkomme en mere mangelfuld sagsbehandling og/eller endnu længere sagsbehandlingstider.

22-10-2014

bekoso

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven

Statsforvaltningen har følgende bemærkninger til det fremsendte forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven:

Formålet med forslaget er at imødegå chikane i samværsager. Det er derfor vigtigt, at reglerne udmøntes på en sådan måde, at det ikke giver anledning til efterfølgende tvivl om rettigheder hos forældrene, idet tvivlen kan afføde yderligere konflikter.

Vedrørende automatisk erstatningssamvær

Det bør tydeliggøres, at Statsforvaltningen i en resolution kan tage stilling til erstatningssamvær, ligesom det bør tydeliggøres, at erstatningssamvær ikke udløses, såfremt samværsforælderen forhold giver anledning til aflysningen af samvær, herunder også hvis samværsforælderen afviser at modtage barnet ifm. barnets sygdom.

Betydningen af aflysninger på grund af barnets forhold, eksempelvis deltagelse i fritidsaktiviteter/ lejrskole/spejderlejr mv. bør ligeledes tydeliggøres. Endvidere bør det tydeliggøres, hvorledes bopælsforælderen ferieafvikling med barnet skal tilgodeses i forhold til de foreslåede regler om automatisk erstatningssamvær.

Vedrørende midlertidigt kontaktbevarende samvær

Det bør tydeliggøres, at såvel forhold hos forældrene som hos barnet kan begrunde, at der ikke skal fastsættes midlertidigt kontaktbevarende samvær - kriteriet "begrundet tvivl" sammenholdt med Forældreansvarslovens bærende princip om "bedst for barnet", - således, at reglen ikke fremstår som en modsætning til Forældreansvarslovens bærende princip. Ligeledes bør det tydeliggøres, hvorvidt fastsættelse af midlertidigt kontaktbevarende samvær afskærer forældrene fra at anmode om en afgørelse om fastsættelse af midlertidigt samvær efter Forældreansvarslovens § 29. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at Statsforvaltningen i de situationer, hvor der ikke fastsættes midlertidigt kontaktbevarende samvær, skal vurdere, om der i stedet skal træffes en midlertidig samværsafgørelse.

Vedrørende mødepligt

Det bør tydeliggøres, hvilke muligheder Statsforvaltningen har i forhold til partsrepræsentanter, som oplyser, at de er forhindrede i at møde indenfor en tidshorisont, der gør det muligt at afholde møde inden, der eksempelvis træffes en midlertidig afgørelse om samvær mv., herunder om en partsrepræsentant kan pålægges at finde en afløser, såfremt partsrepræsentanten er forhindret i at møde indenfor en kortere tidshorisont.

Statsforvaltningens mødevirksomhed

Det fremgår af lovforslagets pkt. 3.1, 3. afsnit, at alle sager om forældreansvar i dag indledes med, at Statsforvaltningen søger forældrenes uenighed løst gennem børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling. Dette er ikke korrekt, idet de fleste sager indledes med afholdelse af et eller flere vejledningssmøder, sådan som det også er forudsat i den gældende Vejledning om Samvær, pkt. 3, og § 31a i forældreansvarsloven. Et vejledningssmøde kan afhængigt af sagens karakter være enten bemandet med en jurist eller med både en jurist og en børnesagkyndig.

I lovforslagets pkt. 3.4.1. om mødepligt i Statsforvaltningen, er det i afsnittet om gældende ret forudsat, at et møde i Statsforvaltningen afholdes af en jurist, og at det i tungere sager også kan overvejes at lade en børnesagkyndig deltage i mødet. Der er ikke i afsnit 3.4.2. om overvejelser af en fremtidig model anført bemærkninger til fremstillingen af den gældende ordning.

Det er Statsforvaltningens opfattelse, at det ikke er hensigtsmæssigt, at der beskrives og lægges op til en fortsættelse af et udgangspunkt, hvorefter det skal være en jurist, evt. suppleret med en børnesagkyndig, der skal stå for mødeafviklingen. Da sagerne i Statsforvaltningen netop handler om at få hjulpet familierne bedst muligt, og i bedste fald få hjulpet forældrene med at løse deres skadede samarbejdsrelation, bør det være op til Statsforvaltningen at vurdere, hvilke faglige kompetencer, der bedst vil kunne hjælpe familien i den konkrete sag. Såfremt fokus skal holdes på forældrenes samarbejds- og kommunikationsproblemer, vil det således i nogle sager kunne være mere hensigtsmæssigt at lade en børnesagkyndig afholde det/de indledende møder med forældrene, og derefter efter behov koble juridisk bistand på, såfremt forældrene ikke er blevet enige om en løsning af deres konkrete konflikt. Det er Statsforvaltningens vurdering, at det i mange sager er afgørende at sende et tydeligt signal til forældrene om, at det ikke er en juridisk konflikt, de har, men en konflikt som følge af deres skadede samarbejdsrelation, og at Statsforvaltningen gerne vil hjælpe dem med at løse dette, af hensyn til både dem selv og deres børn.

Vestre Landsret
Præsidenten

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

J.nr. 40A-VL-45-14
Den 29/10-2014

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har ved brev af 29. september 2014 anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdsschikane m.v.).

Høringsfristen var fastsat til den 27. oktober 2014, men ved mail af 28. oktober 2014 oplyste jeg, at høringen vil blive besvaret snarest muligt.

Jeg er bekendt med de bemærkninger, som landsdommer Anne Louise Bormann har fremsat telefonisk over for ministeriet på vegne af Østre Landsret, og jeg kan meddele, at Vestre Landsret kan tilslutte sig disse bemærkninger, og at landsretten ikke i øvrigt har bemærkninger til udkastet.

Dette svar sendes på mail til familieret@sm.dk og mjo@sm.dk.

Der henvises til sagsnummer 2014 – 6376.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Bemærkning til høring om udkast til lovforslag om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)

Sendes den 27. oktober 2014 ca. kl. 11 til familieret@sm.dk og mjo@sm.dk:

De foreslåede procedureændringer får næppe større virkning for de børn og forældre, der bliver udsat for samværschikane.

Ligesom lovændringerne i 1995 og 2007, der angiveligt skulle stoppe samværschikane, er de næsten virkningsløse.

Det skyldes, at der ikke samtidigt ændres i statsforvaltningens og domstolenes ret til frit at fortolke "bedst for barnet", som de hidtil har gjort. De tidligere afgørelser i familiesager vil fortsat være langt mere retningsgivende end eventuelle vagt formulerede hensigter og procedurekrav hos nogle forligspartier.

Familieretlige afgørelser i sager, der indeholder samværschikane, begrænser eller udelukker ofte den ene af forældrenes kontakt med barnet. De træffes ofte "på grund af barnets alder", eller med henvisning til, at "barnet befinder sig i et konfliktfelt mellem forældrene" eller til, at "barnet har størst tilknytning til moderen". De afgørelser ændres ikke ved de foreslåede lovændringer.

I min kronik i Information, som jeg vedlægger, har jeg peget på noget af det, der skal til, hvis man seriøst vil bekæmpe samværschikane.

Med venlig hilsen

Claes Ludvigsen
gymnasielektor og cand. mag. i samfundsfag og historie
Åvej 44; 3700 Rønne
CLAESL44@GMAIL.COM
2367 9274 (mobil)
5695 4858 (fastnet)

"Samværschikane findes stadig

Konflikter mellem far og mor kan dække over meget, fra væsentlig uenighed til åben fjendtlighed, så det brede begreb kan derfor bruges, når far skal væk, fordi mor er sur. Såkaldte konflikter mellem forældrene er blevet en hyppigere årsag til, at kontakten mellem barn og far nedskæres eller afskæres. Det oplever Foreningen Far i forbindelse med deres rådgivning.

af Claes Ludvigsen

I Foreningen Far er der nogle medlemmer, som aldrig får deres børn at se. Der er tale om almindelige mænd, som er godt uddannede, passer deres arbejde, og i øvrigt er egnede til at tage sig af børn.

Men da 'konflikten' mellem dem og deres barns mor er så stor, mener statsforvaltninger og domstole, at deres børn ikke skal have ret til at kende deres far under opvæksten. Der har ellers ikke manglet politisk vilje til at gøre noget mod samværschikane: Da loven om forældremyndighed og samvær blev lavet om i 1995, blev der som et resultat af arbejdet i folketingsudvalget indsat formuleringer i den nye lovs § 12 og § 13, om at forældremyndigheden kunne flyttes, hvis »indehaveren af forældremyndigheden uden rimelig grund hindrer gennemførelsen af samvær«. Berlingske Tidende sammenfattede den 13. december 1995: »Børn har ret til to forældre, uanset om de er gift eller ej, bor sammen eller ej. Og børn har ret til at bo hos den forælder, der bedst kan varetage barnets tarv - herunder sikre, at barnet bevarer kontakten til den anden forælder«.

Loven anno 2007

Men den 4. november 2003 belønnede Højesteret i en sag reelt samværschikane. Selv om moderen i årevis havde chikaneret en almindelig far, så han ikke fik kontakt med barnet. Højesteret begrundede bl. a. afgørelsen med, at barnet var mest knyttet til moderen. Ja selvfølgelig - må man indskyde - for hun havde jo forhindret, at barnet så faderen. Måske fik de nye paragraffer fra 1995 slet ingen virkning: Familienministerens oplysninger til Folketinget den 21. marts 2006 var, at »Der foreligger ikke nærmere statistiske oplysninger...« I slutningen af 2006 indgik alle Folketingets partier en aftale om en ny forældreansvarslov, der trådte i kraft den 1. oktober 2007.

På et sidespor

De gamle værdiløse paragraffer om samværschikane var ikke med. Men »Der skal strammes op over for samværschikane«, hed det alligevel som et af de 9 punkter i sammenfatningen fra Ritzaus Bureau den 5. december 2006. Og »Vi skal skride hårdere ind over for samværschikane«, slog daværende familienminister Lars Barfoed fast over for Information den 5. december 2007.

»Barnet har ret til både en moder og en fader,« sagde den nye familie- og forbrugerminister Carina Christensen ved førstebehandlingen i Folketinget den 20. februar 2007.

Og det reformivrige unge folketingsmedlem Martin Henriksen skrev i Fyns Amts Avis den 17. september 2007 kort inden lovens ikrafttræden: »Med de nye regler kan vi sikre, at den

ene forælder ikke kan køre den anden ud på et sidespor uden ret til at have en relation til sit barn«.

Samværschikane i 2009

I 2008 blev der lagt mindre vægt på såkaldte konflikter mellem forældrene, der ofte vil afspejle samværschikane, men nu er det blevet en hyppigere årsag til, at kontakten mellem barn og far nedskæres eller afskæres. Det ser vi desværre i rådgivningen i vores forening. Statsforvaltningerne kan henvise til formuleringer i Familiestyrelsens store ' Vejledning om samvær'. Det hedder bl. a.: »Barnets udsathed kan således føre til afslag på eller ophævelse af samvær, selv om der isoleret set ikke er noget at udsætte på samværsforælderen« (fra afsnit 13.1.2.1).

»Skyldsspørgsmålet har ikke betydning for vurderingen« (fra afsnit 13. 1.2.2. ' Højt konfliktniveau mellem forældrene') »Statsforvaltningen vil under behandlingen af sagen kunne træffe afgørelse om suspension af samværet, hvis der er akut behov for at friholde barnet fra forældrenes konflikt« (fra afsnit 13. 1.

2. 6. 1. ' Samarbejdschikane i form af bopælsforældrens hindring af samværet'). Alt i alt skal statsforvaltningerne, hvis de følger de nævnte afsnit af vejledningerne, ikke tage hensyn til samværschikane, men groft sagt følge mor, hvis hun synes, at der er bøvl med far. For 88 procent af skilsmissebørnene har bopæl hos mor.

Der er desværre nogle tegn på, at også landets domstole, følger Familiestyrelsens og statsforvaltningernes holdning til såkaldte konflikter.

Det ses f. eks. i Østre Landsrets dom den 26. juni 2009. Tidsskrift for Familieog Arveret refererer den sådan: »Ikke fælles forældremyndighed eller overførsel af forældremyndigheden over femårig dreng, der som følge af samværschikane ikke havde set sin far, siden han var spæd«. Domstolen fandt det ikke »sandsynliggjort, at parterne kunne etablere et samarbejde,« skriver tidsskriftet.

Så barnet får nok ikke kontakt med far under opvæksten.

Ind imellem er der dog lyspunkter i domstolenes afgørelser.

Østre Landsret støttede den 10. august 2009 fogedretten i en »Tvangsbøde på 10.000 kr. for hvert weekendsamvær, hvor 5-årig dreng ikke blev udleveret«. Moderen »havde i en længere periode nægtet at udlevere ham til samvær med faderen og holdt ham hjemme fra børnehave,« beretter Tidsskrift for Familie-og Arveret.

Snyder juristerne?

Når jeg ovenfor skriver »såkaldte konflikter«, er det fordi omtale af konflikter er mange juristers måde at italesætte lovliggørelse af samværschikane.

Konflikter kan dække over meget, fra væsentlig uenighed til åben fjendtlighed, så det brede begreb kan bruges, når far skal væk, fordi mor er sur.

Det kan umiddelbart se ud som om flertallet af landets jurister snyder flertallet af politikerne. Samværschikane er accepteret af juristerne, selv om politikerne ikke vil have det.

Men helt så enkelt er det nok ikke.

Landets jurister følger kun lovteksterne, ikke politikernes udtalelser, og kun i begrænset omfang Folketingets bemærkninger i forbindelse med lovgivningen.

Politikerne har forsømt at få deres ellers klart formulerede hensigter ind i selve lovens tekst. F. eks. har de ikke insisteret på, at »barnets ret til begge sine forældre« skulle ind i den centrale formålsparagraf i lovgivningen.

De har også forsømt at få skrappe sanktioner med.

F. eks. kunne straffelovens kidnapningsparagraf, § 215, også omfatte kidnapning ved at et barn ikke blev udleveret til samvær. Det kunne klares ved at indsætte det ene ord »samvær« i teksten til denne paragraf.

Politikerne har også forsømt at stille krav til embedsmændene i statsforvaltningerne.

Hvis barnet virkelig har ret til begge sine forældre, så må det præciseres, at embedsmændene har pligt til at arbejde opsøgende og aktivt for denne ret.

Måske er politikerne undskyldt af de mange tågeslør, der ligger over det familieretslige område. Der må ikke refereres fra de enkelte lukkede retsmøder og vedrørende personlige forhold. Og Tidsskrift-for Familie-og Arveret, med vigtige afgørelser, er dyrt, ikke helt let at få fat på og ikke helt let at fortolke.

Desuden mangler der en ordentlig statistik over området.

Selv om bedre statistik indgik i det politiske forlig fra 2006, er det ikke lykkedes hverken Familiestyrelsen eller Domstolsstyrelsen, at registrere mange af de mest enkle forhold.

Hvor mange børn har ikke kontakt med den ene af deres forældre? Hvor ofte har myndighederne afbrudt et barns ret til kontakt med den ene forælder? Vi ved det ikke, selv om det burde være enkelt at registrere.

Endelig kan debatten forvirre.

Pressen synes ind imellem at være glade for indlæg, der med udgangspunkt i ikke-dokumenterede enkeltsager tegner et billede af skilsmissemodre og børn som uskyldige ofre for skilsmissemødre, der næsten alle er voldsmænd og psykopater.

Lige nu bør politikerne indsætte en paragraf i forældreansvarsloven, om at bekæmpelse af samværschikane skal have »afgørende betydning« ved myndighedernes afgørelser. Ellers har mange seriøse politikeres bestræbelser mod samværschikane siden 1995 næsten været forgæves.

Claes Ludvigsen er landsformand for Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, og arbejder som gymnasielærer med undervisning i samfundsfag og historie."

Frederiksberg C., den 27. oktober 2014

Høringssvar vedr. "Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)" hvad angår erstatningssamvær som følge af samværsforælders forhold, jf. dot 4 i aftaleteksten

Den 3. september 2014 indgik regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti en aftale om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven. I et af aftalepunkterne, jf. dot 4 skrives følgende: "*At samvær som ikke gennemføres, og hvor dette ikke skyldes samværsforælders forhold, automatisk udløser erstatningssamvær.*"

Jeg læser både aftaletekst og forslag til udmøntning af lovforslag således, at erstatningssamvær ikke udløses automatisk, når et samvær ikke kan gennemføres på grund af forhold hos "samværsforælderen". Dermed vil det være op til tilfældige sagsbehandlere i Statsforvaltningen at lave skønsmæssige afgørelser på principielle og etiske sager, hvor der typisk vil foreligge både hospitalsudtalelser, lægeerklæringer og indlæggelsespapirer som følge af længere tids indlæggelse på hospital/sygehus.

Lovforslaget i foreliggende udgave stiller den ene forældre i en umenneskelig situation, hvor denne har tre valgmuligheder, nemlig at:

- 1) blive hos nær pårørende ved livstruende sygdom og kunne få erstatningssvær siden
- 2) blive hos nær pårørende ved livstruende sygdom og aflyse samvær uden at have mulighed for erstatningssamvær
- 3) opgive at blive hos nær pårørende ved livstruende sygdom og gennemføre samvær af frygt for konsekvenserne, hvis dette ikke gennemføres.

Trods ovenstående tre valgmuligheder både er etiske, principielle og politiske, så rummer den nuværende lovgivning ifølge Ankestyrelsen ikke mulighed for, at sådanne principielle sager kan forelægges Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold. Det må være en lovgivningsmæssig systemfejl. Ad 1 bør her være udgangspunktet for at skabe ro og fokus på den syge.

Samtidig vil jeg gerne gøre aftalepaterne opmærksomme på, at det kan have store konsekvenser for barnet, hvis der ikke er muligt for Statsforvaltningen at fastsætte erstatningssamvær som følge af fx den ene forældres livstruende sygdom eller en nær pårørendes livstruende sygdom uanset denne er "bopælsforældre" eller "samværsforældre". Barnet kan hurtigt opleve længere tids afbrydelse i samvær som et svigt, et svigt der kan følge barnet resten af livet. Livstruende sygdom kan ramme alle og have store konsekvenser for relationerne i en familie, hvis svigt opleves.

Jeg foreslår derfor, at der i lovgivningsteksten og vejledningen hertil konkret skrives ind, at erstatningssamvær med samværsforælderen, som følge af alvorlig livstruende sygdom hos samværsforælderen eller en nær pårørende til denne, efter aftale kan tildeles barnet til afvikling på et senere tidspunkt. Hindring skal naturligvis kunne dokumenteres, og sådanne principielle og etiske sager skal fremadrettet kunne foreligges den ansvarlige minister for området. Ad 1 bør derfor være udgangspunktet i sådanne sager, idet det tager hensyn til barnets bedste og barnets perspektiv.

Venlig hilsen

Søren Brønchenburg

Sankt Nikolaj Vej 5d, 3.th.

1953 Frederiksberg C.

